

Väljaandja:	Riigikogu
Akti liik:	seadus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	23.10.2005
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	22.12.2005
Avaldamismärge:	

Kaitseväeteenistuse seadus

Vastu võetud 14.03.2000

[RT I 2000, 28, 167](#)

jõustumine 16.04.2000

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
22.03.2001	RT I 2001, 34, 190	01.04.2001
02.05.2001	RT I 2001, 47, 260	01.01.2002
06.06.2001	RT I 2001, 58, 353	12.07.2001
21.11.2001	RT I 2001, 97, 604	28.12.2001
15.12.2001	RT I 2001, 100, 648	01.01.2002
19.06.2002	RT I 2002, 61, 375	01.08.2002
19.06.2002	RT I 2002, 63, 387	01.09.2002
18.12.2002	RT I 2002, 110, 660	31.12.2002
18.12.2002	RT I 2003, 4, 22	23.01.2003
11.12.2002	RT I 2002, 110, 656	01.03.2003, osaliselt 1.01.2004
22.01.2003	RT I 2003, 13, 69	01.05.2003, osaliselt 1.01.2004
29.01.2003	RT I 2003, 20, 116	10.03.2003
29.01.2003	RT I 2003, 20, 119	15.03.2003
terviktekst RT paberandjal	RT I 2003, 31, 195	
17.12.2003	RT I 2004, 2, 7	07.01.2004
02.06.2004	RT I 2004, 49, 342	01.07.2004
14.12.2004	RT I 2004, 88, 599	24.12.2004, osaliselt 1.04.2005 ja 1.01.2006
01.06.2005	RT I 2005, 33, 243	01.08.2005, osaliselt 17.06.2005 ja 1.01.2007
õiend, (RT I 2005, 39)		
21.09.2005	RT I 2005, 53, 420	23.10.2005

1. peatükk ÜLDSÄTTED

1. jagu Kaitseväeteenistuse kohustus

§ 1. Seaduse reguleerimisala

(1) Käesolev seadus sätestab kaitseväeteenistuse mõiste, subjektid, korralduse ja kaitseväeteenistuses ning asendusteenistuses olevate isikute õigusliku seisundi.

(2) Kaitseväeteenistust ja asendusteenistust reguleerivad ning kaitseväeteenistuse subjektid ja nende õigusliku seisundi sätestavad käesolev seadus ja selle alusel antud õigusaktid.

(3) Käesolevas seaduses ettenähtud haldusmenetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seaduse (RT I 2001, 58, 354) sätteid, arvestades käesoleva seaduse erisusi.
[RT I 2002, 61, 375- jõust. 01.08.2002]

§ 2. Kaitseväeteenistus

(1) Kaitseväeteenistus on avaliku teenistuse eriliik, mis sätestatakse käesolevas seaduses. Kaitseväeteenistuseks loetakse teenistust kaitseväes, Kaitseliidus ja teistes seaduse alusel loodud sõjaväelisel korraldatud asutustes ja üksustes sõjaväelise auastmega ametikohtadel.

(2) Kaitseväeteenistuse liigid on:

- 1) tegevteenistus;
- 2) reservteenistus.

(3) Tegevteenistuse liigid on:

- 1) ajateenistus;
- 2) lepinguline teenistus;
- 3) osavõtt õppekogunemisest.

§ 3. Kaitseväeteenistuskohustus

(1) Meessoost Eesti kodanik on kohustatud teenima kaitseväes - täitma kaitseväeteenistuskohustust.

(2) Aja kestel, mil kodanik on kohustatud täitma kaitseväeteenistuskohustust, on ta kaitseväekohustuslane. Eesti kodanik on kaitseväekohustuslane 16. kuni 60. eluaastani, kui teda ei ole käesolevas seaduses sätestatud alustel ja korras kustutatud kaitseväekohustuslaste registrist.

(3) Kaitseväekohustuslased jagunevad kutsealusteks, ajateenijateks ja reservväelasteks.

(4) Kaitseväeteenistuskohustuse täitmine jaguneb ajateenistuskohustuse ja reservteenistuskohustuse täitmiseks.

(5) Mobilisatsiooni korral kehtib kõigile kaitseväekohustuslastele ühtne kaitseväeteenistuskohustus.

(6) Usulistel või kõlbelistel põhjustel kaitseväeteenistusest keeldumine ei vabasta kaitseväeteenistuskohustuse täitmisest.

(7) Kaitseväekohustuslaste ning käesolevas seaduses ettenähtud toimingute ja otsuste arvestust peetakse andmekogude seaduses sätestatud alustel ja korras Vabariigi Valitsuse asutatud kaitseväekohustuslike Eesti kodanike riiklikus registris (edaspidi *kaitseväekohustuslaste register*), mille eesmärk on kaitseväeteenistuse korraldajatele pandud kohustuste täitmiseks vajalike isikuandmete töötlemine. [Kaitseväekohustuslike Eesti kodanike riiklik register on mobilisatsiooni riikliku keskregistri osa.](#)

(7¹) [Mobilisatsiooni riiklik keskreister on andmekogude seaduses](#) (RT I 1997, 28, 423; 1998, 36/37, 552; 1999, 10, 155; 2000, 50, 317; 57, 373; 92, 597; 2001, 7, 17; 17, 77; 2002, 61, 375; 63, 387) sätestatud alustel ja korras Vabariigi Valitsuse poolt asutatud riiklik register, kus peetakse arvestust kaitseväekohustuslaste, sõjaaja üksuste isikkoosseisuga komplekteerituse ja mobilisatsiooni läbiviimiseks vajaliku materiaalse ressursi üle.

(8) Kaitseväekohustuslasele antakse Vabariigi Valitsuse kehtestatud alustel ja korras identifitseerimiskood .

(9) Kaitseväeteenistuskohustuse täitmisest kõrvalehoidvast isikust teatab Kaitseressursside Amet avaldusega politseiasutusele isiku asukohta kindlaks tegemiseks.

(10) Kaitseväeteenistuskohustuse täitmata jätmise korral on Kaitseressursside Ametil õigus teha isikule ettekirjutus. Ettekirjutuse täitmata jätmisel võib Kaitseressursside Amet rakendada sunniraha asendustäitmise ja sunniraha seaduses (RT I 2001, 50, 283; 94, 580) sätestatud korras.

(11) Käesoleva paragrahvi lõikes 10 nimetatud sunniraha ülemäär on 10 000 krooni.
[RT I 2005, 53, 420- jõust. 23.10.2005]

§ 4. Asendusteenistus

(1) Usulistel või kõlbelistel põhjustel kaitseväeteenistusest keeldunud kutsealune on kohustatud läbi tegema asendusteenistuse seaduses ettenähtud korras.

(2) Asendusteenistuses teenimine toimub käesolevas seaduses sätestatud ja selle alusel antud õigusaktidega kehtestatud korras.

§ 5. Tegevteenistussuhte õiguslik alus

(1) Kaitseväelase ja Eesti Vabariigi vaheline tegevteenistussuhe sätestatakse:

- 1) ajateenija ja reservväelase suhtes - käesolevas seaduses;
- 2) kaadrikaitseväelase suhtes - käesolevas seaduses ning selle alusel sõlmitavas tegevteenistuse lepingus.

(2) Tegevteenistussuhte mobilisatsiooni korral sätestab käesolev seadus sõjaaja riigikaitse seaduses (RT I 1994, 69, 1194; 1999, 16, 271) ja erakorralise seisukorra seaduses (RT I 1996, 8, 165) sätestatud erisustega.

(3) Tegevteenistussuhe algab tegevteenistusse võtmise käskkirjas märgitud kuupäeval ja lõpeb tegevteenistusest vabastamise käskkirjas märgitud kuupäeval.

2. jagu

Kaitseväeteenistuse subjektid

§ 6. Kaitseväeteenistuse subjektid

Kaitseväeteenistuse subjektideks on kutsealused, kaitsevälased, reservvälased ja eruvälased.

§ 7. Kutsealune

Kutsealune on jooksva aasta vältel 16-aastaseks saav kaitsevækohustuslane kuni ajateenistusse kutsumiseni või ajateenistusse kutsumisest vabastamiseni.

§ 8. Kaitsevälane

(1) Kaitsevälane on tegevteenistuses olev Eesti kodanik.

(2) Kaitsevälased jagunevad tegevteenistuse liigi alusel:

- 1) ajateenijateks;
- 2) kaadrikaitsevälasteks;
- 3) õppekogunemisest osavõtvateks reservvälasteks.

(3) Esmakordsel tegevteenistusse astumisel annab kaitsevälane Eesti kaitsevälase töötuse järgmises sõnastuses:

«Mina, (ees- ja perekonnanimi), töotan jääda ustavaks demokraatlikule Eesti Vabariigile ja tema põhiseaduslikule korrale, kaitsta Eesti Vabariiki vaenlase vastu kogu oma mõistuse ja jõuga, olla valmis ohverdama oma elu isamaa eest, pidada kinni kaitsevæ distsipliinist ning täpselt ja vastuvaidlematult täita kõiki oma kohustusi, pidades meeles, et vastasel korral seadus mind rangelt karistab.»

§ 9. Ajateenija

(1) Ajateenija on käesoleva seaduse alusel ajateenistuskohustuse täitmisele kutsutud kaitsevækohustuslane.

(2) Ajateenijad jagunevad sõjaväelise auastme järgi sõduriteks ja nooremallohvitserideks.

§ 10. Kaadrikaitsevälane

(1) Kaadrikaitsevälane on sõdurilt, allohvitserilt või ohvitserilt nõutava hariduse, sõjaväelise väljaõppe ja sõjaväelise auastme saanud, vabatahtlikult lepingulisse tegevteenistusse astunud Eesti kodanik.

(2) Kaadrikaitsevälased jagunevad sõjaväelise auastme järgi sõduriteks, allohvitserideks ja ohvitserideks.

§ 11. Kaitsevæ õppurid

(1) Kaadrikaitsevälased, ajateenijad või reservvälased, kes õpivad kaitsevæ õppeasutuses või üksuses, on kaitsevæ õppurid.

(2) Kaitsevæ õppurid jagunevad:

- 1) kursuslane - allohvitser või allohvitserikandidaat, kes õpib kaitsevæ õppeasutuses allohvitserikursusel. Ajateenijast allohvitserikandidaat võib õppida ka kaitsevæüksuses.
- 2) aspirant - ajateenijast reservohvitserikandidaat, kes õpib kaitsevæüksuses reservohvitserikursusel;
- 3) kadett - kaadriohvitserikandidaat, kes lepingulises teenistuses olles õpib kaitsevæ õppeasutuses põhikursusel;
- 4) kuulaja - kaadriohvitser, kes õpib kaitsevæ õppeasutuses keskastmekursusel või kolledžis.

(3) Õppeasutuse või väeosa piires on kaitsevæ õppuri nimetus vastavalt kuulaja, kadett, aspirant või kursuslane, olenemata tema sõjaväelisest auastmest.

§ 12. Reservväelane

(1) Reservväelane on kaitseväekohustuslane, kes oma tervise seisundi ja vanuse poolest on tunnistatud kaitseväeteenistuskõlblikuks ning arvatud kaitseväe reservi.

(2) Reservväelased jagunevad sõjaväelise auastme järgi sõduriteks, allohvitserideks ja ohvitserideks.

§ 13. Eruväelane

Eruväelane on kaadrikaitseväelane, kes oma tervise seisundi või vanuse tõttu või muul seaduslikul alusel on vabastatud kaitseväeteenistuskohustusest ja arvatud erru.

3. jagu

Teenistuse korraldamise alused

§ 14. Teenistuskoht

(1) Kaitseväelase teenistuskoht on kaitseväes ja Kaitseliidus või Siseministeriumi valitsemisalas olevates sõjaväelisel korraldatud asutustes ja üksustes.

(2) Kaadrikaitseväelase teenistuskoht võib olla rahvusvahelise kaitseorganisatsiooni struktuuriüksus, rahvusvaheline sõjaväeline õppeasutus või üksus või välisriigi sõjaline õppeasutus.

(3) Kaadrikaitseväelase teenistuskoht võib olla ka ilma sõjaväelise auastmeta ametikohal väljaspool käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 sätestatud struktuuriüksusi.

§ 15. Ametikoht

(1) Kaitseväelane määratakse sõjaväelise auastmega ametikohale.

(2) Sõjaväelise auastmega ametikohad liigitatakse:

1) teenistusliigi järgi rahuajal - kaadrikaitseväelaste ja ajateenijate või reservväelastega täidetavateks ametikohtadeks;

2) sõjaväelise auastme järgi - sõdurite, allohvitseride ja ohvitseride ametikohtadeks;

3) ametikoha astmete järgi - madalamaastmelisteks, samaastmelisteks ja kõrgemaastmelisteks ametikohtadeks;

4) teenistusülesannete iseloomu järgi - riviametikohtadeks ja erialametikohtadeks.

(3) [Kehtetu - RT I 2003, 13, 69- jõust. 01.05.2003]

(4) Riviametikohal teenival kaitseväelasel peab olema ametikohale vastav sõjaväeline väljaõpe ja sõjaväeline keskharidus või sõjaväeline kõrgharidus.

(5) Erialametikohal teenival kaitseväelasel peab olema ametikohale vastav sõjaväeline väljaõpe ja erialane kutsekeskharidus või kõrgharidus.

(6) Riviametikoht on sõjalise üksuse juhi ametikoht.

(7) Käesoleva seaduse § 14 lõikes 3 sätestatud teenistuskohal võib kaitseväelase määrata ka avaliku teenistuja ametikohale.

[RT I 2003, 13, 69- jõust. 01.05.2003]

§ 15¹. Sõjaaja ametikohale määramine

(1) Sõjaaja ametikoht on ametikoht kaitseväe sõjaaja üksuse koosseisus. Kaitseväe struktuuris ettenähtud sõjaaja üksuste ametikohad täidetakse reservväelastega või tegevteenistuses olevate kaadrikaitseväelastega rahuajal. Sõjaaja ametikohale võib määrata ka vastava väljaõppe saanud ajateenija.

(2) Reservväelase eelnev määramine sõjaaja ametikohale jõustub tema asumisel tegevteenistusse (õppekogunemisel või mobiliseerimisel).

(3) Tegevteenistuses oleva kaadrikaitseväelase eelnev määramine sõjaaja ametikohale jõustub kaitseväe juhataja (kaitseväe ülemjuhataja) poolt kehtestatud korras, sellise määramise jõustumine vabastab kaadrikaitseväelase seniselt ametikohalt.

(4) Reservväelast ja kaadrikaitseväelast teavitatakse sõjaaja ametikohale määramisest ja vabastamisest. Teade toimetatakse reservväelasele ja kaadrikaitseväelasele kätte posti teel.

(5) Sõjaaja ametikohale määramine ja sealt vabastamine, samuti ametikohtadele määramine sõjaseisukorra ajal toimub kaitseväe juhataja (kaitseväe ülemjuhataja) poolt kehtestatud korras. Kaitseväe juhataja (kaitseväe ülemjuhataja) kinnitab sõjaaja ametikohtadele määravad ülemad.

[RT I 2003, 13, 69- jõust. 01.05.2003]

§ 15². Erialametikoha ettevalmistusteenistusse nimetamine

(1) Erialametikoha ettevalmistusteenistuse kestel valmistatakse erialametikoha kandidaat ette lepingulisse teenistusse võtmiseks.

(2) Erialametikoha ettevalmistusteenistusse võib koosseisuvälise teenistujana nimetada avaliku teenistuse seaduse (RT I 1995, 16, 228; 1997, 7, 112; 10, 155; 16, 271 ja 276; 2000, 25, 144 ja 145; 28, 167; 102, 672; 2001, 7, 17 ja 18; 17, 78; 42, 233; 47, 260; 2002, 21, 117; 62, 377; 110, 656; 2003, 4, 22; 13, 67 ja 69; 20, 116; 51, 349; 58, 387; 90, 601; 2004, 22, 148; 29, 194) § 14 lõikes 1 sätestatud nõuetele ja käesoleva seaduse § 79 lõike 1 punktis 4 sätestatud nõuetele vastava isiku, kellel on erialane kutsekeskharidus või kõrgharidus.

(3) Erialametikoha ettevalmistusteenistuse kestus on kuni kuus kuud ning see koosneb sõjalisest ja praktilisest väljaõppest. Erialametikoha ettevalmistusteenistust korraldatakse kaitseväge juhataja kehtestatud korras.

(4) Erialametikoha ettevalmistusteenistus toimub käesoleva seaduse § 14 lõikes 1 sätestatud teenistuskohas, kus isik osaleb praktilisel väljaõppel, ning kaitseväge õppeasutuses, kus isik osaleb sõjalisel väljaõppel.

(5) Erialametikoha ettevalmistusteenistusele laienevad avaliku teenistuse seaduse sätted, välja arvatud kaitseväge õppeasutuses toimuva sõjalise väljaõppe ajal, mil isik on võrdsustatud kursuselasega.

(6) Erialametikoha ettevalmistusteenistuse tähtaja möödumisel erialametikoha kandidaadi teenistussuhe avaliku teenistujana lõpetatakse.

[RT I 2004, 88, 599- jõust. 24.12.2004]

§ 16. Kaitseväelase haridustaseme, kvalifikatsiooni ja sõjaväelise väljaõppe nõuete kinnitamine

Kaitseväelase haridustaseme ja kvalifikatsiooni nõuded kinnitab kaitseminister, sõjalise väljaõppe nõuded kinnitab kaitseväge juhataja (kaitseväge ülemjuhataja).

§ 17. Teenistustähtaja ja teenistusstaaži arvestamine

(1) Teenistustähtaega arvestatakse kuudes ja aastates.

(2) Teenistusstaaži arvestatakse täisaastates. Täisaastani ümardatakse staaž, mille pikkus on vähemalt kuus kuud.

[RT I 2002, 110, 656- jõust. 01.03.2003]

§ 18. Teenistust korraldavad ülemad

(1) Kaitseväelase teenistust kaitseväes ja Kaitseliidus korraldavad ja selle eest kannavad vastutust ainujuhtimise põhimõttel põhiseaduses ning seaduses sätestatud tingimustel ja korras oma pädevuse piires väeosa ülem ja temast kõrgemad ülemad.

(2) Kaitseväelase teenistust väljaspool kaitseväge või Kaitseliitu korraldab sõjaväeliselt korraldatud asutuse või üksuse juht, kes on seaduse alusel võrdsustatud väeosa ülema või temast kõrgema ülemaga.

(3) Kaitseväelase teenistust valitsusasutuses või valitsusasutuse hallatavas riigiasutuses või õppeasutuses korraldab minister, peadirektor või hallatava riigiasutuse või õppeasutuse juht käesoleva seaduse alusel ja selles reguleerimata osas vastavalt avaliku teenistuse seadusele (RT I 1995, 16, 228; 1999, 7, 112; 10, 155; 16, 271 ja 276; 2000, 25, 144 ja 145; 28, 167; 102, 672; 2001, 7, 17 ja 18; 17, 78; 42, 233; 47, 260; 2002, 21, 117; 62, 374).

(4) Väeosa ülem on kaitseväge taktikaliselt ja administratiivselt iseseisva üksuse ülem.

(5) Kõrgem ülem võib muuta või tühistada oma pädevuse piires kaitseväelase teenistust korraldava ettepaneku, esildise, käskkirja või käsu.

(6) Kaitseväge juhatajal (kaitseväge ülemjuhatajal) on õigus võrdsustada allüksuse ülema distsiplinaarvõim väeosa ülema distsiplinaarvõimuga.

[RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

§ 19. Kaitseväge määrustikud

(1) Kaitseväge määrustikud kehtivad kõigi kaitseväelaste suhtes, sõltumata tegevteenistuse liigist või teenistuskohast, kui seadus või Eesti Vabariigi välisleping ei sätesta teisiti.

(2) Kaitseväe määrustikud kinnitab Vabariigi Valitsus .

§ 20. Teenistust korraldavad dokumendid

(1) Käesolevas seaduses sätestatud teenistust korraldavad ettepanekud, esildised ja käskkirjad on kirjalikud dokumendid. Teenistust korraldavad dokumendid peavad vastama haldusdokumentidele esitatavatele nõuetele.

(2) [Kehtetu - RT I 2002, 110, 656- jõust. 01.03.2003]

2. peatükk SÕJAVÄELISE AUASTMEGA AMETIKOHAD

§ 21. Sõjaväelise auastmega ametikohtade loomine

(1) Vabariigi Valitsus määrab kaadrikaitseväelaste üldarvu rahuajal.

(2) [Kehtetu - RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

(3) Lähtudes Vabariigi Valitsuse kinnitatud kaitseväe ja Kaitseliidu struktuurist ning sõjalise riigikaitse vajadusest, kinnitab kaitseminister kaitseväe juhataja ettepanekul väeosa või sellega võrdsustatud asutuse (edaspidi *väeosa*) kaadrikaitseväelaste palgalise koosseisu.

(4) Väeosa struktuuri, sõjaväelise auastmega ametikohtade arvu, nende nimetused, ametikohtadele vastavad auastmed ja erialad kinnitab kaitseväe juhataja (kaitseväe ülemjuhataja) väeosa koosseisu tabelina.

(5) Nende ametikohtade vastavus põhiametikohale, mille nimetus ei lange kokku käesoleva seaduse §-des 22-25 kehtestatud põhiametikohade nimetusega, määratakse kindlaks väeosa koosseisu tabelis põhiametikohadele ettenähtud auastmete alusel.

§ 22. Ohvitseride põhiametikohad

(1) Ohvitseride ametikohad on sõjaväelist kõrgharidust või kõrgharidust ja sõjalist väljaõpet nõudvad sõjaväelise auastmega ametikohad.

(2) Ohvitseride põhiametikohad on:

- 1) kindrali auastmega ametikoht - kaitseväe ülemjuhataja ametikoht;
- 2) kindralleitnandi auastmega ametikoht - kaitseväe juhataja ametikoht;
- 3) kindralmajori auastmega ametikoht – Kaitsejõudude Peastaabi ülema ametikoht ja maaväe ülema ametikoht;
- 4) brigaadikindrali auastmega ametikoht – õhuväe ülema ametikoht ja mereväe ülema ametikoht;
- 5) koloneli auastmega ametikoht - rahuaja kaitseringkonna ülema ametikoht;
- 6) kolonelleitnandi auastmega ametikoht - pataljoniülema ametikoht;
- 7) majori auastmega ametikoht - staabiohvitseri ametikoht;
- 8) kapteni auastmega ametikoht - kompaniülema ametikoht;
- 9) leitnandi auastmega ametikoht - rühmaülema ametikoht.

[RT I 2004, 88, 599- jõust. 24.12.2004]

§ 23. Vanemallohvitseride põhiametikohad

(1) Vanemallohvitseride ametikohad on sõjaväelist või kutsekeskharidust ja sõjalist väljaõpet nõudvad kaitseväe spetsialisti ametikohad.

(2) Vanemallohvitseride põhiametikohad on:

- 1) ülemveebli auastmega ametikoht - väeliigi vanema ametikoht;
- 2) staabiveebli auastmega ametikoht - staabiallohvitseri ametikoht;
- 3) vanemveebli auastmega ametikoht - kompaniiveebli ametikoht;
- 4) veebli auastmega ametikoht rahuaja - rühmavanema ametikoht;
- 5) nooremveebli auastmega ametikoht - jaoülema ametikoht.

[RT I 2005, 53, 420- jõust. 23.10.2005]

§ 24. Nooremallohvitseride põhiametikohad

(1) Nooremallohvitseride ametikohad on sõjaväelist väljaõpet nõudvad spetsialistide ametikohad.

(2) Nooremallohvitseride põhiametikohad on:

- 1) vanemseersandi või vanemmaadi auastmega ametikoht - rühmavanema ametikoht;
- 2) seersandi või maadi auastmega ametikoht - jaoülema ametikoht.

§ 25. Sõdurite ametikohad

(1) Kaprali auastmega kaitseväe riviala- ja erialaametikoht on vanemsõduri ametikoht.

(2) Reamehe auastmega kaitseväe rivialaametikoht on sõduri ametikoht.

§ 26. Sõjaväelise auastmega ülema asetäitja ametikoht

Sõjaväelise auastmega ülema asetäitja ametikoht on ühe auastme või palgaastme võrra madalam ülema ametikohast.

3. peatükk SÕJAVÄELISED AUASTMED

§ 27. Sõjaväeline auaste

(1) Eesti sõjaväeline auaste (edaspidi *auaste*) on kaitsevälasele või reservvälasele sõltuvalt tema sõjaväelisest väljaõppest ja haridusest, sõjaväelise auastmega ametikohast, tegevteenistuse staažist ning põhiväeliigist Eesti Vabariigi nimel antav nimetus.

(2) Auastmete põhiliigid on sõduri-, allohvitseri- ja ohvitseriauastmed.

(3) [Kehtetu - RT I 2002, 110, 656- jõust. 01.03.2003]

§ 28. Sõduriauastmed

Sõdurite auastmed on ülenevas järjestuses:

- 1) maa- ja õhuväes - reamees ja kapral;
- 2) mereväes - madrus ja vanemmadrus.

§ 29. Allohvitseriauastmed

(1) Allohvitseride auastmed jagunevad nooremallohvitseride ja vanemallohvitseride auastmeteks.

(2) Nooremallohvitseride auastmed on ülenevas järjestuses:

- 1) maa- ja õhuväes - nooremseersant, seersant, vanemseersant;
- 2) mereväes - noormaat, maat, vanemaat.

(3) Vanemallohvitseride auastmed on ülenevas järjestuses kõikides põhiväeliikides nooremveebel, veebel, vanemveebel, staabiveebel, ülemveebel.

§ 30. Ohvitseriauastmed

(1) Ohvitseride auastmed jagunevad noorem-, vanem- ja kõrgemate ohvitseride auastmeteks.

(2) Nooremohvitseride auastmed on ülenevas järjestuses:

- 1) maa- ja õhuväes - lipnik, nooremleitnant, leitnant, kapten;
- 2) mereväes - lipnik, nooremleitnant, leitnant, vanemleitnant.

(3) Vanemohvitseride auastmed on ülenevas järjestuses:

- 1) maa- ja õhuväes - major, kolonelleitnant, kolonel;
- 2) mereväes - kaptenmajor, kaptenleitnant, mereväekapten.

(4) Kõrgemate ohvitseride auastmed on ülenevas järjestuses:

- 1) maa- ja õhuväes - brigadikindral, kindralmajor, kindralleitnant, kindral;
- 2) mereväes - kommodoor, kontradmiral, viitseadmiral, admiral.

4. peatükk AUASTME ANDMINE, AUASTME MUUTMINE

§ 31. Auastme andmine

(1) Auastme andmine on kaitsevälasele ja reservvälasele käesolevas seaduses sätestatud tingimustel ja korras sõduri, allohvitseri või ohvitseri esimese auastme andmine.

(2) Auaste antakse kaitsevälasele ja reservvälasele tähtaega määramata. Auastet võib ülendada või alandada käesolevas seaduses ja kaitseväe distsiplinaarseaduses (RT I 1997, 95/96, 1575; 1999, 31, 425) sätestatud tingimustel ja korras.

(3) Auastme andmine ja auastme ülendamine tehakse kaitseväelasele ja reservväelasele teatavaks pidulikult auastme andnud või ülendanud isiku või tema volitatud isiku osavõtul.

(4) Esimese auastmena pärast kaitseväekohustuslase ajateenistusse või õppekogunemisele kutsumist või vabatahtlikuna tegevteenistusse astumist antakse talle koos väeosa või asutuse nimekirja arvamiseiga sõduriauastmena reamehe või madruse auaste.

(5) Järgmine auaste antakse pärast vastava sõjalise väljaõppe saamist ja hariduse omandamist sõltuvalt põhiväeliigist:

- 1) sõduriauastmena - kapral või vanemmadrus;
- 2) nooremallohvitseri auastmena - nooremseersant või nooremmaat;
- 3) vanemallohvitseri auastmena - nooremveebel;
- 4) reservohvitseri auastmena - lipnik;
- 5) kaadriohvitseri auastmena - nooremleitnant.

(6) Kaitseväekohustuslasele, kellele on antud välisriigi allohvitseri või ohvitseri auaste, võib tema taotlusel anda Eesti allohvitseri või ohvitseri auastme vastavalt tema sõjalise väljaõppe ja hariduse tasemele. Auastme andmise esildise tegemiseks annab väeosa ülem või kaitseväe atesteerimiskomisjon hinnangu taotleja sõjalise väljaõppe ja hariduse taseme vastavuse kohta Eesti allohvitserile või ohvitserile esitatavatele nõuetele.

(7) Kui välisriigi allohvitseri või ohvitseri auastmega kaitseväekohustuslane loobub Eesti allohvitseri või ohvitseri auastme taotlemisest või tema sõjaline väljaõpe ja haridus ei vasta Eesti allohvitserile või ohvitserile esitatavatele nõuetele, võetakse ta reservi arvele sõdurina.
[RT I 2004, 88, 599- jõust. 24.12.2004]

§ 32. Auastme andmise ja auastme muutmise õigust omavad isikud

Auastmeid annavad ja muudavad:

- 1) sõdurite auastmeid - väeosa ülem;
- 2) allohvitseride auastmeid - kaitseväe juhataja, sõja ajal väeosa ülem;
- 3) ohvitseride auastmeid - Vabariigi President.

§ 33. Auastme andmise ja auastme muutmise algatamine ja otsustamine

Auastme andmise ja auastme muutmise korra sätestavad käesolev seadus ja kaitseväe distsiplinaarseadus.

§ 34. Kaitseväe juhataja (ülemjuhataja) auastme ülendamine

Kaitseväe juhataja (ülemjuhataja) auastme ülendamine otsustab Vabariigi President.

§ 35. Auastme ülendamine

(1) Auastme ülendamine on käesoleva seaduse alusel kaitseväelasele ja reservväelasele senisest auastmest ülenevas järjestuses järgmise auastme andmine.

(2) Kaitseväelast ja reservväelast võib esitada (teha esildise või ettepaneku) auastme ülendamiseks, kui ta on saanud vastava sõjaväelise väljaõppe või omandanud hariduse, määratud ülendatavale auastmele vastavale ametikohale ja on välja teeninud järgmisse auastmesse ülendamiseks eelmises auastmes nõutava teenistusaaja (edaspidi *auastme vanus*).

(3) Reservväelase auastet võib ülendada pärast nõutava hariduse ja ülendatavale auastmele vastava sõjaväelise väljaõppe omandamist.

(4) Kaitseväelast või reservväelast, kes kannab karistust distsiplinaarsüüteo või kuriteo eest, ei esitata auastme ülendamiseks. Tehtud esildise (ettepaneku) tunnistab kehtetuks ettepaneku tegija.

§ 36. Auastme vanus

(1) Auastme vanus on järgmine:

Auaste	Auastme vanus aastates
kõrgema ohvitseri auaste	ei kehtestata
kolonel, mereväekapten	ei kehtestata
kolonelleitnant, kaptenleitnant	4
major, kaptenmajor	4
kapten, vanemleitnant	4
Leitnant	3
Nooremleitnant	3
Lipnik	2-3
Ülemveebel	ei kehtestata
Staabiveebel	4

Vanemveebel	3
Veebel	3
Nooremveebel	2
seersandid ja sõdurid	ei kehtestata

(2) Auastme vanust arvestatakse auastme andmise või auastme ülendamise käskkirja kuupäevast. Auastme vanuse hulka ei arvestata aega, millal kaadrikaitseväelane oli reservis või tema auaste oli alandatud käesolevas seaduses või kaitseväge distsiplinaarseaduses sätestatud korras.

(3) Erandina võib motiveeritud esildise alusel esitada auastme ülendamiseks kaitseväelase või reservväelase, kui ta on saanud vastava sõjalise väljaõppe või omandanud hariduse ja määratud ülendatavale auastmele vastavale ametikohale, sõltumata eelmise auastme vanusest.

(3¹) Erandina võib kaitseväelase või reservväelase auastet ajutiselt ülendada ajaks, millal ta osaleb rahvusvahelises sõjalises operatsioonis rahvusvahelise sõjalise koostöö seaduse tähenduses või lähetatakse diplomaatilisele ametikohale või teenistuskohale rahvusvahelises organisatsioonis.

(4) Kaitseväge juhataja (kaitseväge ülemjuhataja) auastet võib ülendada, sõltumata eelmise auastme vanusest. [RT I 2005, 53, 420- jõust. 23.10.2005]

§ 37. Auastme alandamine

(1) Auastme alandamine on käesoleva seaduse või kaitseväge distsiplinaarseaduse alusel kaitseväelasele või reservväelasele senisest auastmest alanevas järjestuses madalama auastme andmine.

(2) Auastet võib alandada:

- 1) ohvitseril - järgmise madalama ohvitseri auastmeni;
- 2) allohvitseril - järgmise madalama allohvitseri auastmeni;
- 3) sõduril - reamehe või madruse auastmeni.

(3) Auastet võib alandada:

- 1) tahtlikult toimepandud kuriteo eest - süüdimõistva kohtuotsuse jõustumisel;
- 2) distsiplinaarkaristusena - kaitseväge distsiplinaarseaduses sätestatud alustel ja korras.

(4) Auastet võib auastme alandamisest ühe aasta möödumisel üldises korras uuesti ülendada endisesse auastmesse, kui kaitseväelane või reservväelane ei kanna karistust väärteo, distsiplinaarsüüteo või kriminaalkuriteo toimepanemise eest ja tema karistusandmed on karistusregistrist kustutatud. [RT I 2002, 110, 656- jõust. 01.03.2003]

§ 38. Auastme andmine ja auastme muutmine sõjaseisukorra ajal

(1) Sõjaseisukorra ajal võib anda sõdurile allohvitseri ja allohvitserile ohvitseri auastme, kui sõdur on määratud allohvitseri ametikohale või allohvitser on määratud ohvitseri ametikohale.

(2) Sõjaseisukorra ajal võib auastet ülendada kaitseväelasel, kes on määratud kõrgema sõjaväelise auastmega ametikohale, arvestamata käesolevas seaduses sätestatud auastme andmiseks või auastme ülendamiseks esitatavaid nõudeid.

(3) Sõjaseisukorra ajal võib süüdimõistva kohtuotsuse jõustumisel alandada ohvitseri või allohvitseri auastet reamehe või madruse auastmeni.

5. peatükk

KAITSERESSURSSIDE AMET, KAITSEVÄETEENISTUSE KOMISJON, ARSTLIKUD KOMISJONID

[RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

§ 39. Kaitseressursside Amet kaitseväeteenistuse korraldamisel

(1) Käesolevas seaduses sätestatud ülesannete täitmiseks tegutseb Kaitseministeeriumi valitsemisalas Kaitseressursside Amet.

(2) Kaitseressursside Amet korraldab kaitsevägekohustuslaste arvelevõtmist ning kutsealuste aja- ja asendusteenistusse kutsumist.

(3) Kaitseressursside Ameti pädevuses on otsustamine järgmistes kutsealust puudutavates küsimustes :

- 1) kaitseväeteenistuskõlblikkus;
- 2) ajapikenduse andmine;
- 3) ajateenistusse kutsumine, kutsumise aeg ja väeosa;
- 4) kaitseväeteenistusest keeldunud kutsealuse kutsumine asendusteenistusse, kui ta keeldus kaitseväeteenistusest usulistel või kõlbelistel põhjustel;
- 5) ajateenistusse kutsumisest vabastamine ja kaitseväekohustuslaste registrist kustutamine vastavalt käesolevale seadusele.

(4) Kaitseressursside Ameti otsusega mittenoostumise korral võib kutsealune esitada vaide kaitseväeteenistuse komisjonile või kaebuse halduskohtule.

(5) Kaitseressursside Ameti töötaja ei või avaldada talle tööalasel teatavaks saanud kaitseväekohustuslaste, kaitsevälaste, reservvälaste ja eruvälaste veendumusi, majanduslikku, sotsiaalset ja tervislikku seisundit ning muid nende eraelu puudutavaid andmeid.

(6) Käesoleva paragrahvi lõike 3 alusel tehtud Kaitseressursside Ameti otsus tehakse kutsealusele teatavaks käesolevas seaduses sätestatud korras 10 tööpäeva jooksul otsuse tegemise päevast arvates.

[Lõige 7 jõustub 1.01.2007]

(7) Kaitseressursside Ameti otsus kutsealuse ajateenistusse kutsumise, kutsumise aja ja väeosa kohta tehakse kutsealusele teatavaks hiljemalt 10 tööpäeva jooksul otsuse tegemise päevast arvates, kuid mitte hiljem kui üks aasta enne ajateenistusse või asendusteenistusse kutsumise päeva, kui käesolevast seadusest ei tulene teisiti.
[RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005; lõike 7 osas 1.01.2007]

§ 40. [Kehtetu - RT I 2005, 33, 243 - jõust. 1.08.2005]

§ 40¹. Dokumendi kättetoimetamine

(1) Kaitseressursside Ameti otsus kutsealuse ajateenistusse või asendusteenistusse kutsumise kohta või muud Kaitseressursside Ameti poolt seaduse alusel kaitseväekohustuslaste osas tehtud otsused, saadetud kutsed ja teated (edaspidi *dokumendid*) antakse kätte allkirja vastu või toimetatakse kätte posti teel, elektrooniliselt või avaldatakse perioodilises väljaandes. Kättetoimetamise viisi valib Kaitseressursside Amet.

(2) Kaitseressursside Ameti poolt kättetoimetamise korral antakse dokument kaitseväekohustuslasele üle allkirja vastu teatisel, millele märgitakse ka dokumendi üleandmise aeg, vajaduse korral kellaajalise täpsusega. Dokument loetakse kättetoimetatuks ka juhul, kui see on allkirja vastu kätte antud kaitseväekohustuslasega koos elavale vähemalt 18-aastasele perekonnaliikmele.

(3) Kaitseväekohustuslase ajutise äraoleku korral, kui dokumenti ei olnud võimalik Kaitseressursside Ameti poolt kätte anda kaitseväekohustuslasele ega ka käesoleva paragrahvi lõikes 2 märgitud kaitseväekohustuslasega koos elavale isikule, märgib Kaitseressursside Amet dokumendile lisatud teatisele kellaaja ja kuupäeva, millal dokumendi kättetoimetamine ebaõnnestus. Kirjeldatud juhul võib kaitseväekohustuslase dokumendi kätteandmiseks välja kutsuda.

(4) Kaitseväekohustuslasele toimetatakse dokument posti teel kätte rahvastikuregistrisse kantud elukoha aadressil või isiku poolt Kaitseressursside Ametile teatatud aadressil või viimasel Kaitseressursside Ametile teadaoleval aadressil tähtkirjaga või väljastusteataga tähtkirjaga. Dokument loetakse kaitseväekohustuslasele kättetoimetatuks, kui see on kohale toimetatud kaitseväekohustuslase aadressil või kui see on talle postiasutuses allkirja vastu üle antud.

(5) Kaitseväekohustuslase soovil saadetakse dokument tema näidatud elektronposti aadressil. Kui dokument toimetatakse kätte elektrooniliselt, on selle adressaadil õigus vajaduse korral nõuda dokumendi hilisemat kättetoimetamist paberil.

(6) Kui kaitseväekohustuslase aadressi kohta puuduvad andmed või kui ta ei ela ega asu registrisse kantud või Kaitseressursside Ametile teadaoleval aadressil ja tema tegelik viibimiskoht ei ole teada ning dokumenti ei ole muul viisil võimalik kätte toimetada, võib dokumendi resolutiivosa avaldada ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded või üleriigilise levikuga päevalehes. Dokumendi resolutiivosa avaldatakse vähemalt kahel korral ja vähemalt kahepäevase vahega. Dokumendi resolutiivosa loetakse kättetoimetatuks esmakordse avaldamise päevale järgneval päeval.

(7) Välisriigis elavale kaitseväekohustuslasele toimetatakse dokument kätte posti teel tähitult tema teatatud aadressil. Kui isiku elu- või asukoht ei ole teada, korraldatakse adressaadi leidmine ja dokumendi kättetoimetamine Eesti Vabariigi välisesinduse kaudu.
[RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

§ 41. Kaitseväeteenistuse komisjon

(1) Kaitseväeteenistuse komisjon (edaspidi *komisjon*) on Kaitseministeeriumi kantsleri poolt vastavalt vajadusele kokkukutsutav kaitseväeteenistuskohustuse täitmist analüüsiv ja koordineeriv Kaitseministeeriumi juures tegutssev komisjon. [Komisjoni töökorra kehtestab kaitseminister määrusega](#) .

(2) Komisjoni esimeheks on Kaitseministeeriumi kantsler, kes juhib selle tööd ning koordineerib kaitseväeteenistuskohustuse täitmise korraldamist riigis.

(3) Komisjoni esimees nimetab kooskõlastatult komisjoni aseesimehega komisjoni neli liiget Kaitseministeeriumi kõrgemate riigiametnike ja kaitseväe juhtkonna hulgast.

(4) Kooskõlastatult ministritega võib Kaitseministeeriumi kantsler kaasata komisjoni töösse komisjoniliikme õigustes teiste ministeeriumide kõrgemaid riigiametnikke.

(5) Komisjon:

1) kuulab vähemalt kord aastas ära Kaitseressursside Ameti peadirektori ja kaitseväe juhataja aruanded kaitseväeteenistuskohustuse täitmisest riigis ja annab tööle hinnangu;

2) esitab kaitseministrile kehtetuks tunnistamiseks või muutmiseks järelevalve korras või vaide alusel läbivaadatud Kaitseressursside Ameti otsuse ja esitab kaitseministrile kinnitamiseks uue otsuse;

3) otsustab käesolevas seaduses sätestamata erandlikel asjaoludel kutsealusele ajapikenduse andmise ühekordselt või ajapikenduse põhjuste äralangemiseni.

(5¹) Käesoleva paragrahvi lõike 5 punktis 3 sätestatud alusel tehtud otsuse peale võib otsusega mittenoostumise korral esitada kaebuse halduskohtule.

(6) Käesoleva paragrahvi lõike 5 punktis 2 sätestatud alusel tehtud otsuse peale võib vaide esitanud isik ministri otsusega mittenoostumise korral kaebuse halduskohtule.

(7) Komisjoni otsus protokollitakse ja avaldatakse täitmiseks kaitseministri poolt.

(8) Kaitseminister esitab 1. veebruariks Vabariigi Valitsusele aruande riigikaitsest osavõtu kohustuse ja kaitseväeteenistuskohustuse täitmise kohta riigis eelneval kalendriaastal.

[RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

§ 42. Arstlikud komisjonid

(1) Arstlikud komisjonid määravad tegevteenistusse võetava isiku või kaitseväelase tervise seisundi alusel tema kaitseväeteenistuskõlblikkuse astme kindlaks kahe astmena:

1) esimese astmena - Kaitseressursside Ameti arstlikud komisjonid ja kaitseväe arstlik komisjon;

2) teise astmena - Kaitseministeeriumi arstlik keskkomisjon.

(2) [Arstlike komisjonide arvu, komisjoni liikmete erialad ja arvulise koosseisu, komisjoni töökorra ja otsuse vorminõuded ning kaitsevækohustuslase, tegevteenistusse võetava isiku ja kaitseväelase arstlikku komisjoni suunamise korra kehtestab kaitseminister määrusega](#) .

(3) Arstlike komisjonide liikmed nimetab kaitseminister vastavalt kehtestatud korrale arstina tegutseda lubatud erialaarstide hulgast kooskõlastatult sotsiaalministriga.

(4) Arstlike komisjonide esimehed määrab komisjonide liikmete hulgast kaitseminister käskkirjaga.

(5) [Arstlike komisjonide esimeeste ja liikmete töö tasustamise ja lähetuskulude hüvitamise tingimused, ulatuse ja korra kehtestab Vabariigi Valitsus](#) .

(6) [Vabariigi Valitsus kinnitab kaitsevækohustuslaste ja kaitseväelaste tervise kaitseväeteenistuseks kõlblikkuse hindamise kriteeriumid, arstliku läbivaatuse juhendi ja kaitseväelase terviseuuringutele või ravile saatmise korra](#) .

[RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

§ 43. Kaitseväe ja Kaitseressursside Ameti arstlik komisjon

(1) Kaitseväe või Kaitseressursside Ameti arstlik komisjon (edaspidi *arstlik komisjon*) teeb arstliku läbivaatuse põhjal ning teenistuskoha ja ametikohta arvestades ühe järgmistest arstlikest otsustest, millega tunnistab isiku tema tervise seisundi alusel:

1) tegevteenistuseks kõlblikuks;

2) tegevteenistuseks kõlblikuks piirangutega;

3) tegevteenistuseks ajutiselt mitte kõlblikuks;

4) tegevteenistuseks mitte kõlblikuks.

(1¹) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 3 nimetatud arstlikku otsust ei tehta ajateenija suhtes.

(2) Kaitseväekohustuslase, kaitseväelase või reservväelase suhtes, kes oma tervise seisundi tõttu ei ole võimeline teenistuskohustusi täitma, teeb arstlik komisjon otsuse ravi jätkamise ja vajaduse korral kaitseväeteenistuskõlblikkuse astme muutmise kohta.

(3) Lepingulisse tegevteenistusse võetava isiku arstlik läbivaatus toimub kaitseväe arstlikus komisjonis.

(4) Kui kaadrikaitseväelane puudub teenistusest kalendriaasta jooksul rohkem kui kaks kuud tervise seisundi tõttu, suunab väeosa arst ta ravi määramise või jätkamise otsuse tegemiseks või kaitseväeteenistuskõlblikkuse astme muutmiseks arstlikku komisjoni.

(5) Tunnistades kaitseväekohustuslase või kaitseväelase tegevteenistuseks mittekõlblikuks, määrab arstlik komisjon otsuses kaitseväelase edasise ravi vajaduse või teeb ettepaneku kustutada ta kaitseväekohustuslaste registrist.

(6) Arstlik komisjon tuvastab kaitseväelase või kaitseväekohustuslase kaitseväeteenistuseks kõlblikkuse piirangutega, ajutise mittekõlblikkuse või mittekõlblikkuse põhjustanud tervisehäire seose tegevteenistusega, otsustades, kas:

- 1) tervisehäire on põhjustatud teenistusülesannete täitmisest;
- 2) tervisehäire ei ole põhjustatud teenistusülesannete täitmisest.

(7) Arstliku komisjoni otsuse peale võib Kaitseministeeriumi arstlikule keskkomisjonile ühe kuu jooksul, arvates otsuse teatavakstegemisest, esitada vaide isik, kelle tervise kohta otsus tehti, või tema seaduslik esindaja. [RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

§ 44. Kaitseministeeriumi arstliku keskkomisjoni ülesanded

(1) Kaitseministeeriumi arstliku keskkomisjoni ülesanded on:

- 1) Kaitseressursside Ameti arstlike komisjonide ja kaitseväe arstliku komisjoni otsuse peale esitatud vaiete läbivaatamine;
- 2) Kaitseressursside Ameti arstlike komisjonide ja kaitseväe arstliku komisjoni töö meetoodiline juhendamine;
- 3) kaitseministrile ettepanekute tegemine arstlike komisjonide tegevuse korraldamiseks.

(2) Kaitseministeeriumi arstlik keskkomisjon vaatab talle Kaitseressursside Ameti arstliku komisjoni või kaitseväe arstliku komisjoni otsuse peale esitatud vaide läbi kahe kuu jooksul, arvates vaide saamisest.

(2¹) Vajadusel võib Kaitseministeeriumi arstlik keskkomisjon teostada selle kaitseväekohustuslase või kaitseväelase, kelle tervise seisundi kohta tehtud otsuse peale vaide esitati, arstliku läbivaatuse või suunata ta täiendavatele uuringutele. Sel juhul pikeneb käesoleva paragrahvi lõikes 2 toodud vaide läbivaatamise tähtaeg arstliku läbivaatuse või täiendavate uuringute teostamiseks vajaliku aja võrra.

(3) Kaitseministeeriumi arstlik keskkomisjon jätab vaide läbivaatamisel Kaitseressursside Ameti arstliku komisjoni või kaitseväe arstliku komisjoni otsuse muutmata või teeb oma pädevuse piirides uue otsuse.

(4) Kaitseministeeriumi arstliku keskkomisjoni liige ei või olla samaaegselt Kaitseressursside Ameti arstliku komisjoni või kaitseväe arstliku komisjoni liige ega läbi vaadata tema osalusel varem tehtud otsuse peale esitatud vaidet. Kaitseressursside Ameti arstliku komisjoni või kaitseväe arstliku komisjoni liige ei või olla samaaegselt Kaitseministeeriumi arstliku keskkomisjoni liige ega läbi vaadata tema osalusel varem tehtud otsuse peale esitatud vaidet.

(5) Kaitseministeeriumi arstliku keskkomisjoni otsuse peale võib esitada kaebuse halduskohtule ühe kuu jooksul, arvates otsuse teatavakstegemisest.

[RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

6. peatükk TEGEVTEENISTUS

1. jagu Ajateenistus

1. jaotis

KUTSEALUSENA ARVELEVÕTMINE, AJATEENISTUSSE KUTSUMINE

§ 45. [Kehtetu - RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

§ 46. Kutsealuse arvelevõtmine kaitseväeteenistuskohustuse täitmiseks

(1) Kaitseressursside Amet võtab kutsealuse arvele kaitseväeteenistuskohustuse täitmiseks alates tema 17-aastaseks saamisest.

(2) Kutsealune loetakse arvelevõetuks tema isikuandmete kandmisega kaitseväekohustuslaste riiklikku registrisse.

(3) Andmekogu või riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutus on kohustatud esitama Kaitseressursside Ameti nõudmisel käesoleva seaduse alusel haldusakti andmiseks või toimingu sooritamiseks oma valduses olevaid andmeid ja tõendeid kutsealuse hariduse, elukoha, õppe- või töökoha, tervisliku seisundi, karistatuse ning perekondliku või majandusliku olukorra kohta.

(4) Kaitseressursside Amet võib kutsealuselt nõuda tema kohta haldusakti andmiseks või toimingu sooritamiseks vajalike andmete või tõendite täiendamiseks või kontrolliks andmete või tõendite esitamist.

(5) Kutsealuse arvelevõtmise korra kehtestab kaitseminister määrusega .
[RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

§ 47. [Kehtetu - RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

§ 48. Andmete esitamine kutsealuste kohta, kelle suhtes toimub uurimine või kohtumenetlus

(1) Uuriija või kohus on Kaitseressursside Ameti nõudmisel kohustatud esitama andmed kutsealusele esitatud süüdistuse, valitud tõkendi ja protsessuaalsete tähtaegade kohta.

(2) Kutsealuse suhtes kriminaalasja algatamisest või lõpetamisest, süüdi- või õigeksmõistva kohtuotsuse tegemisest teatab uuriija või kohus viivitamatult Kaitseressursside Ametile.

(3) Kriminaalasjas kahtlustatava, süüdistatava või kohtualuse kutsealuse ajateenistusse kutsumine peatatakse kuni tema suhtes kriminaalasja lõpetamiseni või kohtuotsuse tegemiseni.
[RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

§ 49. [Kehtetu - RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

§ 50. Kutsealuse arstlik läbivaatus ning kutsesobivuse määramine

(1) Kutsealuse kaitseväeteenistuskõlblikkuse astme kindlaksmääramine tema tervise seisundi alusel toimub Kaitseressursside Ameti arstlikus komisjonis.

(2) Arvelevõetud kutsealusele teatab Kaitseressursside Amet kirjalikult tema tervise seisundi kontrollimiseks ja kutsesobivuse määramiseks määratud Kaitseressursside Ametisse ilmumise aja ja koha.

(3) Kui kutsealusele on antud ajapikendus käesoleva seaduse §-des 54 ja 55 sätestatud alustel, määratakse tema kaitseväeteenistuskõlblikkuse aste kindlaks Kaitseressursside Ameti arstlikus komisjonis mitte varem kui kuus kuud enne ajapikenduse lõppemist.

(4) Kaitseressursside Ameti arstlikule komisjonile on kutsealune kohustatud esitama tõendid oma tervise seisundi kohta, andes üle vastavad dokumendid.

(5) Kui kutsealune osutab tervise seisundit kajastavate dokumentide asukohale, millele tal puudub juurdepääs, nõuab Kaitseressursside Ameti arstliku komisjoni esimees need nende asukohast välja.

(6) Kutsealuse, kes põeb kroonilist haigust või kellel on puue, mis ei võimalda Kaitseressursside Ameti arstlikusse komisjoni kohale ilmuda, tervise seisundit kajastavad dokumendid esitatakse kutsealuse vanema, eestkostja või hooldaja poolt Kaitseressursside Ameti arstlikule komisjonile ühe kuu jooksul pärast kutsealuse kutsumist Kaitseressursside Ameti arstlikku komisjoni.

(7) Kutsealuse, kelle tervise seisundit ei ole võimalik arstliku läbivaatuse või tema tervise seisundit kajastavate dokumentide alusel objektiivselt hinnata, suunab Kaitseressursside Ameti arstliku komisjoni esimees täiendavale arstlikule läbivaatusele või uuringutele raviasutusse.

(8) Täiendavale arstlikule läbivaatusele või uuringutele suunatud kutsealuse kaitseväeteenistuskõlblikkuse otsustab Kaitseressursside Ameti arstlik komisjon pärast täiendava arstliku läbivaatuse või uuringu tulemuste saamist.

(9) Kaitseressursside Ameti arstliku komisjoni otsusega tegevteenistuseks kõlblikuks või tegevteenistuseks kõlblikuks piirangutega tunnustatud kutsealuse teenistuskoha määramiseks tehakse Kaitseressursside Ametis kutsealuse füüsilise ja psühholoogilise sobivuse hindamiseks vajalikke teste.

(10) Kutsealuse füüsilise ja psühholoogilise sobivuse hindamiseks vajalike testide tegemise korra kehtestab kaitseminister määrusega.

(11) Kaitseväeteenistuskõlblikkuse astme kindlaksmääramisega Kaitseressursside Ameti arstlikus komisjonis ja kutsesobivuse määramisel viibimisega ning käesoleva paragrahvi lõikes 7 sätestatud juhul täiendaval arstlikul läbivaatusel või uuringutel viibimisega seotud sõidu- ja toitlustuskulude katteks makstakse kutsealusele hüvitist.

(12) Käesoleva paragrahvi lõikes 11 nimetatud hüvitise maksmise korra ja ulatuse kehtestab kaitseminister määrusega .

[RT I 2005, 39, õiend - jõust. 1.08.2005]

§ 51. Kutsealuse kutsumine ajateenistusse

(1) Kutsealused kutsutakse ajateenistusse 18 kuni 27 aasta vanuselt (kaasa arvatult).

(2) [Kehtetu - RT I 2004, 88, 599- jõust. 24.12.2004]

(3) Kutsealune, kes on asunud omandama kõrgharidust positiivselt akrediteeritud õppekava alusel kutseõppeasutuses, rakenduskõrgkoolis või ülikoolis ning kes on täitnud käesoleva seaduse § 55 lõike 1 1 tingimused, kutsutakse ajateenistusse temale sobival ajal hiljemalt kolme aasta jooksul, arvates õppeasutusse vastuvõtmisest .

(4) Kutsealuste ajateenistusse kutsumise korra kehtestab kaitseminister määrusega . Kutsealuste ajateenistusse kutsumise tähtajad ja kutsealuste arvulise jagunemise kaitseväge üksuste vahel ülejäärmiseks aastaks kehtestab kaitseminister määrusega hiljemalt 15. oktoobriks.

(5) Kaitseväge juhataja esitab kaitseministrile ettepaneku kutsealuste ajateenistusse kutsumise tähtaegade ja kutsealuste arvulise jagunemise kaitseväge üksuste vahel kohta ülejäärmiseks aastaks hiljemalt 15. septembriks.

(6) Ajateenistusse asumisel peavad kutsealusel olema kaasas talle teatavaks tehtud dokumendid ja esemed.

(7) Käesoleva paragrahvi lõikes 6 nimetatud dokumentide ja esemete loetelu kehtestab kaitseminister määrusega .

[RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

2. jaotis AJAPIKENDUS JA AJATEENISTUSSE KUTSUMISEST VABASTAMINE

§ 52. Ajapikendus

Ajapikendus on kutsealuse tegevteenistusse kutsumise edasilükkamine määratud ajaks või teatud tingimustel.

§ 53. Ajapikenduse andmine haiguse või tervisehäire tõttu

(1) Ajateenistusse kutsumisel võib Kaitseressursside Ameti arstliku komisjoni otsuse alusel anda kutsealusele ajapikendust haiguse või tervisehäire ravimiseks kuni 28-aastaseks saamiseni.

(2) Ajapikendust haiguse või tervisehäire ravimiseks võib kutsealusele perioodiliste arstlike läbivaatuste alusel anda iga kord tähtajaga kuni kolm aastat.

[RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

§ 54. Ajapikenduse andmine perekondlikel ja majanduslikel põhjustel

Perekondlikel või majanduslikel põhjustel antakse kutsealusele ajapikendust, kui esineb vähemalt üks järgmistest asjaoludest:

1) ta on lapsevanem, eestkostja või muu last ülalpidav isik perekonnaseaduse (RT I 1994, 75, 1326; 1996, 40, 773; 49, 953; 1997, 28, 422; 35, 538; 2000, 50, 317; 2001, 16, 69; RT III 2001, 15, 154; RT I 2001, 53, 307; 2002, 53, 336) tähenduses, kes peab üleval vähemalt kahte või üksinda vähemalt ühte last;

2) ta on ainus isik, kes hooldab raske või sügava puudega inimest, kelle ülalpidamise kohustus tuleneb perekonnaseadusest.

[RT I 2002, 110, 656- jõust. 01.03.2003]

§ 55. Ajapikenduse andmine hariduse omandamiseks, kandideerimiseks või valitaval ametikohal töötamiseks

(1) Kutsealusel on õigus ajapikendusele kutseõppeasutusse, rakenduskõrgkooli või ülikooli astumiseks vahetult pärast keskhariduse omandamist sama aasta 15. septembrini .

(1¹) Pärast käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud õppeasutusse vastuvõtmist teatab kutsealune Kaitseressursside Ametile kirjalikult hiljemalt 15. septembriks kalendriaasta, millal ta hiljemalt kolme aasta jooksul õppeasutusse vastuvõtmisest alates soovib asuda ajateenistuskohustuse täitmisele.

(2) Kutsealusel on õigus ajapikendusele kutse- või üldkeskhariduse omandamiseks päevases õppevormis kuni selle aasta 1. juulini, mille jooksul ta saab 21-aastaseks.

(3) Kohaliku omavalitsuse volikogu, Riigikogu või Euroopa Parlamendi valimistel kandideerivale kutsealusele antakse ajapikendust kuni valimistulemuste teatavakstegemiseni või kohaliku omavalitsuse volikogu, Riigikogu või Euroopa Parlamendi liikmeks oleku aja lõpuni.

(4) Kutsealusele säilitatakse ajateenistuskohustuse täitmise ajaks õppekoht.
[RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

§ 56. Ajapikenduse taotlus

Kutsealune, kes kuulub ajateenistusse kutsumisele jooksval aastal, esitab Kaitseressursside Ametile kirjaliku taotluse ajapikenduse saamiseks käesolevas seaduses sätestatud aluste ilmnemisel, lisades taotlusele ajapikenduse andmist põhjendavad dokumendid või osutades nende asukohale, kui tal puudub neile juurdepääsu võimalus.

[RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

§ 57. Ajapikenduse andmise otsustamine

[RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

(1) Ajapikenduse andmise käesoleva seaduse §-des 53–55 sätestatud alustel otsustab Kaitseressursside Amet.

(2) [Kehtetu - RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

§ 58. Ajapikenduse lõppemine

(1) Ajapikendus lõpeb:

- 1) ajapikendustähtaja lõppemisega;
- 2) kui kutsealuse suhtes, kellele oli antud ajapikendus käesoleva seaduse §-des 54 ja 55 sätestatud alustel, ei esine enam ajapikenduse andmise aluseks olnud asjaolusid.

(2) Kutsealune on kohustatud viivitamatult teatama Kaitseressursside Ametile käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 sätestatud asjaolude muutumisest.

(3) Õppeasutus ja kutsealune on kohustatud viivitamatult teatama Kaitseressursside Ametile kutsealuse hariduse omandamise katkestamisest või lõpetamisest.

[RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

§ 59. Ajateenistusse kutsumisest vabastamine

(1) Ajateenistusse ei kutsuta kutsealust, kes on:

- 1) tunnistanud oma tervise seisundi tõttu tegevteenistuseks mittekõlblikuks ja kustutatud kaitseväekohustuslaste registrist;
- 2) kandnud vabadusekaotuslikku karistust tahtlikult toimepandud kuriteo eest;
- 3) ajapikendustähtaja jooksul saanud 28-aastaseks.

(2) Kaitseväekohustuslane, kes on teeninud mõne teise riigi sõjaväes vähemalt 12 kuud, vabastatakse ajateenistusse kutsumisest, tema ajateenistuskohustus loetakse täidetuks ja ta arvatakse reservi käesoleva seaduse § 31 lõigetes 6 ja 7 sätestatud korras.

§ 60. Kutsealuse vabastamine ajateenistusse kutsumisest kroonilise raske haiguse või kehalise või vaimse puude tõttu

[RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

(1) Kutsealune tunnistatakse tegevteenistuseks mittekölblikuks kroonilise raske haiguse, kehalise või vaimse puude tõttu ning vabastatakse täielikult kaitseväeteenistuskohustusest ja kustutatakse kaitseväekohustuslaste registrist.

(2) Käesolevas seaduses sätestamata erandlikel asjaoludel võib kaitseväeteenistuse komisjoni otsusel anda kutsealusele ajapikendust ühekordselt või ajapikenduse põhjuste äralangemiseni.

(3) [Kehtetu - RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

3. jaotis

AJATEENISTUSKOHUSTUSE TÄITMINE

§ 61. Ajateenistuse kestus

(1) Ajateenistuskohustuse kestus (edaspidi *ajateenistuse kestus*) on aeg, mille kestel kaitseväekohustuslane on kohustatud ajateenijana täitma kaitseväeteenistuskohustust.

(2) Ajateenistus algab väeosa ülema või väeosa ülemaga võrdsustatud ülema ajateenija tegevteenistusse võtmise käskkirjas märgitud kutsealuse teenistuskoha saabumise päevast.

(3) Ajateenistuse kestuse, mis ei või olla pikem kui 12 kuud ja lühem kui 8 kuud, määrab kaitseministri ettepanekul Vabariigi Valitsus .

(4) Ajateenistuse kestus sõltub põhiväeliigist, sõjaväelise väljaõppe iseloomust, väeosale või struktuuriüksusele seatud ülesannetest ning ajateenija poolt kõrghariduse omandamisest positiivselt akrediteeritud õppekava alusel kutseõppeasutuses, rakenduskõrgkoolis või ülikoolis .

(5) Ajateenija täidab teenistuskohustusi ajateenistuse algusest kuni ajateenistusest vabastamiseni.
[RT I 2004, 88, 599- jõust. 24.12.2004]

§-d 62--63.

[Kehtetud - RT I 2004, 88, 599- jõust. 24.12.2004]

§ 63¹. Ajateenijate esindusmees

(1) Ajateenijate esindusmees on ajateenija, kes esindab ajateenijate huvisid teenistusküsimustes teenistust korraldavate ülemate ees.

(2) Esindusmees ei ole kohustatud ajateenijate huvide esindamisel avaldama ettepaneku esitaja nime, välja arvatud seaduses sätestatud juhtudel süüteo-, distsiplinaar- või halduskohtumenetluse huvides.

(3) Kaitseminister kehtestab ajateenijate poolt valitud esindusmehe tegutsemise korra, millega reguleeritakse esindusmehe valimine, tagasikutsumine, rühmaüksuse pidamine, esindusmeeste kogu koosseis ja kokkukutsumise kord, samuti esindusmehe täpsemad õigused ja kohustused ning ettepanekute esitamise ja menetlemise kord .

[RT I 2002, 110, 656- jõust. 01.03.2003]

4. jaotis

AJATEENIJA MÄÄRAMINE AMETIKOHALE JA VABASTAMINE AMETIKOHALT

§ 64. Ametikohale määramine ja ametikohalt vabastamine

(1) Ajateenija määratakse ametikohale ja vabastatakse ametikohalt käskkirjaga teenistuse huvides, olenemata tema nõusolekust.

(2) Uuele ametikohale määramine vabastab ajateenija seniselt ametikohalt.

(3) Ajateenija määrab ametikohale ja vabastab ametikohalt väeosa ülem või temaga võrdsustatud ülem.

(4) Ajateenija viiakse teenistuse huvides kaitseväge ühest väeosast teise väeosasse üle Kaitsejõudude Peastaabi ülema käskkirja, teistes sõjaväelisel korraldatud asutustes ja üksustes - asutuse või üksuse juhi käskkirja alusel.

(5) Ametikohale määramise käskkiri tehakse ajateenijale teatavaks avalikult, kaitseväge määrustikes ettenähtud korras.

§ 65. Ametikohale määramise ja teise väeosasse üleviimise piirangud

- (1) Ajateenijat ei määrata täieliku varalise vastutusega või kaadrikaitseväelase ametikohale.
- (2) Ajateenijat ei määrata ametikohale, mille vahetu ülem on tema lähisugulane (vanavanem, vanem, vend, õde), hõimlane (abikaasa, abikaasa vanem, abikaasa vend, õde või nende laps) või faktiline abikaasa.
[RT I 2002, 110, 656- jõust. 01.03.2003]

§ 66. Kõrgemaastmelisele ametikohale määramine

- (1) Ajateenija võidakse teenistuse huvides määrata kõrgemaastmelisele ametikohale (ametikohal ülendada), kui tal on kõrgemaastmelisele ametikohale vastav sõjaväeline väljaõpe või haridus.
- (2) Kõrgemaastmelisele ametikohale ei määrata ajateenijat:
  - 1) kes on kriminaalasjas kahtlustatav, süüdistatav või kohtualune;
  - 2) tema distsiplinaarkaristuse kehtivuse ajal.

§ 67. Madalamaastmelisele ametikohale määramine

- Ajateenija võidakse määrata madalamaastmelisele ametikohale (ametikohal alandada) seoses tema:
- 1) distsiplinaarsüütega;
  - 2) auastme alandamisega;
  - 3) ametikohajärgsete teenistusülesannetega korduva mittetoimetulemisega (ametikohale mittevastavusega).

5. jaotis

AJATEENIJA VABASTAMINE AJATEENISTUSEST

§ 68. Ajateenistusest vabastamise alused

- (1) Ajateenija vabastatakse ajateenistusest seoses ajateenistuskohustuse täitmiseга ajateenistustähtaja lõppemisel.
- (2) Ajateenija vabastatakse ajateenistusest, kui tal ei ole võimalik jätkata ajateenistuskohustuse täitmist seoses:
  - 1) kaitseväge arstliku komisjoni otsuse alusel tervise seisundi tõttu tegevteenistuseks mittekõlblikuks tunnistamisega;
  - 2) temale tahtlikult toimepandud kuriteo eest mõistetud vabadusekaotusliku karistuse kandmisega;
  - 3) kohustusega ainsa hooldajana hooldada raske või sügava puudega inimest, kelle ülalpidamise kohustus tuleneb perekonnaseadusest (RT I 1994, 75, 1326; 1996, 40, 773; 49, 953; 1997, 28, 422; 35, 538; 2000, 50, 317; 2001, 16, 69; RT III 2001, 15, 154; RT I 2001, 53, 307; 2002, 53, 336; 2003, 78, 527; 2004, 14, 92; 22, 148);
  - 4) olemisega lapsevanemaks, eestkostjaks või muuks last ülalpidavaks isikuks perekonnaseaduse tähenduses, kes peab üleval vähemalt kahte või üksinda vähemalt ühte last.
- (3) Kaitseväge juhataja käskkirjaga võib ajateenija ajateenistusest käesoleva paragrahvi lõikes 2 toodud alustel vabastada ja lugeda tema ajateenistuskohustus täidetuks, kui ta on teeninud vähemalt 3/4 oma ajateenistuse kestusest.
[RT I 2004, 88, 599- jõust. 24.12.2004]

§ 69. Ajateenistusest vabastamine

- (1) Ajateenistuskohustuse täitnud ajateenija vabastatakse ajateenistusest väeosa ülema või temaga võrdsustatud ülema käskkirjas märgitud kuupäeval.
- (2) Kui teenistusest vabastamise kuupäev langeb puhkepäevale, vabastatakse ajateenija ajateenistusest puhkepäevale eelneval tööpäeval.
- (3) Ajateenistusest vabastatu arvatakse reservi või kustutatakse kaitsevägekohustuslaste registrist.
- (4) Ajateenistusest vabastamise käskkiri tehakse ajateenijale teatavaks avalikult, kaitseväge määrustikus ettenähtud korras vähemalt kaks tööpäeva enne vabastamist. Käskkirja ära kiri (väljavõte) saadetakse viivitamatult Kaitseressursside Ametisse, kus ajateenistusest vabastatu reservis arvele võetakse.
- (5) Reservi arvamiseks teatab ajateenija väeosa ülemale oma tulevase elukoha, kus ta Kaitseressursside Ametis arvele võetakse.

(6) Ajateenistusest vabastamisel esitab väeosa ülem või tema määratud ülem kaitseväekohustuslaste riiklikku registrisse andmed ajateenija kaitseväeteenistuskohustuse täitmise aja kohta kuudes ja päevades.

(7) Ajateenistusest vabastamisel antakse ajateenijale kätte kõik temalt teenistuse vältel hoiule võetud dokumendid ja tema taotlusel tehakse tööraamatusse kanne ajateenistuses oldud aja kohta.

(8) Erakorralise seisukorra või sõjaseisukorra ajal ajateenijat tegevteenistusest ei vabastata. Mobilisatsiooni korral loetakse kõik ajateenijad mobiliseerituks kaitsejõududesse alates mobilisatsiooni väljakuulutamisest. [RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

§ 70. Ajateenija teenistussuhte lõppemine tema surma korral

- (1) Ajateenija teenistussuhe loetakse lõppenuks, arvates tema surma päevale järgnevast päevast.
- (2) Ajateenija kustutatakse surma korral kaitseväekohustuslaste registrist.

2. jagu Asendusteenistus

1. jaotis ASENDUSTEENISTUSE KORRALDUS

§ 71. Asendusteenistuse korraldus

Asendusteenistuses teenimine toimub käesolevas seaduses sätestatud ja selle alusel antud õigusaktidega kehtestatud korras.

§ 72. Ajateenistuse asendamine asendusteenistusega

- (1) Ajateenistuse asendamise asendusteenistusega otsustab Kaitseressursside Amet.
- (2) Kutsealuse esitatud ajateenistuse asendusteenistusega asendamise taotluse motiivide põhjendatuse kontrollimiseks Kaitseressursside Amet:
  - 1) võtab seletused kutsealuselt ja tema lähedastelt;
  - 2) teeb järelepärimised kutsealuse õppe- või töökohale ja kutsealuse poolt viidatud usuorganisatsioonile.
- (3) Kaitseressursside Amet võib kutsealuse välja kutsuda, nõuda lisadokumente või otsustada ilma nendeta, kas ajateenistuse asendusteenistusega asendamise taotlus rahuldada või rahuldamata jätta.
- (4) Kaitseressursside Ameti otsusega mittenõustumise korral võib kutsealune esitada vaide kaitseväeteenistuse komisjonile või kaebuse halduskohtule. [RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

§ 73. Asendusteenistustlase teenistuskoh

Asendusteenistustlane teenib Siseministeeriumi või Sotsiaalministeeriumi valitsemisalasse kuuluvas Vabariigi Valitsuse määratud struktuuriüksuses, mis tegeleb pääste-, sotsiaalhooldus- või hädaabitöödega .

§ 74. Asendusteenistuse kestus

Asendusteenistuse kestus ei tohi olla pikem kui 18 kuud ja lühem kui 12 kuud. Asendusteenistuse kestuse määrab kaitseministri ettepanekul Vabariigi Valitsus . [RT I 2004, 88, 599- jõust. 24.12.2004]

2. jaotis ASENDUSTEENISTUSSE KUTSUMINE, TEENIMINE ASENDUSTEENISTUSES JA ASENDUSTEENISTUSEST VABASTAMINE

§ 75. Kutsealuse kutsumine asendusteenistusse

- (1) Kutsealuse kutsumine asendusteenistusse toimub ajateenistusse kutsumisega samadel alustel ja korras.
- (2) Asendusteenistuses teeniv isik on asendusteenistustlane.

§ 76. Teenimine asendusteenistuses

(1) Asendusteenistustase tahte vastaselt ei tohi teda kohustada käsitsema relva või muid sõjapidamisvahendeid, harjutama nende kasutamist või osalema nende hoolduses, samuti käsitsema teisi vahendeid ja aineid, mis on mõeldud inimese hävitamiseks või vigastamiseks.

(2) Asendusteenistustlane määratakse asendusteenistustase ametikohale ja vabastatakse asendusteenistustase ametikohalt ajateenija ametikohale määramise ja ametikohalt vabastamise alustel ja korras.

(2¹) Teenimisel asendusteenistuses makstakse asendusteenistustasele teenistuskoha asutusest töötasu vastavalt ametikohale.

(3) [Asendusteenistustaste ametikohtade nimetused kehtestab Vabariigi Valitsus](#) .

(4) Asendusteenistustase avalduse alusel võib kaitseväeteenistuse komisjon asendusteenistustase üle viia ajateenistusse asendusteenistuse esimese poole jooksul, võrdsustades ajateenistuskohustuse täitmisel asendusteenistustase kaks päeva ajateenistustase ühe päevaga.

[RT I 2002, 110, 656- jõust. 01.03.2003]

§ 77. Ajateenistuskohustuse täitmine asendusteenistuses

(1) Ajateenistuskohustuse täitmine asendusteenistuses toimub ajateenistuskohustuse täitmisega samadel alustel ja korras, arvestades käesoleva jaos erisusi.

(1¹) Siseministri või sotsiaalministri käskkirjaga katkestatakse asendusteenistus seoses asendusteenistustase:

1) tervise seisundi tõttu kaitseväge arstliku komisjoni otsuse alusel ajutiselt mittekõlblikuks tunnistamisega kuni kaheks kuuks;

2) viibimisega tõkendina vahi all üle 10 päeva.

(2¹) Kaitsevägekohustustlane, kelle ajateenistuskohustus ei ole loetud täidetuks, võetakse asendusteenistustase katkestamise käskkirja alusel arvele Kaitseressursside Ametis ja kutsutakse asendusteenistust jätkama, kui tema suhtes ei esine enam käesoleva paragrahvi lõikes 1¹ sätestatud asendusteenistustase katkestamise asjaolusid või käesoleva seaduse §-s 59 sätestatud ajateenistustase kutsumisest vabastamise asjaolusid.

(1³) Kaitsevägekohustustlane, kelle asendusteenistus on katkestatud, on kohustatud viivitamatult teatama Kaitseressursside Ametile asendusteenistustase katkestamise tinginud asjaolude muutumisest või äralangemisest.

(2) Asendusteenistustlane vabastatakse asendusteenistustasest, kui tal ei ole võimalik jätkata ajateenistuskohustustase täitmist asendusteenistustases seoses:

1) tema tervise seisundi tõttu kaitseväge arstliku komisjoni otsuse alusel tegevteenistustaseks mittekõlblikuks tunnistamisega;

2) temale tähtlikult toimepandud kuriteo eest mõistetud vabadusekaotusliku karistuse kandmisega;

3) kohustustasega ainsa hooldajana hooldada raske või sügava puudega inimest, kelle ülalpidamise kohustus tuleneb perekonnaseadusest.

(2¹) Siseministri või sotsiaalministri käskkirjaga võib asendusteenistustase vabastada käesoleva paragrahvi lõikes 2 toodud alustel asendusteenistustasest ja lugeda tema ajateenistuskohustus täidetuks, kui ta on teeninud vähemalt 3/4 oma asendusteenistustase kestusest.

(3) Asendusteenistustase korraldatakse siseministri või sotsiaalministri käskkirjaga.

[RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

§ 78. Asendusteenistustasest vabastamine, reservi arvamine

(1) Asendusteenistustlane arvatakse asendusteenistustasest vabastamisel reservi.

(2) Reservis olevate asendusteenistustaste arvestust peetakse kaitsevägekohustustaste registris.

(3) Reservi arvatud asendusteenistustasele laienevad kõik käesolevas seaduses sätestatud reservväelase õigused ja kohustused, mis ei ole vastuolus käesoleva seaduse § 76 lõikes 1 sätestatud tingimustega.

3. jagu

Lepinguline teenistus

1. jaotis KAADRIKAITSEVÄELASENA LEPINGULISSE TEENISTUSSE VÕTMINE

§ 79. Lepingulisse teenistusse võtmisele esitatavad nõuded

(1) Kaadrikaitseväelasena võib lepingulisse teenistusse võtta Eesti kodaniku, kes:

- 1) on vähemalt 18 aastat vana;
- 2) omab nõutavat kvalifikatsiooni, haridust ja sõjaväelist väljaõpet;
- 3) valdab eesti keelt kaadrisõdurilt, kaadriallohvitserilt või kaadriohvitserilt nõutaval tasemel;
- 4) on oma tervise seisundi poolest võimeline täitma teenistuskohustusi.

(2) Eesti keele valdamise nõuded kaadrisõdurile, kaadriallohvitserile ja kaadriohvitserile kehtestab Vabariigi Valitsus .

(3) Isik on oma tervise seisundi poolest võimeline täitma teenistuskohustusi, kui ta on arstliku komisjoni otsusega tunnistanud tegevteenistuseks kõlblikuks või tegevteenistuseks kõlblikuks piirangutega.

(4) Kaadrikaitseväelase teenistuskohast või ametikohast tulenevate teenistusülesannete täitmiseks võib kaitseminister kehtestada tervise seisundile täiendavaid nõudeid.

[RT I 2004, 88, 599- jõust. 24.12.2004]

§ 80. Lepingulisse teenistusse võtmist välistavad asjaolud

Lepingulisse teenistusse võtmine on välistatud, kui isik:

- 1) on kriminaalasjas kahtlustatav või süüdistatav;
- 2) on karistatud tahtlikult toimepandud kuriteo eest ja tema karistusandmed on karistusregistris;
- 3) on süüdi mõistetud ja temalt on jõustunud kohtuotsusega ära võetud sõjaväelise auastmega ametikohal töötamise õigus;
- 4) on distsiplinaarsüüteo eest kaitseväeteenistusest, politseiteenistusest või avalikust teenistusest vabastatud ja teenistusest vabastamisest on möödunud vähem kui üks aasta;
- 5) saab välisriigilt pensioni, töötasu või muid regulaarseid hüvitisi;
- 6) on olnud Eestit okupeerinud riikide julgeolekuorganite luure või vastuluure teenistuses või agent või on osalenud kodanike jälitamisel ja represseerimisel nende poliitiliste veendumuste, ebalojaalsuse, klassikuuluvuse või Eesti Vabariigi riigi- või kaitseteenistuses olemise eest.

[RT I 2004, 88, 599- jõust. 24.12.2004]

§ 81. Lepingulisse teenistusse võtmiseks esitatavad dokumendid, lepingulisse teenistusse võtmise kord

Kaadrikaitseväelase poolt lepingulisse teenistusse võtmiseks esitatavate dokumentide loetelu, lepingulisse teenistusse võtmise korra ja tegevteenistuse lepingu ning teiste selleks vajalike dokumentide vormi- ja sisunõuded kehtestab kaitseminister määrusega .

§ 82. Tegevteenistuse leping

(1) Tegevteenistuse leping on Eesti Vabariigi nimel lepingulisse teenistusse võetava isikuga sõlmitav kirjalik kokkulepe, mille kohaselt:

- 1) lepingulisse teenistusse võetav isik kohustub teenima kaadrikaitseväelasena ja alluma käesolevas seaduses, kaitseväge määrustikes ja muudes õigusaktides sätestatud tingimustele ja korrale;
- 2) Eesti Vabariigi nimel käesoleva seaduse alusel tegevteenistuse lepingut sõlmiv ülem kohustub kaadrikaitseväelasele tegevteenistuse ajal maksma tasu ja tagama muud käesolevas seaduses, kaitseväge määrustikes ja teistes õigusaktides sätestatud kaitseväelase õigused.

(2) Tegevteenistuse lepingu sõlmimisel sätestatakse lepingus:

- 1) lepingu tähtaeg;
- 2) [kehtetu - RT I 2004, 88, 599- jõust. 24.12.2004]
- 3) kaadrikaitseväelase nõusolek täieliku varalise vastutusega ametikohal teenimiseks;
- 4) tegevteenistusse võtmise tähtpäev ja tingimused.

(3) Tegevteenistuse lepingut muudetakse lepingu lisadega.

[RT I 2004, 88, 599- jõust. 24.12.2004]

§ 83. Tegevteenistuse lepingu tähtaeg

(1) Tegevteenistuse leping sõlmitakse määramata tähtajaks. Poolte kokkuleppel võib tegevteenistuse lepingu sõlmida määratud tähtajaks.

- (2) Käesolevas seaduses sätestatud tingimustel ja korras lõpeb:
- 1) määramata ajaks sõlmitud tegevteenistuse leping - käskkirjas märgitud tegevteenistusest vabastamise või tegevteenistuse lõppemise kuupäeval;
  - 2) määratud ajaks sõlmitud tegevteenistuse leping - lepingus märgitud kuupäeval.

§ 84. Tegevteenistuse lepingu sõlmimine

- (1) Tegevteenistuse lepingut sõlmima volitatud ülemaks või juhiks (edaspidi *lepingut sõlmiv ülem*) on:
- 1) kaadriohvitserile - kaitseväge juhataja (kaitseväge ülemjuhataja);
  - 2) kaadriallohvitserile ja kaadrisõdurile kaitseväes ja Kaitseliidus - kaitseväge juhataja (kaitseväge ülemjuhataja) määratud ülem, kuid mitte madalam kui väeosa ülem.
  - 3) kaadriallohvitserile ja kaadrisõdurile sõjaväeliselt korraldatud asutustes ja üksustes - asutuse või üksuse juht, kes on seaduse alusel võrdsustatud väeosa ülema või temast kõrgema ülemaga.

(2) Tegevteenistuse lepingule allakirjutamisega kinnitab kaadrikaitseväelane nõustumist lepingutingimustega ning enda esitatud andmete õigsust.

(3) Tegevteenistuse leping sõlmitakse kahes eksemplaris, millest üks jääb kaadrikaitseväelasele, teine lisatakse kaadrikaitseväelase teenistuslehele.

(4) Tegevteenistuse leping jõustub selle allakirjutamisel.

§ 85. Tegevteenistuse lepingu muutmine

(1) Tegevteenistuse lepingut muudetakse käesolevas seaduses ning lepingus sätestatud tingimustel ja korras kahepoolset allakirjutatava lepingu lisaga.

(2) Tegevteenistuse lepingu lisa või käskkirja ära kiri lisatakse kaadrikaitseväelase teenistuslehele.

(3) Tegevteenistuse lepingu muutmine ei peata tegevteenistussuhet.

§ 86. Tegevteenistuse lepingu kahepoolne muutmine kokkuleppel

(1) Kaadrikaitseväelase ja lepingut sõlmiva ülema kokkuleppel võib enne lepingu lõppemise tähtpäeva muuta määratud tähtajaks sõlmitud tegevteenistuse lepingu määramata tähtajaks sõlmitud tegevteenistuse lepinguks.

(2) Kaadrikaitseväelasel on õigus ühe kuu jooksul isiklikult kirjalikult taotleda lepingut sõlmivalt ülemalt tegevteenistuse lepingu tingimuste muutmist iga kord pärast kolmeaastast lepingulist teenistust.

(3) Kaadrikaitseväelane ei või taotleda tegevteenistuse lepingu tingimuste muutmist nendes teenistussuhetes, mis on sätestatud kaitseväge määrustikes, juhendites või kaitseväge juhataja (kaitseväge ülemjuhataja) käskkirjades.

(4) Tegevteenistuse lepingut muudetakse käesoleva paragrahvi lõikes 2 märgitud taotluse alusel selles osas, milles pooled jõuavad kokkuleppele. Kui kokkuleppele ei jõuta, lõpetatakse tegevteenistuse leping käesoleva seaduse § 109 lõikes 2 sätestatud alustel ja korras.

(5) Kaadrikaitseväelase arvamisel Eesti Vabariigi rahvusvahelist kohustust täitvasse kaitsevägeüksusesse viiakse tegevteenistuse leping vastavusse välislepingu või Riigikogu otsuse nõuetega.

(6) Kaadrikaitseväelase suunamisel tsiviilõppeasutusse kõrghariduse omandamiseks sätestatakse tegevteenistuse lepingus teenistuse jätkamise tähtajad ja tingimused.

§ 87. Tegevteenistuse lepingu kehtetuks tunnistamise alused

Kaadrikaitseväelase tegevteenistuse leping tunnistatakse lepingut sõlmiva ülema käskkirjaga kehtetuks, kui:

- 1) enne tema määramist ametikohale ilmnevad käesolevas seaduses sätestatud tegevteenistusse võtmise nõuetele mittevastavust kinnitavad või tegevteenistusse võtmist välistavad asjaolud;
- 2) rahuldatakse tema poolt enne ametikohale määramist esitatud tegevteenistusse astumisest loobumise avaldus.

§ 88. Lepingulisse teenistusse võtmine

Kaadrikaitseväelase võtab käskkirjaga lepingulisse teenistusse lepingut sõlmiv ülem.

2. jaotis

KAADRIKAITSEVÄELASE AMETIKOHALE MÄÄRAMISE JA AMETIKOHALT VABASTAMISE ÜLDSÄTTED

§ 89. Ametikohale määramine ja ametikohalt vabastamine

- (1) Kaadrikaitseväelane määratakse sõjaväelise auastmega ametikohale ja vabastatakse ametikohalt käskkirjaga:
  - 1) teenistuse huvides, olenemata tema nõusolekust;
  - 2) tema algatusel omal soovil.
- (2) Kaadriohvitseri määrab ametikohale ja vabastab ametikohalt kaitseväes ja Kaitseliidus kaitseväge juhataja (kaitseväge ülemjuhataja) või tema määratud ülem, kuid mitte madalam kui väeosa ülem.
- (3) Väljaspool kaitseväge ja Kaitseliitu määrab kaadriohvitseri ametikohale ja vabastab ametikohalt sõjaväeliselts korraldatud asutuse või üksuse juht.
- (4) Kaadriallohvitseri ja kaadrisõduri määrab ametikohale ja vabastab ametikohalt väeosa ülem või temaga võrdsustatud ülem.
- (5) Kaadrikaitseväelast ei määrata ametikohale, mille vahetu ülem on tema lähisugulane (vanavanem, vanem, vend, õde, laps, lapselaps), hõimlane (abikaasa, abikaasa vanem, abikaasa vend, õde või nende laps) või faktiline abikaasa.
- (6) Kaadriallohvitseri ei määrata kaadrisõduri ametikohale ja kaadriohvitseri ei määrata kaadriallohvitseri või kaadrisõduri ametikohale. Kaadrikaitseväelast ei määrata ajateenija ametikohale.
- (7) Kaadrisõdurit ei määrata kaadriohvitseri või kaadriallohvitseri ametikohale ja kaadriallohvitseri ei määrata kaadriohvitseri ametikohale.
[RT I 2002, 110, 656- jõust. 01.03.2003]

§ 90. Kaadrikaitseväelase määramine kohusetäitjaks

- (1) Teenistuse huvides võib kaitseväge juhataja (kaitseväge ülemjuhataja) või sõjaväeliselts korraldatud asutuse või üksuse juht määrata kaadrikaitseväelase kõrgemaastmelisele vabale ametikohale kohusetäitjaks kuni kuueks kuuks.
- (2) Kohusetäitjaks määramisel ei vabastata kaadrikaitseväelast tema põhiametikohalt.

§ 91. Ülema asendamine

- (1) Ülema asendamiseks paneb kõrgem ülem asendatava kohustused teisele sama- või madalamaastmelisel ametikohal teenivale kaitseväelasele.
- (2) Asendav kaitseväelane kirjutab dokumentidele alla oma ametinimetuse ning lisab asendatava ülema ametinimetuse koos sõnaga «ülesannetes».

§ 92. Kaadrikaitseväelase tegevteenistussuhte peatumine seoses kriminaalajaga

- (1) Kaadrikaitseväelane vabastatakse ametikohalt ja tema tegevteenistussuhe peatatakse, kui:
  - 1) teda peetakse kriminaalajas tõkendina vahi all üle 10 päeva või tõkend vahi all pidamine asendatakse tõkendiga kautsjon – vahi alla võtmise päevale järgnevast päevast;
  - 2) ta on süüdistatavana uurija määrusega ametikohalt kõrvaldatud - uurija määruses märgitud ametikohalt kõrvaldamise päevale järgneval päeval.
- (2) Kaadrikaitseväelase tegevteenistussuhe peatatakse käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud juhtudel ametikohalt vabastamise päeval kuni kohtuotsuse jõustumiseni või tema suhtes kriminaalaja lõpetamiseni ja temale ei säilitata ametipalka, lisatasusid ega hüvitisi.
- (3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud alustel ametikohalt vabastatud kaadrikaitseväelase tegevteenistussuhe taastatakse ja ta ennistatakse samaastmelisele ametikohale ametikohalt vabastamise aluseks olnud kriminaalajas õigeksmõistva kohtuotsuse või tema suhtes kriminaalaja lõpetamise määruse jõustumisele järgneval päeval ning temale kompenseeritakse alusetu vabadusevõtmise või alusetu ametikohalt kõrvaldamisega tekitatud kahju seaduses ettenähtud ulatuses ja korras.
[RT I 2002, 110, 656- jõust. 01.03.2003]

§ 93. Ametikohalt vabastamise alused

- (1) Kaadrikaitseväelane vabastatakse ametikohalt seoses tema:
  - 1) määramisega uuele ametikohale;
  - 2) tervise seisundiga;
  - 3) teenistustähtaja lõppemisega;

- 4) lähedaste sugulaste, hõimlaste või faktilise abikaasaga koos töötamise keeluga;
- 5) õppima suunamisega;
- 6) koondamisega koos teisele ametikohale määramisega;
- 7) mittevastavusega ametikohale;
- 8) distsiplinaarsüüteoga;
- 9) pidamisega kriminaalasjas tõkendina vahi all üle 10 päeva või süüdistatavana uurija määrusega ametikohalt kõrvaldamisel;
- 9¹) ametikohalt kõrvaldamisega distsiplinaarmenetluse või teenistusliku juurdluse ajaks;
- 10) vabastamisega lepingulisest teenistusest.

(1¹) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 9 sätestatud tõkendi vahi alla võtmine asendamisel tõkendiga kaitsjon otsustab kaadrikaitseväelase ametikohalt vabastamise kaadrikaitseväelase ametikohale määrav ülem.

(2) Ametikohalt ei vabastata kaadrikaitseväelast, kes:

- 1) on ajutiselt vabastatud teenistuskohustuste täitmisest tervise seisundi tõttu või muul seaduslikul alusel;
- 2) viibib puhkusel;
- 3) kannab distsiplinaarkaristust arestis.

[RT I 2005, 53, 420- jõust. 23.10.2005]

§ 94. Ametikohale määramise ja ametikohalt vabastamise käskkiri

(1) Kaadrikaitseväelane vabastatakse ametikohalt ja määratakse sama käskkirjaga teisele ametikohale, kui tema vabastab ametikohalt ja määrab teisele ametikohale sama ülem.

(2) Kaadrikaitseväelane vabastatakse ametikohalt tema ametikohalt vabastamise käskkirjaga ja määratakse ametikohale tema ametikohale määramise käskkirjaga, kui ametikohalt vabastamise ja teisele ametikohale (teenistuskohale) määramise aluseks on kõrgema ülema käskkiri.

(3) Pärast lepingulisse teenistusse võtmist esimesele ametikohale määramisel tehakse ametikohale määramise käskkirjas viide lepingulisse teenistusse võtmise käskkirjale, kui kaadrikaitseväelast ei määranud ametikohale teda lepingulisse teenistusse võtnud ülem.

(4) Kui kaadriohvitser, kaadrialohvitser või kaadrisõdur vabastatakse ametikohalt kaitseväes või Kaitseliidus, märgitakse lepingulisest teenistusest vabastamisel tema ametikohalt vabastamise käskkirjas tegevteenistuse lepingu lõpetamise alus ja tingimused ning tegevteenistuse leping lõpetatakse sama käskkirjaga.

(5) Ametikohale määramise või ametikohalt vabastamise käskkiri tehakse kaadrikaitseväelasele viivitamatult allkirja vastu teatavaks.

§ 95. Teenistusse suunamine

(1) Käesoleva seaduse §-s 14 nimetatud teenistuskohale suunab kaadrikaitseväelase:

- 1) kaitseväest ja Kaitseliidust - kaitseväe juhataja (kaitseväe ülemjuhataja);
- 2) sõjaväeliselt korraldatud asutusest või üksusest - kooskõlastatult kaitseväe juhatajaga (kaitseväe ülemjuhatajaga) selle asutuse juht, mille struktuuri sõjaväeliselt korraldatud üksus kuulub.

(2) Kaadrikaitseväelane suunatakse valitsusasutusse alalisele teenistuskohale teenistuse huvides.

(3) Kolm kuud enne käesoleva paragrahvi lõikes 1 märgitud asutusse suunamise tähtaja lõppu teeb vastavalt kaitseväe juhataja (kaitseväe ülemjuhataja) või valitsusasutuse juht:

- 1) valitsusasutuses teenistust lõpetavale kaadrikaitseväelasele käskkirjaga teatavaks tema edasise teenistuskoha;
- 2) ministrile või valitsusasutuse juhile ettepaneku järgmise suunatava kaadrikaitseväelase kohta.

(4) Valitsusasutuses teenistuses olevale kaadrikaitseväelasele laienevad avaliku teenistuse seadusega sätestatud teenistuskohustused ja ametiasutuse sisekorraeskiri niivõrd, kui võrd käesoleva seadusega ei sätestata teisiti.

(5) Eesti Vabariigi kaitseatale ametikohal teenivale kaadrikaitseväelasele laienevad avaliku teenistuse seaduse ja käesoleva seaduse sätted niivõrd, kui võrd välisteenistuse seadusega (RT I 1995, 15, 172; 50, 764; 1996, 49, 953) ei sätestata teisiti.

§ 96. Kaadrikaitseväelaste reserv

(1) Kaadrikaitseväelaste reserv on tegevteenistusse võetud või ametikohalt vabastatud, kuid ametikohale määramata kaadrikaitseväelase teenistuskohast Kaitsesejõudude Peastaabi juures.

(2) Kaadrikaitsevaelase määrab kaadrikaitsevaelaste reservi käesolevas seaduses sätestatud alustel ja korras kaitseväge juhataja (kaitseväge ülemjuhataja) kuni kaadrikaitsevaelase määramiseni uuele ametikohale, kuid mitte kauemaks kui 30 kalendripäevaks.

(3) Kaitseminister võib kaitseväge juhataja (kaitseväge ülemjuhataja) motiveeritud taotlusel käskkirjaga pikendada kaadrikaitsevaelase kaadrikaitsevaelaste reservis oleku aega kuni 90 kalendripäevani.

(4) Kaadrikaitsevaelase võib vahetult pärast tegevteenistusse võtmist määrata kaadrikaitsevaelaste reservi juhul, kui ta võetakse tegevteenistusse Eesti Vabariigi rahvusvahelise kohustuse täitmiseks ja tema määramine ametikohale väljaspool Eestit tuleneb Eesti Vabariigi välislepingu või rahvusvahelise kohustuse täitmisest.

(5) Kui käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 3 nimetatud tähtaja jooksul ei ole võimalik kaadrikaitsevaelast määrata ametikohale, lõpetatakse tema tegevteenistuse leping ning kaadrikaitsevaelane arvatakse reservi.

(6) Kaadrikaitsevaelaste reservi üldarvu määrab Vabariigi Valitsus.

(7) Kaadrikaitsevaelaste reservis oleku ajaks säilitatakse kaadrikaitsevaelasele tema teenistustasu viimase ametikoha järgi. Käesoleva paragrahvi lõike 4 alusel kaadrikaitsevaelaste reservi määratud kaadrikaitsevaelasele makstakse kuni ametikohale määramiseni tema auastmele vastava ametikoha madalaimat teenistustasu.
[RT I 2002, 110, 656- jõust. 01.03.2003]

§ 97. Kaitseväge juhtkonna ametisse nimetamine ja ametist vabastamine

(1) Kaitseväge juhataja või ülemjuhataja nimetatakse ametisse ja vabastatakse ametist Riigikogu otsusega Vabariigi Presidendi ettepanekul. Ametist tagasiastumisest teatab kaitseväge juhataja või ülemjuhataja Vabariigi Presidendile vähemalt neli kuud ette.

(2) Kaitsejõudude Peastaabi ülem, Kaitseliidu ülem ja kaitseväge põhiväelike ülemad nimetatakse ametisse ja vabastatakse ametist Vabariigi Presidendi käskkirjaga Vabariigi Valitsuse ja kaitseväge juhataja (kaitseväge ülemjuhataja) ettepanekul.
[RT I 2003, 20, 119- jõust. 15.03.2003]

§ 97¹. Kaitseväge juhataja kandidaadi julgeolekukontroll

(1) Kaitseväge juhataja kandidaat peab enne kaitseväge juhatajaks nimetamist läbima julgeolekukontrolli, välja arvatud juhul, kui ta omab kehtivat juurdepääsuluba «täiesti salajase» tasemega riigisaladusele juurdepääsuks.

(2) Kaitseväge juhataja kandidaadi staatuse omandab isik, kellele Vabariigi President on teinud ametisse kandideerimise ettepaneku ja kes on andnud kirjaliku nõusoleku kandideerimiseks.

(3) Kaitseväge juhataja kandidaadi julgeolekukontrolli teostab Kaitsepolitseiamet jälitustegevuse seaduses (RT I 1994, 16, 290; 1995, 15, 173; 1996, 49, 955; 1997, 81, 1361; 93, 1557; 1998, 47, 698; 50, 753; 51, 756; 61, 981; 98/99, 1575; 101, 1663; 1999, 16, 271; 31, 425; 95, 845; 2000, 35, 222; 40, 251; 102, 671; 2001, 3, 9; 7, 17) ettenähtud korras.

(4) Julgeolekukontrolli läbimiseks esitab kaitseväge juhataja kandidaat Vabariigi Presidendi Kantslei kaudu Kaitsepolitseiametile «täiesti salajase» tasemega riigisaladusele juurdepääsu loa taotleja täidetud ankeedi ja kirjaliku nõusoleku, millega lubatakse julgeolekukontrolli teostaval asutusel saada julgeolekukontrolli teostamise ajal tema kohta teavet füüsilistelt ja juriidilistelt isikutelt ning riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutustelt ja organitelt.

(5) Kaitsepolitseiamet edastab julgeolekukontrolli tulemusena kogutud andmed ning arvamuse kaitseväge juhataja kandidaadi vastavuse kohta riigisaladusele juurdepääsu loa saamise tingimustele riigisaladuse kaitse komisjonile kolme kuu jooksul, arvates käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud dokumentide saamisest. Riigisaladuse kaitse komisjon vaatab läbi ja kinnitab kaitseväge juhataja kandidaadi suhtes teostatud julgeolekukontrolli tulemused ning saadab need kaitseministrile, kes edastab kogutud andmed Vabariigi Presidendile hiljemalt järgmisel tööpäeval, arvates nende saamisest.

(6) Kui kaitseväge juhataja volitused on lõppenud ennetähtaegselt, tuleb julgeolekukontroll kaitseväge juhataja kandidaadi suhtes teostada ühe kuu jooksul, arvates käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud dokumentide saamisest. Riigisaladuse kaitse komisjoni loal võib julgeolekukontrolli teostamise tähtaega pikendada ühe kuu võrra, kui esinevad riigisaladuse seaduse (RT I 1999, 16, 271; 82, 752; 2001, 7, 17; 93, 565; 100, 643; 2002, 53, 336; 57, 354; 63, 387) § 30 lõike 2¹ punktis 1 või 2 nimetatud asjaolu või on ühe kuu jooksul võimalik punktis 3 või 4 nimetatud asjaolu ilmumine.
[RT I 2003, 20, 119- jõust. 15.03.2003]

§ 97². Kaitseväge ülemjuhataja ja kaitseväge juhataja kohusetäitja ametisse nimetamine

Kaitseväge ülemjuhatajaks või kaitseväge juhataja kohusetäitjaks võib nimetada vaid isiku, kes omab kehtivat juurdepääsuluba «täiesti salajase» tasemega riigisaladusele juurdepääsuks.
[RT I 2001, 58, 353- jõust. 12.07.2001]

3. jaotis

KAADRIKAITSEVÄELASE VABASTAMINE AMETIKOHALT, MÄÄRAMINE TEISELE AMETIKOHALE

§ 98. Ametikohalt vabastamine seoses määramisega kõrgemaastmelisele ametikohale

(1) Kaadrikaitseväelase võib teenistuse huvides vabastada seniselt ametikohalt ja määrata kõrgemaastmelisele ametikohale (ametikohal ülendada), kui tal on kõrgemaastmelisele ametikohale vastav haridus, kvalifikatsioon, sõjaväeline väljaõpe ja teenistuspraktika ning ta sobib atesteerimistulemuste alusel kõrgemaastmelisele ametikohale.

(2) Kõrgemaastmelisele ametikohale ei määrata kaadrikaitseväelast:

- 1) kes on kriminaalasjas kahtlustatav, süüdistatav või kohtualune;
- 2) distsiplinaarkaristuse kehtivuse ajal.

§ 99. Ametikohalt vabastamine seoses määramisega samaastmelisele ametikohale

(1) Kaadrikaitseväelane vabastatakse seniselt ametikohalt ja määratakse samaastmelisele ametikohale:

- 1) teenistuse huvides;
- 2) tema omal soovil.

(2) Pärast teenistuse huvides ametikohalt vabastamist võib kaadrikaitseväelase kuni samaastmelisele ametikohale määramiseni määrata kaadrikaitseväelaste reservi.

[RT I 2002, 110, 656- jõust. 01.03.2003]

§ 100. Ametikohalt vabastamine seoses määramisega madalamaastmelisele ametikohale

Kaadrikaitseväelase võib seniselt ametikohalt vabastada ja määrata madalamaastmelisele ametikohale (ametikohal alandada):

- 1) tema omal soovil;
- 2) kui ta on atesteerimistulemuste põhjal tunnistanud senisele ametikohale mittevastavaks;
- 3) distsiplinaarkaristusena;
- 4) tema auastme alandamise korral.

§ 101. Ametikohalt vabastamine ja teisele ametikohale määramine seoses tervise seisundiga

(1) Kaadrikaitseväelane vabastatakse ametikohalt tervise seisundi tõttu kaitseväge arstliku komisjoni otsuse alusel ja määratakse tema tervise seisundile vastavale sama- või madalamaastmelisele ametikohale.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel madalamaastmelisele ametikohale määratud kaadrikaitseväelase taotlusel määratakse ta madalamaastmelisele ametikohale määramise põhjuste äralangemise korral kaitseväge arstliku komisjoni otsusel samaastmelisele ametikohale, millelt ta vabastati tervise seisundi tõttu.

(3) Kaadrikaitseväelase võib pärast ametikohalt vabastamist seoses tervise seisundi tõttu ametikohale mittevastavaks tunnistamisega kuni uuele ametikohale määramiseni määrata kaadrikaitseväelaste reservi.

[RT I 2002, 110, 656- jõust. 01.03.2003]

§ 102. Ametikohalt vabastamine seoses teenistustähtaja lõppemisega

(1) Käesoleva seaduse § 14 lõikes 3 nimetatud teenistuskohalt vabastab asutuse juht kaadrikaitseväelase seoses teenistustähtaja lõppemisega teenima suunamise käskkirjas märgitud tähtpäeval.

(2) Seoses teenistustähtaja lõppemisega ametikohalt vabastatud kaadrikaitseväelase, kes jätkab tegevteenistust, suunab teda valitsusasutusse või õppeasutusse suunanud ülem tagasi endisele teenistuskohale.

(3) Kaadrikaitseväelase võib pärast ametikohalt vabastamist seoses teenistustähtaja lõppemisega määrata kuni uuele ametikohale määramiseni kaadrikaitseväelaste reservi.

[RT I 2002, 110, 656- jõust. 01.03.2003]

§ 103. Ametikohalt vabastamine seoses lähedaste sugulaste või hõimlaste koostöötamise keeluga

(1) Kaadrikaitseväelane vabastatakse ametikohalt 10 päeva jooksul, kui tema vahetu ülem on tema lähisugulane (vanavanem, vanem, vend, õde, laps, lapselaps), hõimlane (abikaasa, abikaasa vanem, abikaasa vend, õde või nende laps) või faktiline abikaasa, ja määratakse teisele samaastmelisele ametikohale.

(2) Kaadrikaitseväelase võib pärast ametikohalt vabastamist seoses lähedaste sugulaste, hõimlaste või faktilise abikaasaga koos töötamise keeluga määrata kuni samaastmelisele ametikohale määramiseni kaadrikaitseväelaste reservi või tema nõusolekul madalamaastmelisele ametikohale.

[RT I 2002, 110, 656- jõust. 01.03.2003]

§ 104. Ametikohalt vabastamine seoses õppima suunamisega

(1) Kaadrikaitseväelase võib vabastada ametikohalt seoses õppima suunamisega, kui õpiaeg ületab kuut järjestikust kuud.

(2) Kaadrikaitseväelase suunab tema nõusolekul tsiviilõppeasutusse õppima kaitseväge juhataja.

(3) Kaadrikaitseväelase suunab teenistuse huvides sõjaväelise hariduse või väljaõppe täiendamiseks sõjaväelisse õppeasutusse õppima ametikohale määrav ülem.

(4) Õppima suunatud kaadrikaitseväelasele säilitatakse õppimise ajaks suunamiseelne ametikoht, kuid mitte kauemaks kui üheks aastaks, ja sellele ametikohale võib määrata kohusetäitja.

§ 105. Ametikohalt vabastamine seoses koondamisega koos määramisega teisele ametikohale

(1) Kaadrikaitseväelane vabastatakse ametikohalt ja määratakse teisele ametikohale seoses:

- 1) kaadrikaitseväelaste ametikohtade üldarvu vähendamise ja sellest tuleneva teenistuse ümberkorraldamisega;
- 2) väeosa ümberformeerimise või laialisaatmise või sõjaväeliselt korraldatud asutuse või üksuse ümberkorraldamise või tegevuse lõpetamisega;
- 3) käesoleva seaduse §-des 91 ja 104 sätestatud alustel kohusetäitjaks olemise tähtaja lõppemisega või teise kaadrikaitseväelase määramisega ametikohale, millel ta on kohusetäitja;
- 4) varem sellel ametikohal teeninud kaadrikaitseväelase ennistamisega ametikohale kohtuotsuse alusel.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2, 3 või 4 sätestatud alustel ametikohalt vabastatud kaadrikaitseväelane määratakse samaastmelisele ametikohale või tema nõusolekul madalamaastmelisele ametikohale.

(3) Kaadrikaitseväelase võib pärast käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2, 3 või 4 sätestatud alustel ametikohalt vabastamist kuni samaastmelisele ametikohale või tema nõusolekul madalamaastmelisele ametikohale määramiseni määrata kaadrikaitseväelaste reservi.

[RT I 2002, 110, 656- jõust. 01.03.2003]

§ 106. Kaadrikaitseväelaste ametikohtade üldarvu vähendamise korral tegevteenistusse jäämise eelisõigus

(1) Kaadrikaitseväelase ametikohalt vabastamisel seoses koondamisega kaadrikaitseväelaste ametikohtade üldarvu vähendamise tõttu on eelisõigus tegevteenistusse jääda laitmatu teenistuskäigu, paremate teenistusalaste näitajate ja atesteerimistulemustega kaadrikaitseväelasel.

(2) Laitmatu teenistuskäigu, teenistusalaste näitajate ja atesteerimistulemuste võrdväärsuse korral arvestatakse seda, kas kaadrikaitseväelasel on ülalpeetavaid.

(3) Kaadrikaitseväelaste ametikohtade üldarvu vähendamise, väeosa ümberformeerimise või laialisaatmise või sõjaväeliselt korraldatud asutuse või üksuse ümberkorraldamise või tegevuse lõpetamise korral on lepingut sõlmival ülemal õigus teha kaadrikaitseväelaste ümberpaigutusi, vabastades ametikohalt koondamise tõttu isiku, kelle ametikoht säilib, ning määrates sellele ametikohale teise kaadrikaitseväelase, kelle ametikoht koondatakse.

§ 107. Ametikohalt vabastamine seoses mittevastavusega ametikohale

(1) Kaadrikaitseväelane vabastatakse ametikohalt seoses mittevastavusega ametikohale:

- 1) käesoleva seaduse § 14 lõikes 3 nimetatud teenistuskohale või õppeasutusse teenima suunatud kaadrikaitseväelasele pandud tööülesannete täitmata jätmise või ebapiisava täitmise korral;
- 2) atesteerimistulemuste põhjal;
- 3) kui tal puudub dokument, mis on vastaval ametikohal teenimise kohustuslik tingimus.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 sätestatud alustel ametikohalt vabastatud kaadrikaitseväelane määratakse samaastmelisele ametikohale, millelt ta suunati teenima valitsusasutusse või õppeasutusse.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel vabastatud kaadrikaitseväelase võib kuni uuele ametikohale määramiseni määrata kaadrikaitseväelaste reservi.

(4) Ametikohal teenimise kohustuslikuks tingimuseks oleva dokumendi puudumise tõttu tuleb kaadrikaitseväelane vabastada ametikohalt kohe pärast vastava asjaolu ilmnemist.

[RT I 2002, 110, 656- jõust. 01.03.2003]

§ 107¹. Ametikohalt kõrvaldamine

(1) Distsiplinaarmenetluse või teenistusliku juurdluse käigus võib kaadrikaitseväelase ametikohale määramise õigust omav ülem kaadrikaitseväelase distsiiplinaarmenetluse või teenistusliku juurdluse ajaks ametikohalt kõrvaldada, kui on alust arvata, et kaadrikaitseväelane on:

- 1) kasutanud vägivalda teise isiku suhtes;
- 2) seadnud ohtu riigisaladuse või asutusesiseseks tunnistatud teabe säilimise;
- 3) põhjutanud riigivara puudujäägi, rikkumise, hävimise, kaotsimineku või riisumise või ta on teenistuskohal varastanud kaastöötaja vara;
- 4) seadnud ohtu riigivara säilimise.

(2) Kaadrikaitseväelase ametikohalt kõrvaldamise korral säilitatakse talle ajaks, millal ta on ametikohalt kõrvaldatud, senine teenistustasu.

(3) Ametikohalt kõrvaldatud kaadrikaitseväelase võib kuni distsiiplinaarmenetluse või teenistusliku juurdluse lõppemiseni ajutiselt määrata teisele ametikohale. Sellise määramise ajal kohaldatakse teenistustasu osas käesoleva paragrahvi lõiget 2.

[RT I 2005, 53, 420- jõust. 23.10.2005]

4. jaotis KAADRIKAITSEVÄELASE VABASTAMINE LEPINGULISEST TEENISTUSEST

§ 108. Lepingulisest teenistusest vabastamise alused

(1) Kaadrikaitseväelane vabastatakse lepingulisest teenistusest seoses:

- 1) tegevteenistuse lepingu lõpetamisega tema omal soovil;
- 2) tegevteenistuse lepingu tähtaja lõppemisega;
- 3) tervise seisundi tõttu tegevteenistuseks mittekõlblikuks tunnistamisega;
- 4) piirvanuse täitumisega;
- 5) koondamisega;
- 6) distsiiplinaarsüüteoga;
- 7) süüdimõistva kohtuotsusega;
- 8) tegevteenistuse nõuetele mittevastavusega;
- 9) kandideerimisega Riigikogu, Euroopa Parlamendi või kohaliku omavalitsuse volikogu valimistel;
- 10) kaadrikaitseväelaste reservis oleku tähtaja lõppemisega;
- 11) kaadrikaitseväelase eksmatrikuleerimise korral kaitseväge õppeasutusest edasijõudmatuse tõttu.

(2) Lepingulisest teenistusest vabastamine lõpetab kaadrikaitseväelase tegevteenistuse lepingu.

[RT I 2004, 88, 599- jõust. 24.12.2004]

§ 109. Lepingulisest teenistusest vabastamine seoses tegevteenistuse lepingu lõpetamisega omal soovil

(1) Kaadrikaitseväelane vabastatakse lepingulisest teenistusest seoses tegevteenistuse lepingu lõpetamisega omal soovil lepingut sõlmivale ülemale esitatud kirjaliku avalduse alusel. Kaadrikaitseväelane on kohustatud lepingu lõpetamise soovist ette teatama vähemalt kaks kuud.

(1¹) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud etteteatamistähtaeg võib olla lühem, kui selleks annab nõusoleku lepingut sõlmiv ülem.

(2) Kui käesoleva seaduse § 86 lõikes 4 sätestatud lepingu muutmises kokkuleppele ei jõuta, vabastatakse kaadrikaitseväelane lepingulisest teenistusest seoses tegevteenistuse lepingu lõpetamisega tema omal soovil, käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud lepingu lõpetamise aluste puudumise korral aga kuue kuu jooksul, arvates lepingutingimuste muutmise taotluse esitamise päevast.

[RT I 2004, 88, 599- jõust. 24.12.2004]

§ 110. Tegevteenistusest vabastamine seoses tegevteenistuse lepingu tähtaja lõppemisega

Kaadrikaitseväelane vabastatakse lepingulisest teenistusest määratud tähtjaks sõlmitud tegevteenistuse lepingus märgitud päeval.

§ 111. Lepingulisest teenistusest vabastamine seoses tervise seisundi tõttu tegevteenistuseks mittekõlblikuks tunnistamisega

Kaadrikaitseväelane vabastatakse lepingulisest teenistusest ühe kuu jooksul, arvates kaitseväge arstliku komisjoni otsuse tegemise päevast, millega ta tunnistati tervise seisundi tõttu tegevteenistuseks mittekõlblikuks.

§ 112. Lepingulisest teenistusest vabastamine seoses piirvanusega

(1) Kaadrikaitseväelane võib olla lepingulises teenistuses järgmise piirvanuseni:

- 1) sõdurina - kuni 50-aastaseks saamiseni;
- 2) allohvitserina - kuni 55-aastaseks saamiseni;
- 3) nooremohvitserina - kuni 50-aastaseks saamiseni;
- 4) majori, kolonelleitnandi, kaptenmajori või kaptenleitnandina - kuni 55-aastaseks saamiseni;
- 5) koloneli, mereväekapteni või kõrgema ohvitserina - kuni 60-aastaseks saamiseni.

(2) Piirvanuse täitumisel vabastatakse kaadrikaitseväelane lepingulisest teenistusest ning ta arvatakse reservi. Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 5 nimetatud isik arvatakse erru.

§ 113. Lepingulisest teenistusest vabastamine seoses koondamisega

(1) Kaadrikaitseväelane vabastatakse lepingulisest teenistusest seoses koondamisega:

- 1) kaadrikaitseväelaste ametikohtade üldarvu vähendamise ja sellest tuleneva teenistuse ümberkorraldamise korral;
- 2) käesoleva seaduse § 105 lõike 1 punktis 2, 3 või 4 sätestatud alustel ametikohalt vabastamise korral, kui ta ei nõustu madalamaastmelisele ametikohale määramisega.

(2) Kaadrikaitseväelane vabastatakse lepingulisest teenistusest seoses koondamisega ühe kuu möödumisel sellest, kui temale koondamise tõttu ametikohalt vabastamine teatavaks tehti.

(3) Õppimise vältel ei vabastata kadetti lepingulisest teenistusest seoses koondamisega.

[RT I 2002, 61, 375- jõust. 01.08.2002]

§ 114. Lepingulisest teenistusest vabastamine seoses distsiplinaarsüüteoga

(1) Hinnates distsiplinaarsüüteo iseloomu ja raskust, võib lepingut sõlmiv ülem lepingulisest teenistusest vabastada kaadrikaitseväelase, kes ei saa distsiplinaarsüüteo tõttu jätkata teenistuskohustuste täitmist senisel ametikohal.

(2) Kaadrikaitseväelane vabastatakse seoses distsiplinaarsüüteoga lepingulisest teenistusest ühe kuu jooksul, arvates distsiplinaarsüüteo toimepanemisest või sellest teatavaks saamisest lepingut sõlmivale ülemale.

§ 115. Lepingulisest teenistusest vabastamine seoses süüdimõistva kohtuotsusega

(1) Kaadrikaitseväelane vabastatakse tegevteenistusest süüdimõistva kohtuotsuse jõustumisel, millega talle mõisteti karistus tahtlikult toimepandud kuriteo eest või karistus, mis välistab tegevteenistuse jätkamise, arvates süüdimõistva kohtuotsuse jõustumise päevale järgnevast päevast.

(2) Vahi alla võetud kaadrikaitseväelane vabastatakse tegevteenistusest pärast süüdimõistva kohtuotsuse jõustumist, arvates vahi alla võtmise päevast.

(3) Lepingut sõlmiv ülem on kohustatud vabastama kaadrikaitseväelase lepingulisest teenistusest käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud tähtpäevast jõustunud kohtuotsuse talle teatavaks saamise päeval.

[RT I 2004, 88, 599- jõust. 24.12.2004]

§ 116. Lepingulisest teenistusest vabastamine seoses nõuetele või ametikohale mittevastavusega

Ametikohale mittevastavust kinnitavate atesteerimistulemuste põhjal või ametikohal teenimise kohustuslikuks tingimuseks oleva dokumendi puudumise tõttu või tegevteenistusse võtmist välistavate või tegevteenistusse võtmise nõuetele mittevastavust kinnitavate asjaolude ilmnemisel, mida ei ole võimalik kõrvaldada, vabastatakse kaadrikaitseväelane lepingulisest teenistusest 10 tööpäeva jooksul.

[RT I 2002, 110, 656- jõust. 01.03.2003]

§ 117. Lepingulisest teenistusest vabastamine seoses kandideerimisega

Kohaliku omavalitsuse volikogu, Riigikogu, Euroopa Parlamendi või Vabariigi Presidendi valimistel kandideeriv kaadrikaitseväelane vabastatakse lepingulisest teenistusest 10 tööpäeva jooksul, arvates kandideerimiseks nõusoleku andmise päevale järgnevast päevast.

[RT I 2003, 4, 22- jõust. 23.01.2003]

§ 117¹. Lepingulisest teenistusest vabastamine seoses kaadrikaitseväelaste reservis oleku tähtaja lõppemisega

Kaadrikaitseväelane vabastatakse lepingulisest teenistusest kaadrikaitseväelaste reservis oleku tähtaja lõppemise päevale järgnevast päevast.
[RT I 2002, 110, 656- jõust. 01.03.2003]

§ 117². Lepingulisest teenistusest vabastamine seoses eksmatrikuleerimisega kaitseväe õppeasutusest

Kaitseväe õppeasutusest edasijõudmatuse tõttu eksmatrikuleeritud kaadrikaitseväelane vabastatakse lepingulisest teenistusest 10 tööpäeva jooksul, arvates eksmatrikuleerimise päevast.
[RT I 2004, 88, 599- jõust. 24.12.2004]

§ 118. Lepingulisest teenistusest vabastamine seoses teenistusalaste piirangute järgimata jätmisega

(1) Kaadrikaitseväelasele, kes kuulub erakonda või relvi valdavasse ühingusse või liitu või osaleb ettevõtluses või töötab väljaspool teenistuskohustuste täitmist või ei esitanud majanduslike huvide deklaratsiooni, määrab lepingut sõlmiv ülem kuni kümnepäevase tähtaja, mille jooksul kaadrikaitseväelane on kohustatud asuma järgima teenistusalaseid piiranguid.

(2) Distsiplinaarvõimu omav ülem on kohustatud võtma käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud teenistusalaseid piiranguid mittejärginud kaadrikaitseväelase distsiplinaarvastutusele.

(3) Kaadrikaitseväelane, kes ei asunud lepingut sõlmiva ülema poolt käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel määratud tähtaja jooksul järgima teenistusalaseid piiranguid, vabastatakse lepingulisest teenistusest distsiplinaarsüüteo toimepanemise tõttu käesoleva seaduse §-s 114 sätestatud alustel.

(4) Kaadrikaitseväelane, kes kasutas oma käsu- või distsiplinaarvõimu kaitseväelase mõjutamiseks erakondlikes huvides või avaldas avaldamisele mittekuuluvaid andmeid või ei hoidnud riigisaladust või ei järginud piiranguid tehingute tegemisel, võetakse distsiplinaar- või kriminaalvastutusele ja vabastatakse lepingulisest teenistusest käesoleva seaduse §-s 114 või 115 sätestatud alustel.

§ 119. Kaadrikaitseväelase teenistussuhte lõppemine tema surma korral

(1) Kaadrikaitseväelase teenistussuhe loetakse lõppenuks, arvates tema surma päevale järgnevast päevast.

(2) Kaadrikaitseväelane kustutatakse surma korral kaitseväekohustuslaste registrist.

§ 120. Lepingulisest teenistusest vabastamise aeg ja tingimused

(1) Kaadrikaitseväelane vabastatakse lepingulisest teenistusest vabastamise käskkirjas märgitud kuupäeval ja talle makstakse välja kõik saadaolevad teenistustasud, hüvitised ja kompensatsioonid (lõpparve) ning antakse kätte tööraamat.

(2) Kaadrikaitseväelane teatab enne lepingulisest teenistusest vabastamist lepingut sõlmivale ülemale oma tulevase elukoha, kus ta Kaitseressursside Ametis reservi arvele võetakse.

(3) Lepingut sõlmiv ülem saadab lepingulisest teenistusest vabastatud või kaitseväekohustuslaste registrist kustutatud kaadrikaitseväelase teenistuslehe koos teiste teenistusdokumentidega Kaitsejõudude Peastaabi arhiivi ühe kuu jooksul, arvates tegevteenistuse lepingu lõpetamisest.

(4) Erakorralise seisukorra või sõjaseisukorra ajal tegevteenistuse lepingut ei lõpetata ja kaadrikaitseväelast tegevteenistusest ei vabastata. Mobilisatsiooni korral loetakse kõik kaadrikaitseväelased mobiliseerituks kaitsejõududesse alates mobilisatsiooni väljakuulutamisest.

[RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

§ 121. Lepingulisest teenistusest vabastamise käskkiri

(1) Lepingulisest teenistusest vabastamise käskkirjas märgitakse kaadrikaitseväelase:

1) isikuandmed;

2) viimane teenistuskohalt ja ametikoht;

3) ametikohalt ja lepingulisest teenistusest vabastamise kuupäev ja alus viitega seadusesättele;

4) [kehtetu - RT I 2004, 88, 599- jõust. 24.12.2004]

5) väljateenitud kaitseväeteenistuse staaž;

6) [kehtetu - RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

(1¹) Viimase ametikoha järgi väljamaksmisele kuuluva teenistustasu, hüvitise, kompensatsiooni ja nende summast kinnipidamisele kuuluva summa määrab kindlaks teenistust korraldav ülem.

(2) Lepingulisest teenistusest vabastamise käskkiri tehakse teatavaks kaadrikaitseväelasele.
[RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

§ 122. Asjaajamise ja vara üleandmise kohustus

Kaadrikaitseväelane on kohustatud tegevteenistuse lepingu kehtetuks tunnistamise või ametikohalt vabastamise korral üle andma tema kätte teenistuskohustuste täitmisel usaldatud vara ja asjaajamise selleks määratud kaadrikaitseväelasele ning tagastama temale avansina väljamakstud, kuid teenistuse huvides kasutamata jäänud summad hiljemalt tegevteenistusest vabastamise päeval.

§ 123. Lepingulisest teenistusest vabastamisel makstav hüvitis

(1) Lepingulisest teenistusest vabastamisel seoses koondamisega või kaadrikaitseväelaste reservis oleku tähtaja lõppemisega makstakse kaadrikaitseväelasele hüvitist vastavalt tema kaitseväeteenistuse staažile järgmiselt:

- 1) alla kolme aasta - kahe kuu ametipalk;
- 2) kolm kuni viis aastat - kolme kuu ametipalk;
- 3) viis kuni kümme aastat - kuue kuu ametipalk;
- 4) üle kümne aasta - kaheteistkümne kuu ametipalk.

(2) Lepingulisest teenistusest vabastamisel makstakse kaadrikaitseväelasele:

- 1) ametikohalt vabastamisel seoses ametikohale mittevastavusega atesteerimistulemuste põhjal - ühe kuu ametipalk;
- 2) ametikohalt vabastamisel seoses piirvanuse täitumisega või tervise seisundi tõttu tegevteenistuseks mittekõlblikuks tunnistamisega - kolme kuu ametipalk.

(3) Kui koondamise tõttu lepingulisest teenistusest vabastatud isik nimetatakse ametisse või ta sõlmib töölepingu töötamiseks oma viimasel käesoleva seaduse §-s 14 sätestatud teenistuskohal enne ajavahemiku möödumist, mille eest talle vastavalt käesoleva paragrahvi lõikele 1 hüvitist maksti, peab ta tagastama saadud hüvitise sellele ajavahemikule vastavas ulatuses, mille võrra varem, võrreldes hüvitise maksmisel aluseks olnud ajavahemikuga, ta uuesti ametisse nimetati või ta töölepingu sõlmis.

[RT I 2004, 88, 599- jõust. 24.12.2004]

§ 124. Teenistust korraldava ülema vastutus kaadrikaitseväelasele tööraamatu kätteandmise ja lõpparve maksmisega viivitamise eest

(1) Kui tegevteenistusest vabastamise päeval jäi kaadrikaitseväelasele tööraamat kätte andmata või lõpparve maksmata, on teenistust korraldav ülem kohustatud kaadrikaitseväelasele kätte andma tööraamatu kätteandmise nõude esitamise päeval ja maksma lõpparve viie päeva jooksul, arvates nõude esitamisele järgnevast päevast.

(2) Kui teenistust korraldav ülem tööraamatu kätteandmise või lõpparve väljamaksmisega viivitas, on ta kohustatud maksma kaadrikaitseväelasele tema viimasele ametikohale vastavat ametipalka ja auastmetasu tööraamatu kätteandmise või lõpparve väljamaksmisega viivitatud iga tööpäeva eest, kuid mitte üle kaadrikaitseväelase ühe kuu keskmise palga.

[RT I 2004, 88, 599- jõust. 24.12.2004]

§ 125. Kinnipidamised lepingulisest teenistusest vabastamisel väljamaksmisele kuuluvatest summadest

(1) Kaadrikaitseväelasele, kellel on õigus saada lepingulisest teenistusest vabastamisel hüvitist, teenistustasu või ametipalka sama aja eest mitmel õiguslikul alusel, makstakse välja üks, temale soodsaim tasu või hüvitise liik.

(2) Kaadrikaitseväelasele tegevteenistuse lepingu lõppemisel või kehtetuks tunnistamisel hüvitise või kompensatsiooni või ametipalgana väljamakstavatest summadest võib kinni pidada asjaajamise ja vara üleandmise kohustuse täitmata jätmise tõttu riigile tagastamata jäänud vara rahalise väärtuse ja avansina väljamakstud summad.

(3) Teenistussuhte lõppemisel kaadrikaitseväelase surma korral või lepingulisest teenistusest vabastamisel seoses tervise seisundi tõttu tegevteenistuseks mittekõlblikuks tunnistamisega ei tehta kinnipidamisi kaadrikaitseväelasele või pärijatele väljamakstavast teenistustasust või hüvitisest või kompensatsioonist.

[RT I 2004, 88, 599- jõust. 24.12.2004]

7. peatükk RESERVTEENISTUS

1. jagu

Üldsätted

§ 126. Reservi ja erru arvamine

(1) Reservi arvatakse:

- 1) väeosa ülema või temaga võrdsustatud ülema või asjaomase ministri poolt isik, kes on täitnud ajateenistus- või asendusteenistuskohustuse või kellel on see loetud täidetuks;
- 2) lepingut sõlmiva ülema poolt tegevteenistusest vabastatud kaitseväekohustuslasest kaadrikaitseväelane;
- 3) väeosa ülema või temaga võrdsustatud ülema või Kaitseressursside Ameti poolt vastava erialase ettevalmistuse ja sõjaväelise väljaõppe saanud naissoost Eesti kodanik.

(2) Käesoleva seaduse § 59 lõike 1 punktides 2 ja 3 sätestatud isikud võetakse Kaitseressursside Ameti poolt reservis arvele väljaõpetamata sõduritena.

(2¹) Meessoost isik, kes on vanuses 28 kuni 60 eluaastat ja kes on võetud rahvastikuregistri objektina arvele rahvastikuregistri seaduse (RT I 2000, 50, 317; 2001, 31, 173; 2002, 41, 254; 53, 336; 57, 355; 61, 375; 102, 599; 2003, 4, 22; 2004, 22, 148; 30, 208; 2005, 1, 1; 24, 179; 25, 192) § 32 lõike 1 punktide 2 ja 3 alusel ning kuulub reservväelasena arvestamisele, võetakse Kaitseressursside Ameti poolt reservis arvele väljaõpetamata sõdurina.

(3) Kaadrikaitseväelane, kes oma vanuse või tervise seisundi tõttu ei kuulu arvestamisele reservväelasena, arvatakse lepingut sõlmiva ülema või Kaitseressursside Ameti poolt erru.

(4) Käesolevas paragrahvis nimetatud isikute reservi või erru arvamise korral esitab väeosa ülem või temaga võrdsustatud ülem või asjaomane minister või nende määratud isikud või Kaitseressursside Amet vastavad andmed kaitseväekohustuslaste registrisse.

[RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

§ 127. Reservväelaste ja eruväelaste arvestus ning reservväelase arstlik läbivaatus

(1) Reservväelaste arvestust peetakse kaitseväekohustuslaste registris.

(2) [Kehtetu - RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

(3) Kaitseväekohustuslane kuulub reservväelasena arvestamisele kuni selle kalendriaasta lõpuni, mille jooksul ta saab 60-aastaseks. 60-aastaseks saanud kaitseväekohustuslane kustutatakse kaitseväekohustuslaste registrist.

(4) Eruväelane on registris arvel kuni surmani.

(5) Andmekogu, riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutus on kohustatud esitama Kaitseressursside Ameti või territoriaalse staabi nõudmisel käesoleva seaduse alusel haldusakti andmiseks või toimingute sooritamiseks oma valduses olevaid andmeid ja tõendeid reservväelase hariduse, elukoha, õppe- või töökoha, tervisliku seisundi, karistatuse ning perekondliku või majandusliku olukorra kohta.

(6) Reservväelase kaitseväeteenistuskõlblikkuse astme kindlaksmääramine tema tervise seisundi alusel toimub Kaitseressursside Ameti arstlikus komisjonis, kui käesolevast seadusest ei tulene teisiti.

(7) Reservväelasele teatab Kaitseressursside Amet kirjalikult tema tervise seisundi kontrollimiseks määratud Kaitseressursside Ameti arstlikku komisjoni ilmumise aja ja koha.

(8) Reservväelase, kelle tervise seisundit ei ole võimalik arstliku läbivaatuse või tema tervise seisundit kajastavate dokumentide alusel objektiivselt hinnata, suunab Kaitseressursside Ameti arstliku komisjoni esimees täiendavale arstlikule läbivaatusele või uuringutele raviasutusse.

(9) Kaitseväeteenistuskõlblikkuse astme kindlaksmääramiseks Kaitseressursside Ameti arstlikus komisjonis viibimisega ning käesoleva paragrahvi lõikes 8 sätestatud juhul täiendaval arstlikul läbivaatusel või uuringutel viibimisega seotud sõidu- ja toitlustuskulude katteks makstakse reservväelasele hüvitist.

(10) Käesoleva paragrahvi lõikes 9 nimetatud hüvitise maksmise korra ja ulatuse kehtestab kaitseminister määrusega.

[RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

§ 128. Reservväelase kohustused

[RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

(1) Reservväelane on kohustatud:

1)--3)

[kehtetud - RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

- 4) teatama Kaitseressursside Ametile oma hariduse, perekonnaseisu ja töökohta muutumisest, samuti raskest haigusest, kehalisest puudest ja teistest asjaoludest, mis oluliselt mõjutavad tema kõlblikkust kaitseväeteenistuseks;
- 5) vastava kutse saamise järel võtma osa õppekogunemisest;
- 6) esitama Kaitseressursside Ameti või kaitseväge territoriaalse staabi nõudmisel käesoleva seaduse alusel tema kohta haldusakti andmiseks või toimingut sooritamiseks vajalike andmete või tõendite täiendamiseks või kontrolliks vastavad tõendid.

(2) [Kehtetu -RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

§ 129. Teenistus Eesti riigi poolt rahvusvahelisi kohustusi täitvas kaitsevägeüksuses

- (1) Teenistuse ajaks Eesti riigi poolt rahvusvahelisi kohustusi täitvas kaitsevägeüksuses säilitatakse reservväelasele tema ameti- või töökoht.
- (2) Teenistuse aega Eesti riigi poolt rahvusvahelisi kohustusi täitvas kaitsevägeüksuses ei arvata käesoleva seaduse § 131 lõigete 1 ja 2 kehtestatud õppekogunemise kestuse hulka.
- (3) Teenistuse tasustamise korra ja tingimused Eesti riigi poolt rahvusvahelisi kohustusi täitvas kaitsevägeüksuses kehtestab Vabariigi Valitsus .

1¹. jagu Valmisoleku reserv ja valmidusreserv

[RT I 2003, 13, 69- jõust. 01.05.2003]

§ 129¹. Valmisoleku reserv

- (1) Reservväelane, kes vastab käesolevas seaduses lepingulisse teenistusse võtmisele esitatavatele nõuetele, arvatakse temaga sõlmitava valmisoleku reservi lepingu alusel kaitseväge kõrgendatud reageerimisvalmiduse tagamiseks ettenähtud üksuse ülesannete, sealhulgas Eesti riigi poolt rahvusvaheliste kohustuste, täitmiseks moodustatavasse valmisoleku reservi.
- (2) Valmisoleku reservis oleku ajal on reservväelane lisaks käesoleva seaduse §-s 128 sätestatule ja sõlmitud valmisoleku reservi lepingus võetud kohustustele kohustatud:
  - 1) teatama valmisoleku reservi lepingut sõlmivale ülemale oma elu- ja töökohta ning sidevahendite andmed, millelt ta on kättesaadav valmisoleku reservi lepingu sõlmitud ülemale käesoleva lõike punktis 1 nimetatud andmete muutumisest või asjaoludest, mis mõjutavad tema valmisoleku reservis olekut või lepingulisse tegevteenistusse astumist;
  - 3) väljakutse saamise korral ilmuma määratud ajal tegevteenistusse.
- (3) Valmisoleku reservi lepingu sõlminud reservväelasel on valmisoleku reservis toimuva sõjalise väljaõppe ajal õppekogunemisest osavõtva reservväelase õigused ja kohustused.

§ 129². Valmisoleku reservi leping

- (1) Valmisoleku reservi leping on Eesti Vabariigi nimel teenimiseks kaitseväge kõrgendatud reageerimisvalmiduse tagamiseks ettenähtud üksuses, sealhulgas Eesti riigi poolt rahvusvahelisi kohustusi täitvas kaitsevägeüksuses, reservväelasega sõlmitav kirjalik kokkulepe, mille kohaselt:
  - 1) reservväelane kohustub valmisoleku reservis oleku ajal osalema nimetatud kaitsevägeüksuses teenimiseks vajalikul sõjalisel väljaõppel ja asuma väljakutsel tegevteenistusse, täitma käesolevas seaduses, kaitseväge määrustikes ja teistes õigusaktides sätestatud tingimusi ja korda;
  - 2) Eesti Vabariigi nimel käesoleva seaduse alusel valmisoleku reservi lepingut sõlmiv ülem kohustub valmisoleku reservis olevale reservväelasele valmisoleku reservis oleku ajal tagama nimetatud kaitsevägeüksuses teenimiseks vajaliku sõjalise väljaõppe, maksma valmisoleku reservi tasu ja tagama muud käesolevas seaduses, kaitseväge määrustikes ja teistes õigusaktides sätestatud kaitsevägeüksuse õigused.
- (2) Valmisoleku reservi lepingu sõlmimisel märgitakse lepingus:
  - 1) lepingu tähtaeg;
  - 2) reservväelase auaste ja ametikoht;
  - 3) reservväelase nõusolek väljakutse saamisel sõlmida tegevteenistuse leping ning teenida määratud ajal ja kohas kaitseväge kõrgendatud reageerimisvalmiduse tagamiseks ettenähtud üksuses, sealhulgas Eesti riigi poolt rahvusvahelisi kohustusi täitvas kaitsevägeüksuses;
  - 4) reservväelase nõusolek osaleda valmisoleku reservis oleku ajal määratud ulatuses ja ajal sõjalisel väljaõppel;
  - 5) valmisoleku reservis oleku muud tingimused.

(3) Valmisoleku reservi lepingut sõlmima volitatud ülemaks on valmisoleku reservis oleva reservväelase teenistust korraldav ülem.

(4) Valmisoleku reservi lepingule allakirjutamisega kinnitab reservväelane nõustumist lepingu tingimustega ning enda esitatud andmete õigsust.

(5) Valmisoleku reservi leping sõlmitakse kahes eksemplaris, millest üks jääb reservväelasele ja teine käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud ülemale.

(6) Valmisoleku reservi lepingu sõlmimisest informeerib lepingut sõlmiv ülem Kaitseressursside Ametit.

(7) Valmisoleku reservi leping jõustub selle allakirjutamisel.

(8) [Valmisoleku reservi lepingu vormi kehtestab kaitseminister](#) .
[RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

§ 129³. Valmisoleku reservi lepingu tähtaeg

Valmisoleku reservi leping sõlmitakse kuni kolmeks aastaks.

§ 129⁴. Valmisoleku reservi lepingu peatamine

Valmisoleku reservi leping peatatakse:

- 1) valmisoleku reservis oleva reservväelasega tegevteenistuse lepingu kehtivuse ajaks;
- 2) ajaks, millal reservväelane on tunnistatud kaitseväge arstliku komisjoni otsuse alusel tegevteenistuseks ajutiselt mittekölblikuks;
- 3) ajaks, mil esinevad üle ühe kuu kestvad asjaolud, mis mõjutavad reservväelase valmisoleku reservis olekut või lepingulisse tegevteenistusse astumist.

§ 129⁵. Valmisoleku reservi lepingu lõpetamine

Lepingut sõlmiv ülem lõpetab valmisoleku reservi lepingu:

- 1) kaitseväge arstliku komisjoni otsuse alusel reservväelase kaitseväeteenistuskölblikkuse astme muutmise korral, mille tõttu on välistatud tema kuulumine valmisoleku reservi;
- 2) reservväelase poolt lepingu mittetäitmise korral;
- 3) reservväelase surma korral.

§ 129⁶. Valmisoleku reservi tasu

(1) Reservväelasele makstakse valmisoleku reservis oleku aja eest tasu. Tasu makstakse välja valmisoleku reservis oldud iga kaheteist kuu möödumisele järgneval kuul ja lepingu tähtaja lõppemisele järgneval kuul.

(2) Valmisoleku reservi tasu ei maksta aja eest, millal valmisoleku reservi leping on peatatud või lõpetatud seoses reservväelase poolt lepingu mittetäitmiseega.

(3) [Valmisoleku reservi tasu suuruse ja maksmise korra kehtestab Vabariigi Valitsus](#) .

§ 129⁷. Valmidusreserv

(1) Reservväelane võidakse pärast reservi arvamist määrata üheks aastaks valmidusreservi. Reservväelane määratakse valmidusreservi vastavale sõjaaja ametikohale määramisega. [Vabariigi Valitsus](#) sätestab määrusega sõjaaja üksused, mille koosseisu määratud reservväelased on valmidusreservis .

(2) [Valmidusreservis oleku ajal on reservväelane lisaks käesoleva seaduse §-s 128 sätestatud kohustatud teatama Kaitseressursside Ametile oma elu- ja töökoha ning sidevahendite andmed, millelt ta on kättesaadav kaitseministri poolt määrusega kehtestatud tähtaja jooksul, ning teavitama Kaitseressursside Ametit viivitamatult nende andmete muutmisest](#) .

[RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

§ 129⁸. Reservväelastele ja kutsealustele sõjalise valmisoleku tõstmisel, mobilisatsiooni läbiviimisel, sõjaseisukorra ja erakorralise seisukorra ajal rakendatavad piirangud

(1) [Vabariigi Valitsus võib kõrgenenud ohu korral Eesti julgeolekule või vajadusel täita Eesti rahvusvahelisi sõjalisi kohustusi kehtestada kaitsevägekohustuslastele Eestist lahkumise keelu](#) :

- 1) reservväelastele sõjalise valmisoleku tõstmisel, mobilisatsiooni läbiviimisel, sõjaseisukorra või erakorralise seisukorra ajal;

2) kutsealustele alates 18. eluaastast sõjaseisukorra või erakorralise seisukorra ajal.

(2) Vabariigi Valitsus võib sõjalise valmisoleku tõstmisel või mobilisatsiooni läbiviimisel kehtestada reservväelasele kohustuse teatada Kaitseressursside Ametile oma elu- ja töökoha ning sidevahendite andmed, millelt ta on kättesaadav kaitseministri kehtestatud tähtaja jooksul, ning teavitada Kaitseressursside Ametit viivitamatult nende andmete muutumisest .

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud Eestist lahkumise keelu kohaldamisel toimitakse järgmiselt:

- 1) määratakse reservväelaste või kutsealuste kategooriad, kelle suhtes keeld kehtib;
- 2) pärast kõrgendatud valmisoleku kehtestamist võidakse Eestist lahkumise keeldu rakendada valmisoleku reservi ja valmidusreservi kuuluvate reservväelaste suhtes;
- 3) pärast tõrjevõimevalmisoleku kehtestamist võidakse Eestist lahkumise keeldu rakendada kõigi reservväelaste suhtes, kes on määratud sõjaaja ametikohale;
- 4) pärast mobilisatsiooni väljakuulutamist võidakse Eestist lahkumise keeldu rakendada kõigi reservväelaste suhtes.

(4) Sõjaseisukorra või erakorralise seisukorra lõppemise, demobilisatsiooni väljakuulutamise korral või juhul, kui Riigikogu otsustab jätta heaks kiitmata Vabariigi Valitsuse otsuse sõjalise valmisoleku tõstmiseks, muutuvad Eestist lahkumise keelud kehtetuks.

(5) Kui Eestist lahkumise keeld on kehtestatud sõjaaja ametikohtadele määratud reservväelaste suhtes, siis reservväelase vabastamise korral sõjaaja ametikohalt muutub Eestist lahkumise keeld tema suhtes kehtetuks, kui reservväelast ei ole määratud teisele sõjaaja ametikohale, mille suhtes on samuti kehtestatud Eestist lahkumise keeld või kui Eestist lahkumise keeldu tema suhtes hiljem ei laiendata.

(6) Reservväelasele, kelle suhtes on kehtestatud Eestist lahkumise keeld, kuid kes teenib ametikohal, mis on seotud riigi sisemise julgeoleku ja põhiseadusliku korra tagamisega ning tulenevalt tema ametikoha ülesannetest on vajalik Eestist lahkumine, võib Eestist lahkumise loa anda kaitseminister või kaitseringkonna või erikaitsepiirkonna ülem.

(7) Kutsealusele, kelle suhtes on kehtestatud Eestist lahkumise keeld, kuid kes teenib ametikohal, mis on seotud riigi sisemise julgeoleku ja põhiseadusliku korra tagamisega ning tulenevalt tema ametikoha ülesannetest on vajalik Eestist lahkumine, võib Eestist lahkumise loa anda kaitseminister või Kaitseressursside Ametit.

(8) Andmed Eestist lahkumise keelu laiendamise kohta reservväelasele või kutsealusele, samuti andmed reservväelasele või kutsealusele nimetatud Eestist lahkumise loa kohta kantakse kaitseväeteenistuskohustuslike Eesti kodanike riiklikusse registrisse. Registri andmed võetakse aluseks Eestist lahkumise keelu kohaldamisel. [RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

§ 129⁹. Eestist lahkumise keelu kehtestamisest teavitamine

(1) Käesoleva seaduse §-s 129⁸ sätestatud Eestist lahkumise keelu kehtestamisest teavitatakse reservväelast või kutsealust ühel järgmisel viisil:

- 1) teade toimetatakse reservväelasele või kutsealusele kätte isiklikult või posti teel lihtkirjaga, tähtkirjaga või väljastustatega tähtkirjaga;
- 2) teade avaldatakse vähemalt ühes üleriigilises ajalehes;
- 3) teade avaldatakse ringhäälingu kaudu kella 7.00-st kuni 22.00-ni vähemalt kolmel korral, kusjuures iga avaldamise vahel peab olema vähemalt üks tund.

(2) Kui teade avaldatakse ajalehes või ringhäälingu kaudu, võidakse selles ära nimetada ainult sõjaaja üksuste tunnused, mille ametikohtadele määratud reservväelaste suhtes keeld kehtib.

(3) Kui reservväelane määratakse sõjaaja ametikohale, mille suhtes on kehtestatud Eestist lahkumise keeld, siis sõjaaja ametikohale määramisel teavitatakse reservväelast ka sõjaaja ametikohast tulenevast ja tema suhtes kehtivast Eestist lahkumise keelust.

(4) Eestist lahkumise keelust teavitamise viisi otsustab ja sellest teavitab Kaitseressursside Ametit. [RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

2. jagu Osavõtt õppekogunemisest

§ 130. Reservväelase kutsumine õppekogunemisele

(1) Reservväelane kutsutakse õppekogunemisele väeosasse, õppekeskusesse või kaitseväge õppeasutusse.

(2) Õppekogunemisest osavõttev reservväelane on tegevteenistuses.

(3) Iga õppekogunemise aja ja neist osavõtivate reservväelaste arvu järgmiseks aastaks kehtestab kaitseminister määrusega hiljemalt 15. juuniks, välja arvatud käesoleva seaduse § 131 lõikes 4 sätestatud juhul .

(3¹) Kaitseväe juhataja esitab kaitseministrile ettepaneku õppekogunemise aja ja neist osavõtvate reservväelaste arvu kohta järgmiseks aastaks hiljemalt 15. maiks.

(4) Reservväelase kutsub õppekogunemisele kaitseväe juhataja või temale alluvad ülemad. Kui õppekogunemisel on kavandatud tegevteenistuses olevate kaitseväelaste osalemine, kelle teenistuskohal on Siseministeeriumi valitsemisalas olev sõjaväeliselt korraldatud asutus või üksus, siis kooskõlastatakse õppekogunemisele kutsumine Siseministeeriumiga.

(5) Kutse õppekogunemisele toimetatakse kätte ühel järgneval viisil:

- 1) toimetatakse reservväelasele kätte posti teel;
- 2) avaldatakse ajalehes;
- 3) avaldatakse ringhäälingu kaudu.

(6) Kutse õppekogunemisele võidakse avaldada ringhäälingu (raadio või televisiooni) kaudu, kui seda tingib riigikaitse vajadus õppekogunemise kiireks korraldamiseks. Ringhäälingu kaudu avaldamisel tuleb kutse õppekogunemisele avaldada kellaaegadel 7.00-st kuni 22.00-ni vähemalt kolmel korral, kusjuures iga avaldamise vahel peab olema vähemalt üks tund. Pärast teate kolmandal korral avaldamist loetakse kutse õppekogunemisele kättetoimetatuks.

(7) Kui kutse õppekogunemisele avaldatakse ajalehes või ringhäälingu kaudu, võidakse see anda üldkorraldusena, nimetades selles ainult sõjaaja üksuse nime või tunnuse reservväelase nime nimetamata.
[RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

§ 131. Õppekogunemise kestus

(1) Reservväelast võib kohustada õppekogunemisest osa võtma reservis oleku kestel järgmiselt:

- 1) ohvitseri - kokku kuni 12 kuuks;
- 2) allohvitseri - kokku kuni 9 kuuks;
- 3) sõdurit - kokku kuni 6 kuuks.

(2) Reservväelase võib õppekogunemisele kutsuda järgmiselt:

- 1) ohvitseri - kuni 30 päevaks;
- 2) allohvitseri - kuni 21 päevaks;
- 3) sõduri - kuni 14 päevaks.

(3) [Kehtetu - RT I 2003, 13, 69- jõust. 01.05.2003]

(4) Sõjalise valmisoleku tõstmisel võib korraldada reservväelastele täiendavaid õppekogunemisi. Käesolevas lõikes sätestatud õppekogunemisest osavõtvate reservväelaste arvu kehtestab Vabariigi Valitsus. Sellise õppekogunemise puhul ei arvestata käesolevas paragrahvis sätestatud piiranguid ning sellisest õppekogunemisest osavõttu ei arvestata käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud aja hulka.

(5) Vabatahtlikult reservväelasena õppekogunemisest osavõtjale ei laiene käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 sätestatud piirangud.

(6) Õppekogunemisele kutsumisest teatatakse reservväelasele enne kutsumist vähemalt 120 päeva ette, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõigetes 4 ja 5 sätestatud juhtudel.
[RT I 2003, 13, 69- jõust. 01.05.2003]

§ 132. Vabastamine õppekogunemisele kutsumisest

(1) Õppekogunemisele ei kutsuta reservväelast:

- 1) kes on vabastatud õppekogunemisele kutsumisest käesoleva seaduse alusel;
- 2) kes kandideerib kohaliku omavalitsuse volikogu, Riigikogu, Euroopa Parlamendi või Vabariigi Presidendi valimistel;
- 3) tervise seisundi tõttu kaitseväe või Kaitseressursside Ameti arstliku komisjoni otsuse alusel;
- 4) kes on sõlminud valmisoleku reservi lepingu, lepingu tähtaja jooksul.

(1¹) Õppekogunemisele ei kutsuta käesoleva seaduse § 138 alusel mobiliseerimisest vabastatud reservväelasi.

(2) Reservväelase võib õppekogunemisele kutsumisest vabastada:

- 1) perekondliku olukorra tõttu;
- 2) kui ta on õppekogunemise ajal kohustatud hariduse omandamise jätkamiseks olema õppetööl või eksamil;
- 3) [kehtetu - RT I 2002, 110, 656- jõust. 01.03.2003]

(3) Kirjaliku taotluse õppekogunemisele kutsumisest vabastamiseks koos vabastamise alust tõendavate dokumentidega esitab reservväelane kaitseringkonna või erikaitsepiirkonna staabile (edaspidi *kaitsevää territoriaalsele staabile*), kes otsustab õppekogunemisele kutsumisest vabastamise.
[RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

§ 133. Reservväelase määramine ametikohale

Reservväelane määratakse õppekogunemisel väeosa ülema või kõrgema ülema käskkirjaga tema auastmele ja sõjaväelisele väljaõppele vastavale, kaitsevää sõjaaja koosseisudes ettenähtud ametikohale, kui reservväelane ei ole sõjaaja ametikohale eelnevalt määratud.
[RT I 2003, 13, 69- jõust. 01.05.2003]

§ 134. Reservväelase ametikohale määramise piirangud

(1) Reservväelast ei määrata ametikohale, mille vahetu ülem on tema lähisugulane (vanavanem, vanem, vend, õde, laps, lapselaps), hõimlane (abikaasa, abikaasa vanem, abikaasa vend, õde või nende laps) või faktiline abikaasa.

(2) Reservväelase võib määrata täieliku varalise vastutusega ametikohale tema nõusolekul.

(3) Ohvitseri ei määrata allohvitseri või sõduri ametikohale ja allohvitseri ei määrata sõduri ametikohale.
[RT I 2002, 110, 656- jõust. 01.03.2003]

§ 135. Reservväelase õppekogunemisest vabastamise alused ja kord

(1) Reservväelane vabastatakse õppekogunemisest:

- 1) õppekogunemise lõppemisel;
- 2) tervise seisundi tõttu väeosa arsti taotlusel, kui reservväelane ei ole võimeline jätkama teenistuskohustuste täitmist;
- 3) seoses ootamatult tekkinud raske perekondliku või majandusliku olukorraga;
- 4) seoses reservis oleku piirvanuse täitumisega;
- 5) seoses kohtuotsuse täitmisele pööramisega, millega talle mõisteti vabadusekaotuslik karistus, või tema tõkendina vahi alla võtmisega.

(2) Reservväelase vabastab õppekogunemisest väeosa ülem või temaga võrdsustatud ülem.

(3) Erakorralise seisukorra või sõjaseisukorra ajal võib Vabariigi Valitsuse otsusel reservväelasi õppekogunemisest mitte vabastada. Mobilisatsiooni väljakuulutamisel loetakse kõik õppekogunemisest osavõtvad reservväelased mobiliseeritaks kaitsevääke alates mobilisatsiooni väljakuulutamisest.
[RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

3. jagu

Tegevteenistus mobilisatsiooni korral

§ 136. Reservväelaste tegevteenistusse kutsumine mobilisatsiooni korral

(1) Väljakuulutatud mobilisatsiooni korral kutsutakse reservväelased kaitsevääteenistusse kaitsevää juhataja (kaitsevää ülemjuhataja) mobilisatsioonikäsuga.

(2) Kaitsevää juhataja (kaitsevää ülemjuhataja) mobilisatsioonikäsu kättetoimetamisele kohaldatakse käesoleva seaduse §-s 130 sätestatud.
[RT I 2003, 13, 69- jõust. 01.05.2003]

§ 137. Kohustus ilmuda kogunemiskohta

(1) Reservväelane on kohustatud vastavalt mobilisatsioonikäsule või temale varem teatavaks tehtud mobilisatsioonikorraldusele ilmuma määratud ajal kogunemiskohta.

(1¹) Eesti territooriumi vastu suunatud sõjalise rünnaku korral on sõjaaja ametikohale määratud reservväelane kohustatud ilmuma eelnevalt teatavaks tehtud kogunemiskohta, ootamata ära sellekohast korraldust.

(2) [Kehtetu - RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

(3) Välisriigis viibiv kaitsevääkohustuslane on kohustatud pärast mobilisatsiooni väljakuulutamist viivitamatult ilmuma Eesti Vabariigi saatkonda või konsulaati või kogunemiskohta Eestis.

(4) Mobilisatsiooni korral arestist või vahi alt vabastatud reservväelane on kohustatud ilmuma kogunemiskohta üldistel alustel.

(5) Kogunemiskohta ilmudes peavad reservväelasel olema kaasas talle teatavaks tehtud dokumendid ja esemed.

(5¹) Käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud dokumentide ja esemete loetelu kehtestab kaitseminister määrusega .

(6) Mobiliseeritud reservväelased on tegevteenistuses alates nende vastuvõtmisest väeosas.
[RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

§ 138. Mobilisatsiooni korral oma töö- või teenistuskohal riigikaitsekohustust täitvad isikud

(1) Mobilisatsiooni korral täidavad riigikaitsekohustust oma ametikohal Vabariigi President, Vabariigi Valitsuse liikmed, Riigikogu liikmed, riigikontrolör, riigi peaprokurör, õiguskantsler, riigisekretär, ministriumide kantslerid, Riigikohtu esimees ja riigikohtunikud, riigiprokurör, ringkonna-, maa- ja linnakohtute esimehed, politseipeadirektor, Kaitsepolitseiameti peadirektor, Eesti Panga Nõukogu esimees ja Eesti Panga president, vallavanemad ja linnapead.

(2) Vabariigi Valitsus võib kehtestada piirangud nende isikute mobiliseerimisele, kes:

- 1) on avalikus teenistuses riigi või kohalikus omavalitsuses ametikohal, mis on vahetult seotud mobilisatsiooni läbiviimisega;
- 2) on avalikus teenistuses ametikohal, mis on vahetult seotud riigi sisemise julgeoleku ja põhiseadusliku korra tagamisega;
- 3) töötavad äriühingus, mis täidab otseseid riigikaitse ülesandeid.

§ 139. Vabatahtlike mobiliseerimine

Nais- ja meessoost Eesti kodanikke alates 18. eluaastast, kes ei ole kaitseväekohustuslased, võib mobilisatsiooni korral võtta vabatahtlikena tegevteenistusse kaitseväge juhataja (kaitseväge ülemjuhataja) käskkirjaga kehtestatud korras.

[RT I 2004, 88, 599- jõust. 24.12.2004]

§ 140. Mobiliseerimisele kuuluva reservväelase arstlik läbivaatus

(1) Arstlik läbivaatus tehakse kogunemiskohas väeosa arsti või Kaitseressursside Ameti arstliku komisjoni liikme poolt.

(2) Arstliku läbivaatuse eest vastutab väeosa ülema määratud arst.

(3) Reservväelane, kes haiguse või vigastuse tõttu ei ole suuteline täitma teenistusülesandeid, suunatakse arstliku läbivaatuse tulemusena kaitseväge arstlikku komisjoni tema kaitsevækõlblikkuse kindlaksmääramiseks.
[RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

§ 141. Tervise tõttu piirangutega kaitseväekohustuslaste arstlik läbivaatus

(1) Mobilisatsiooni korral kuuluvad kaitseväge juhataja (kaitseväge ülemjuhataja) käskkirja alusel rahuajal tervise seisundi tõttu tegevteenistuseks piirangutega kõlblikuks ja tegevteenistuseks ajutiselt mitte kõlblikuks tunnistatud kaitseväekohustuslased arstlikule läbivaatusele.

(2) Olenevalt tervise seisundist suunatakse käesoleva paragrahvi lõikes 1 märgitud isikud kaitseväge arstliku komisjoni otsuse põhjal ravile, mobiliseeritakse kaitseväeteenistusse või kustutatakse kaitseväekohustuslaste registrist.

§ 142. Mobiliseeritud reservväelase vabastamine kaitseväeteenistusest

Ametikohale määrav ülem võib oma käskkirjaga vabastada mobiliseeritud kaitseväekohustuslase määratud tähtajaks kaitseväeteenistusest järgmistel juhtudel:

- 1) kaitseväge arstliku komisjoni otsuse põhjal haiguse või vigastuse raviks;
- 2) väeosa tegevuse ümberkorraldamiseks.

§ 143. [Kehtetu - RT I 2003, 13, 69- jõust. 01.05.2003]

§ 144. Reservväelase mitteilmumine kogunemiskohta

(1) Kogunemiskohta ilmumata jätmise eest või mobilisatsioonist kõrvalehoidumise eest võetakse reservväelane vastutusele vastavalt seadusele.

(2) Kui reservväelane ei saa ilmuda kogunemiskohta tähtajaks, on ta kohustatud viivitamatult teatama kaitseväge territoriaalsele staabile, välisriigis viibides Eesti Vabariigi saatkonnale või konsulaadile põhjused, mis takistavad tema ilmumist kogunemiskohta.

(3) Kogunemiskohta ilmumata jätmist põhjendavaks takistuseks loetakse:

- 1) reservväelase sellist haigust, mis ei võimalda kogunemiskohta ilmuda;
- 2) reservväelase viibimist vahi all;
- 3) stiihilise iseloomuga või reservväelase tahtest või tegevusest mittesõltuvaid takistusi, mis ei võimalda kogunemiskohta ilmuda.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud asjaolude äralangemisel on reservväelane kohustatud viivitamatult ilmuma kaitseväge territoriaalsesse staapi, välisriigis viibiv reservväelane - Eesti Vabariigi saatkonda või konsulaati.

(5) Kaitseväge territoriaalne staap, välisriigis viibiva reservväelase suhtes Eesti Vabariigi saatkond või konsulaat, tunnistab reservväelase kogunemiskohta ilmumata jätmise tema poolt esitatud tõendite alusel põhjendatuks või põhjendamatuks.

[RT I 2003, 13, 69- jõust. 01.05.2003]

8. peatükk ATESTEERIMINE

§ 145. Atesteerimise mõiste ja eesmärk

(1) Kaadrikaitseväelase atesteerimine on kaadrikaitseväelase sõjalise ja erialase ettevalmistuse, kvalifikatsiooni, töötulemuste ja saavutuste ning tema võimete ja isikuomaduste hindamine, lähtudes temale ametikohal esitatavatest nõuetest.

(2) Atesteerimise eesmärk on kaadrikaitseväelase:

- 1) ametikohale vastavuse hindamine;
- 2) edasise teenistuse planeerimine;
- 3) täiend- ja väljaõppe planeerimine.

(3) Kaadrikaitseväelase plaaniline atesteerimine viiakse läbi üks kord kahe aasta jooksul vastavalt kaitseväge juhataja (kaitseväge ülemjuhataja) kinnitatud atesteerimiskorrale.

§ 146. Atesteerimise tingimused

(1) Korralisele atesteerimisele kuulub kaadrikaitseväelane, kellel jooksval aastal täitub kaks aastat eelmisest atesteerimisest.

(2) Erakorralisele atesteerimisele teenistuse huvides kuulub kaadrikaitseväelane lepingut sõlmiva ülema käskkirja alusel mitte varem kui neli kuud pärast korralist atesteerimist.

(3) Eelmisest atesteerimisest möödunud ajast olenemata kuulub lepingulist teenistust jätkav kaadrikaitseväelane atesteerimisele:

- 1) enne Eesti Vabariigi rahvusvahelise kohustuse täitmisel teenima asumist;
- 2) pärast teenistust valitsusasutuses või õppeasutuses;
- 3) vahetult enne kaitseväge õppeasutuse lõpetamist.

(4) Atesteerimisele ei kuulu:

- 1) kõrgemad ohvitserid, ülemveebel;
- 2) kaadrikaitseväelane, kellel jooksval aastal täitub piirvanus;
- 3) kaitseväge õppeasutuse kadett, kuulaja;
- 4) Eesti Vabariigi rahvusvahelise kohustuse täitmisel teeniv kaadrikaitseväelane;
- 5) jooksval aastal tegevteenistusse võetud kaadrikaitseväelane;
- 6) kaadrikaitseväelane, kelle peatatud tegevteenistussuhe on jooksval aastal taastatud;
- 7) käesoleva seaduse §-s 14 nimetatud asutusse teenima suunatud kaadrikaitseväelane.

§ 147. Atesteeritava õigused ja kohustused

(1) Atesteeritaval on õigus teada atesteerimise aega ja kohta vähemalt 14 päeva enne atesteerimise algust.

(2) Atesteerimistulemused tehakse atesteeritavale teatavaks allkirja vastu 10 tööpäeva jooksul, arvates atesteerimise toimumise päevast. Atesteeritaval on õigus lisada atesteerimislehele omalt poolt kirjalik seletus.

(3) Atesteerimistulemustega mittenõustumise korral võib atesteeritav esitada atesteeriva ülema kaudu kaitseväge atesteerimiskomisjonile vaide 10 päeva jooksul, arvates atesteerimistulemuste teatavakstegemise päevast.

(4) Atesteeritav, kes hoidus kõrvale atesteerimistoimingutest või keeldus täitmast käesolevast seadusest või atesteerimise juhendist tulenevaid nõudeid, võetakse distsiplinaarvastutusele, mille tulemusena võib atesteeritava distsiplinaarsüüteo eest tegevteenistusest vabastada.

[RT I 2002, 61, 375- jõust. 01.08.2002]

§ 148. Atesteerivad ülemad

(1) Kaadrikaitseväelast atesteerib tema vahetu ülem - atesteerija -, kelle alluvuses on atesteeritav teeninud vähemalt kolm kuud. Atesteerija annab tema poolt koostataval ja teenistuslehele lisataval atesteerimislehel hinnangu atesteeritava teenistuse kohta.

(2) Atesteerija vahetu ülem - kõrgem atesteerija - annab hinnangu nii atesteeritava kui ka atesteerimise käigu kohta.

(3) [Kehtetu - RT I 2004, 88, 599- jõust. 24.12.2004]

§ 149. Kaitseväge atesteerimiskomisjon

(1) Kaitseväge atesteerimiskomisjoni esimeheks on Kaitsejõudude Peastaabi ülem ja liikmeteks kaitseväge juhataja (kaitseväge ülemjuhataja) määratud kaadrikaitseväelase teenistuskäiku planeerivad ülemad ning kaitseministri nimetatud Kaitseministeeriumi ametnikud.

(2) Kaitsejõudude Peastaabi juures tegutsev kaitseväge atesteerimiskomisjon lahendab atesteeritava ülema taotluse alusel atesteerimisest tuleneva vaide või vaidluse 10 tööpäeva jooksul, arvates vaide või taotluse saamisest.

(3) Kaitseväge atesteerimiskomisjoni töökorra ja atesteerimiskomisjoni otsuse kinnitab kaitseväge juhataja (kaitseväge ülemjuhataja).

[RT I 2002, 61, 375- jõust. 01.08.2002]

§ 150. Atesteeriva ülema taandamine

(1) Atesteeriv ülem on kohustatud enne atesteerimise algust ennast taandama, kui ilmnevad haldusmenetluse seaduse § 10 lõikes 1 nimetatud asjaolud, mis võivad seada kahtluse alla atesteerimise tulemuste objektiivsuse.

(2) Atesteerija vahetu ülem vaatab läbi atesteeriva ülema enesetaandamise avalduse või atesteeritava ülema taandamiseks esitatud taotluse ning käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud aluste esinemise korral taandab atesteeriva ülema.

(3) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud taandamise alused ilmnevad atesteerimise käigus, viiakse läbi uus atesteerimine.

[RT I 2002, 61, 375- jõust. 01.08.2002]

§ 151. Atesteerimise käik ja ettepanekud

(1) Atesteerija teeb atesteerimislehe kokkuvõttvas osas atesteeritava kohta ühe järgmistest ettepanekutest:

- 1) tunnistada ametikohale vastavaks ja kõrgemaastmelisele ametikohale ülendamise vääriliseks;
- 2) tunnistada ametikohale vastavaks;
- 3) tunnistada ametikohale mittevastavaks ja määrata madalamaastmelisele ametikohale;
- 4) tunnistada ametikohale mittevastavaks ja vabastada tegevteenistusest.

(2) Atesteerimislehe kokkuvõttvasse osasse võib lisada täiendava ettepaneku atesteeritava teenistuskäigu planeerimiseks.

(3) Atesteerija esitab atesteerimislehe kõrgemale atesteerijale, kes pärast atesteerimise kokkuvõttega tutvumist annab kirjaliku hinnangu atesteerimislehe kokkuvõttvas osas esitatud ettepaneku põhjendatuse ja atesteerimiskäigu kohta. Esitatud ettepanekuga mittenõustumine peab olema motiveeritud.

(4) Kui kaadrikaitseväelane ei saanud atesteerimisel osaleda temast mitteolenevate takistuste tõttu, atesteeritakse ta vahetult pärast atesteerimist takistanud asjaolude äralangemist.

§ 152. Reservväelaste atesteerimine

(1) Reservväelaste atesteerimine toimub kaadrikaitseväelastega samadel alustel ja korras.

(2) Reservväelased atesteeritakse vahetult enne õppekogunemise lõppu.

9. peatükk TEENISTUSALASED TAGATISED

1. jagu

Ametipalk, lisatasud, toetused ja hüvitised

§ 153. Teenistustasu

- (1) Kaadrikaitseväelase teenistustasu koosneb ametipalgast koos seaduses sätestatud lisatasudega, puhkusetasust ja puhkusetootusest.
- (2) Kaadrikaitseväelasel on õigus saada käesolevas seaduses sätestatud alustel teenistustasu alates lepingulisse teenistusse võtmise päevast kuni lepingulisest teenistusest vabastamise päevani.
- (3) Kaadrikaitseväelaste ametikohtade aastmetele vastavad palgaastmed, palgamäärad, sealhulgas palgamäärade diferentseerimise alused, ning lisatasude maksmise alused ja ulatuse täiendavate teenistusülesannete täitmise, nõutavast tulemuslikuma teenistuse ning teenistuse eripära eest ning nende maksmise korra kehtestab Vabariigi Valitsus .
[RT I 2004, 88, 599- jõust. 24.12.2004]

§ 154. Ametipalk

- (1) Ametipalgaks nimetatakse palgaastmele vastava kuupalgamäära alusel arvutatud palga osa.
- (1¹) Palgamäär on kaadrikaitseväelase ametikoha palgaastmele vastav käesoleva seaduse § 153 lõike 3 alusel Vabariigi Valitsuse määrusega kehtestatud rahasumma või selle diferentseering.
- (2) Ajateenijale makstakse ametipalga asemel ajateenistuskohustuse täitmise ajal igakuist toetust.
- (3) Reservväelasele makstakse õppekogunemisest osavõtu aja eest tema ametikohale vastavat kaadrikaitseväelase ametipalka, aastmetasu ja väljateenitud aastate tasu .
- (4) Kadetile makstakse ametipalga asemel igakuist stipendiumi.
- (5) Käesolevas paragrahvis sätestatud ajateenija igakuise toetuse ning kadeti igakuise stipendiumi ulatuse ja maksmise korra kehtestab Vabariigi Valitsus .
- (6) Kõrgema ülema asendamisel üle ühe kuu järjest või kohusetäitjaks olemise ajal makstakse asendavale kaitseväelasele asendamisperioodil asendatava ülema ametipalka.
- (7) Kaadrikaitseväelasele, kes teenib ametikohal, millel teenimise eeltingimuseks on riigisaladusele juurdepääsu loa omamine, makstakse riigisaladuse ja salastatud teabekandjate töötlemise eest lisatasu kuni 30 protsenti tema ametipalgast.
- (8) Kaadrikaitseväelasele võib maksta lisatasu täiendavate teenistusülesannete täitmise, nõutavast tulemuslikuma teenistuse ja teenistuse eripära eest.
- (9) Teenistuse eripäraks loetakse teenistust:
  - 1) tervist kahjustavates või eriti rasketes tingimustes;
  - 2) kõrgendatud ohu- ja lahinguvalmiduse tingimustes;
  - 3) vaimsele ja füüsilisele tervisele ning erialale kõrgendatud nõudeid esitavates tingimustes.[RT I 2004, 88, 599- jõust. 24.12.2004]

§ 155. Aastmetasu

Kaadrikaitseväelasele makstakse lisaks ametipalgale lisatasu aastme eest (edaspidi aastmetasu), mille suuruse kehtestab Vabariigi Valitsus .
[RT I 2002, 110, 656- jõust. 01.03.2003]

§ 156. Väljateenitud aastate tasu

- (1) Kaadrikaitseväelasele makstakse lisatasuna väljateenitud aastate tasu, lähtudes tema kaitseväeteenistuse staažist.
- (2) Kaadrisõdurile ja kaadriallohviterile makstakse väljateenitud aastate tasu järgmiselt:
  - 1) alates kaheaastasest tegevteenistusstaažist – 5% ametipalgast;
  - 2) alates neljaaastasest tegevteenistusstaažist – 7,5% ametipalgast;
  - 3) alates kuueaastasest tegevteenistusstaažist – 10% ametipalgast;
  - 4) alates kümneaastasest tegevteenistusstaažist – 15% ametipalgast;
  - 5) alates viieteistkümnenaastasest tegevteenistusstaažist – 20% ametipalgast;
  - 6) alates kahekümneaastasest tegevteenistusstaažist – 25% ametipalgast.
- (3) Kaadriohviterile makstakse väljateenitud aastate tasu järgmiselt:
  - 1) alates kolmeaastasest tegevteenistusstaažist – 5% ametipalgast;
  - 2) alates kaheksa-aastasest tegevteenistusstaažist – 10% ametipalgast;

- 3) alates kolmeteistkümneaastasest tegevteenistusstaazist – 15% ametipalgast;
  - 4) alates kahekümneaastasest tegevteenistusstaazist – 20% ametipalgast;
  - 5) alates kahekümne viie aastasest tegevteenistusstaazist – 25% ametipalgast.
- [RT I 2004, 88, 599- jõust. 24.12.2004]

§ 157. Tööandja eluruum

- (1) Kaadrikaitseväelasele võib anda tööandja eluruumi.
- (2) Kaadrikaitseväelase auastmele ja ametikohale vastava ning tema perekonnaliikmete arvust sõltuva elamispinna suuruse normid ja eluruumi andmise korra kehtestab Vabariigi Valitsus .

§ 158. Korteriraha ja toiduraha

(1) Kaadrikaitseväelasele makstakse Vabariigi Valitsuse kehtestatud ulatuses ja korras toetusena korteriraha ja toiduraha. Korteriraha ja toiduraha ei arvata teenistustasu hulka ning seda ei maksta ajal, mil kaadrikaitseväelane on vabastatud ametikohalt ja tema tegevteenistussuhe on peatatud käesoleva seaduse § 92 lõike 1 alusel või ta viibib lapsehoolduspuhkusel .

[Lõige 1¹ jõustub 1.01.2006 - RT I 2004, 88, 599]

- (1¹) Kaadrikaitseväelasele, kes on lähetatud välisriiki kauemaks kui üheks aastaks, lähetuse ajal korteriraha ei maksta.
  - (2) Kaadrikaitseväelasele, kellele tagatakse tasuta toitlustamine või hüvitatakse kulud toitlustamisele muul alusel, toiduraha selle aja eest ei maksta.
  - (3) Ajateenijale ja õppekogunemisest osavõtvale reservväelasele tagatakse tegevteenistuse ajal tasuta majutus ning kaitseministri kehtestatud ulatuses tasuta toitlustamine.
- [RT I 2002, 110, 656- jõust. 01.03.2003]

§ 159. Õppemaks

Kaadrikaitseväelasele, kes on kaitseväge juhataja poolt hariduse omandamiseks suunatud õppima tsiviilõppeasutusse, hüvitatakse riigi kulul õppemaks Vabariigi Valitsuse kehtestatud ulatuses ja korras .

§ 160. Vormiriietus

- (1) Kaitseväelasele antakse vormiriietus või kompenseeritakse selle maksumus riigi kulul.
- (2) Kaitseväge vormiriietuse ja eraldusmärkide kirjelduse kehtestab Vabariigi Valitsus ning nende kandmise korra kaitseväge juhataja (kaitseväge ülemjuhataja) .
- (3) Vormiriietuse esemete kandmise tähtjad ning vormiriietuse maksumuse kompenseerimise ulatuse ja korra kehtestab kaitseminister määrusega .

§ 161. Puhkusetasu ja puhkusetoetus

- (1) Kaadrikaitseväelasele makstakse puhkusetasu Eesti Vabariigi puhkuseseaduses (RT 1992, 37, 481; RT I 1993, 10, 150; 1994, 84, 1474; 1995, 16, 228; 1997, 74, 1229; 93, 1560; 1999, 82, 749) ettenähtud alustel ja korras.
- (2) Kaadrikaitseväelasele võib maksta puhkusetoetust avaliku teenistuse seaduses sätestatud alustel ja korras.

§ 162. Ümberasumise kulud

- (1) Kaadrikaitseväelase määramisel ametikohale paikkonda, mis tingib tema elukohavahetuse, makstakse talle seoses ümberasumisega ühekordse hüvitisena tema ühe kuu ametipalk, millele lisandub 25% ametipalga määrast iga pereliikme kohta, kes asub ümber koos kaadrikaitseväelasega, ning kompenseeritakse ümberasumisega seotud sõidukulud ning vara veo kulud ja kolimiskulud.
  - (2) Ümberasumisega seotud kulud kompenseeritakse ja ühekordset hüvitist makstakse Vabariigi Valitsuse kehtestatud korras ja ulatuses .
- [RT I 2004, 88, 599- jõust. 24.12.2004]

§ 163. Kaitseväelasele osutatav arstiabi ja selle eest tasumine

(1) Kaitseväelasele tagatakse riigi kulul arstlik läbivaatus, regulaarsed terviseuuringud, vaksineerimine ja muu arstiabi üldarstiabiga võrdsustatud ulatuses .

(2) Tervishoiuteenuse osutaja poolt kaitseväelasele osutatud tervishoiuteenuste ja terviseuuringute eest võtab tasu maksmise kohustuse üle Eesti Haigekassa ravikindlustuse seaduses sätestatud korras.

(3) Rahvusvahelises sõjalises operatsioonis osalenud kaitseväelasele tagatakse meditsiinilise näidustuse korral taastusravi riigi kulul Kaitseministeeriumi valitsemisala eelarves eraldi selleks ettenähtud vahenditest.

(4) Ajateenijale ja kaadrikaitseväelasele tagatakse riigi kulul eriarstiabi ja ravimid .

(4¹) Ajateenijale ja kaadrikaitseväelasele riigi kulul eriarstiabi ja ravimite tagamise korra ja ulatuse kehtestab kaitseminister määrusega.

(5) Isikule, kes haigestub või saab vigastada ajateenistuse kestel teenistusülesannete täitmise tõttu, tagatakse riigi kulul arstiabi ajateenijale ettenähtud ulatuses kuni püsiva töövõimetuse tuvastamiseni, kuid mitte kauem kui kuue kuu jooksul, alates reservi arvamisest.
[RT I 2005, 33, 243- jõust. 17.06.2005]

§ 164. Toetus kaitseväelase hukkamise ja töövõimetuse korral teenistusülesannete täitmise tõttu

(1) Teenistusülesannete täitmise tõttu hukkunud kaitseväelase lastele, vanematele, lesele ja perekonnaseaduse alusel hukkunu ülalpidamisel olnud teistele isikutele kokku maksab riik ühekordset toetust hukkunu 10 aasta palga ulatuses.

(2) Teenistusülesannete täitmise tõttu või teenistusülesannete täitmise ajal hukkunud või surnud kaitseväelase matuse korraldab riik ja kannab riikliku matusetootuse seaduses (RT I 2000, 86, 549; 2001, 102, 674; 2002, 61, 375) sätestatud matuse korraldamise kulud Vabariigi Valitsuse kehtestatud ulatuses ja korras .

(3) Teenistusülesannete täitmise tõttu saadud vigastuse või tekkinud haiguse tagajärjel kaitseväe arstliku komisjoni otsusega püsivalt töövõimeetuks tunnistatud kaitseväelasele maksab riik ühekordset toetust:

- 1) osalise töövõimetuse korral töövõime kaotusel 10–30 protsenti – tema kuue kuu palga ulatuses;
- 2) osalise töövõimetuse korral töövõime kaotusel 40–90 protsenti – tema kahe aasta palga ulatuses;
- 3) täieliku töövõimetuse korral töövõime kaotusel 100 protsenti – tema seitsme aasta palga ulatuses.

(4) Kaadrikaitseväelasele ja reservväelasele, kes teenistusülesannete täitmisel sai kehavigastuse, millega kaasnes ajutine töövõime kaotus üle 30 päeva, maksab riik ühekordset toetust ühe kuu palga ulatuses.

(5) Kaadrikaitseväelase ühe kuu palga arvutamise aluseks võetakse palgaseaduse (RT I 1994, 11, 154; 1995, 12, 120; 1999, 29, 397; 2000, 10, 59; 40, 248; 2001, 42, 233; 50, 287; 2002, 61, 375; 62, 377) alusel arvatud keskmine teenistustasu, mis tal oli vastavalt hukkamise või töövõime kaotuse korral püsivalt töövõimeetuks tunnistamise või kehavigastuse saamise kuule eelnenud kuul. Aastapalga arvutamisel korrutatakse kuupalk 12-ga.

(5¹) Kaadrikaitseväelase, kes osales rahvusvahelise sõjalise koostöö seaduse (RT I 2003, 23, 138; 2004, 81, 541) tähenduses rahvusvahelises sõjalises operatsioonis välisriigi territooriumil, ühe kuu palga arvutamise aluseks võetakse tema teenistustasu, mis tal oli välisriigis kehavigastuse saamise või hukkamise ajal. Aastapalga arvutamisel korrutatakse kuupalk 12-ga.

(6) Kui käesoleva paragrahvi lõike 5 alusel arvatud kaadrikaitseväelase ühe kuu palk osutub väiksemaks, kui on kaadrikaitseväelase hukkamise kuule või töövõime kaotuse korral püsivalt töövõimeetuks tunnistamise kuule eelnev viimane Statistikaameti poolt avaldatud kuukeskmine brutopalk kalendriaastas, võetakse ühe kuu palga aluseks Statistikaameti poolt avaldatu.

(7) Ajateenija ja reservväelase ühe kuu palga arvutamise aluseks võetakse ajateenija või reservväelase hukkamise kuule või töövõime kaotuse korral püsivalt töövõimeetuks tunnistamise kuule eelnev viimane Statistikaameti poolt avaldatud kuukeskmine brutopalk kalendriaastas. Aastapalga arvutamisel korrutatakse kuupalk 12-ga.

(8) Vabariigi Valitsus kehtestab kaitseväelase teenistusülesannete täitmise tõttu hukkamise või töövõimeetuks jäämise korral asjaomase ministri käskkirja alusel antava ühekordse toetuse maksmiseks taotluste esitamise, toetuse määramise ja väljamaksmise korra .

(9) Teenistusülesannete täitmiseks käesoleva seaduse mõttes ei loeta olukordi, kus kaitseväelane:

- 1) on puhkusel või lubatud ülema loal välja väeosa territooriumilt;
- 2) on omavoliliselt lahkunud teenistuskohast;
- 3) on vabatahtlikult põhjutanud endale alkohoolse, narkootilise või psühhotroopse joobe;
- 4) on toime pannud distsiplinaarkorras karistatava teo;
- 5) on toime pannud süüteo;

6) on toime pannud enesetapu või enesetapakatse või enesevigastuse, mis ei ole seotud haigusliku seisundiga ega ole põhjustatud teiste isikute süülisest käitumisest;

7) on hõivatud teenistusega mitteseotud tegevusega, mille ajaks ta on teenistusest vabastatud väeosa ülema käskkirja alusel.

[RT I 2004, 88, 599- jõust. 24.12.2004]

§ 165. Toetuste ja saamata jäänud summade väljamaksmine pärijatele

Kaitseväelase surma korral makstakse kuue kuu jooksul temale väljamaksmisele kuuluv teenistustasu ja toetusena makstavad korteri- ja toiduraha kaitseväelase teenistust korraldanud ülemale esitatud avalduse ja pärimisõigust tõendava dokumendi alusel välja tema pärijatele.

[RT I 2002, 110, 656- jõust. 01.03.2003]

§ 166. Tagatised reservväelasele õppekogunemisest osavõtmisel

(1) Tööandja või riigi- või kohaliku omavalitsuse asutuse juht on kohustatud õppekogunemisest osavõtva reservväelase vabastama õppekogunemise ajaks töö- või teenistusülesannete täitmisest ja peatama temaga töö- või teenistussuhte.

(2) Õppekogunemisele kutsutud reservväelasele säilitatakse tema töö- või ametikoht.

(3) Õppekogunemisest osavõtvale reservväelasele kompenseeritakse sõit elukohast õppekogunemisele ja tagasi Eesti piires kaitseministri kehtestatud ulatuses ja korras .

[RT I 2002, 110, 656- jõust. 01.03.2003]

§ 167. Aja- ja asendusteenistusest vabastamisel makstav toetus

(1) Ajateenijale, kes on vabastatud ajateenistusest käesoleva seaduse § 68 lõike 1 ja lõike 2 punktide 1, 3 ja 4 alusel, ja asendusteenistusele, kes on läbinud asendusteenistuse või vabastatud asendusteenistusest käesoleva seaduse § 77 lõike 2 punktide 1 ja 3 alusel, makstakse ühekordset toetust, mis arvutatakse tema teenistusest vabastamise kuule eelnenud viimasest Statistikaameti poolt avaldatud kuukeskmisest brutopalgast kalendriaastas kahe nädala ulatuses.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud toetuse arvutamise ja maksmise korra kehtestab Vabariigi Valitsus .

[RT I 2002, 110, 656- jõust. 01.03.2003]

2. jagu Töö- ja puhkeaeg, lähetused

§ 168. Tööaeg

(1) Kaadrikaitseväelasele võib kohaldada tööaja summeeritud arvestust.

(2) Kaadrikaitseväelase töötundide arv (teenistusülesannete katkestamatu täitmine) päevas ei või ületada 12 tundi.

(3) Kaadrikaitseväelasele kohaldatakse tööajanormina kaheksat tundi päevas viiepäevasel 40-tunnisel tööpäeval, kui teenistustingimused seda võimaldavad.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud summeeritud tööaja arvestus ja lõikes 2 sätestatud tööaja piirang ei kehti:

1) erakorralise seisukorra ja sõjaseisukorra ajal;

2) toimkonna ajal;

3) õppuse ajal;

4) osalemise ajal rahvusvahelises sõjalises operatsioonis rahvusvahelise sõjalise koostöö seaduse tähenduses.

(5) Kaadrikaitseväelase töö- ja puhkeaeg määratakse töö- ja puhkeaja seaduse (RT I 1994, 2, 12; 1995, 12, 120) alusel, arvestades käesolevas seaduses sätestatud erisusi.

(6) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 sätestatud tööaega võib teenistuse huvides pikendada ja puhkepäevade arvu vähendada kaitseväge määrustikes kehtestatud korras.

[RT I 2004, 88, 599- jõust. 24.12.2004]

§ 169. Puhkus

(1) Kaadrikaitseväelase põhipuhkuse kestus on 35 kalendripäeva.

(2) Põhipuhkus ja teised puhkused antakse kaadrikaitseväelasele käesolevas seaduses ja puhkuseseaduses sätestatud alustel ja korras.

(3) Ajateenijale või asendusteenistuselasele antakse ajateenistuskohustuse täitmise ajal puhkust sõltuvalt ajateenistuskohustuse või asendusteenistuskohustuse täitmise kestusest:

1) lühima käesolevas seaduses sätestatud ajateenistuskohustuse või asendusteenistuskohustuse täitmise kestuse korral vastavalt ajateenijale 10 päeva ja asendusteenistuselasele 15 päeva;

2) käesoleva lõike punktis 1 nimetatud kestusest pikema ajateenistuskohustuse või asendusteenistuskohustuse täitmise kestuse korral vastavalt ajateenijale 15 päeva ja asendusteenistuselasele 20 päeva.

(3¹) Ajateenijale või asendusteenistuselasele võib eeskujuliku teenistuse eest anda lisapuhkust kuni 10 päeva.

(4) Kaadrikaitseväelasele antakse alates viiendast teenistusaastast iga tegevteenistuses oldud aasta eest üks päev lisapuhkust, kuid kokku mitte rohkem kui 10 kalendripäeva. Distsiplinaarkaristuse kehtivuse ajal võib lisapuhkust vähendada või jätta selle andmata.

[RT I 2002, 110, 656- jõust. 01.03.2003]

§ 170. Puhkusele lubamine

(1) Puhkusele võib mitte lubada kaitseväelast, kes võtab osa väeosa või allüksuse moodustamisest, ümberformeerimisest või laialisaatmisest.

(2) Puhkusele lubab:

1) väeosas teeniva kaitseväelase - väeosa ülem;

2) väeosa ülema, kaitseväe juhtkonda kuuluvad ülemad, välja arvatud kaitseväe juhataja - kaitseväe juhataja (kaitseväe ülemjuhataja);

3) kaitseväe juhataja - Vabariigi President;

4) käesoleva seaduse § 14 lõikes 3 nimetatud teenistuskohal olija - asutuse juht.

(3) Ajateenijale kompenseeritakse üks kord sõit puhkusele elukohta ja tagasi Eesti piires kaitseministri kehtestatud ulatuses ja korras .

[RT I 2002, 110, 656- jõust. 01.03.2003]

§ 171. Erakorraline puhkus

(1) Kaitseväelasele võib anda erakorralist puhkust teenistustasu säilitamisega kuni seitsmeks päevaks:

1) tema abiellumise puhul;

2) perekonnaliikme või ülalpeetava raske haiguse või surma korral;

3) riigieksamite sooritamiseks või tööalasel koolitusel osalemiseks;

4) muudel erakorralistel juhtudel - kaitseväe juhataja (kaitseväe ülemjuhataja) otsuse alusel.

(2) Kaadrikaitseväelasele antakse teenistust korraldava ülema otsusel erakorralist puhkust teenistustasu säilitamisega rahvusvahelises sõjalises operatsioonis rahvusvahelise sõjalise koostöö seaduse tähenduses osalemise ajal või vahetult pärast operatsiooni lõppemist järgmiselt:

1) tema osalemise korral rahvusvahelises sõjalises operatsioonis kuni kolm kuud – 10 päeva;

2) tema osalemise korral rahvusvahelises sõjalises operatsioonis kuni kuus kuud – 21 päeva.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud erakorralise puhkuse ajaks säilitatakse kaadrikaitseväelasele rahvusvahelises sõjalises operatsioonis osalemise ajal makstav teenistustasu.

[RT I 2004, 88, 599- jõust. 24.12.2004]

§ 172. Ravijärgne puhkus

Kaadrikaitseväelasele antakse kaitseväe arstliku komisjoni otsuse alusel ravijärgset puhkust teenistustasu säilitamisega kuni kolmeks kuuks.

§ 173. Puhkuse katkestamine

(1) Riigikaitse huvides võib kaitseväe juhataja (kaitseväe ülemjuhataja) katkestada kaitseväelase puhkuse ja kutsuda ta teenistuskohustuste täitmisele. Kaitseväe juhataja puhkuse võib riigikaitse huvides katkestada ja kutsuda ta teenistuskohustuste täitmisele Vabariigi President.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud korras ei katkestata käesoleva seaduse §-des 171 ja 172 sätestatud puhkust.

(3) Puhkuse katkestamise tõttu kasutamata jäänud puhkuse osa antakse puhkusele lubava ülemaga kokkuleppel samal teenistusaastal või liidetakse järgmise teenistusaasta puhkusega või antakse järgmise teenistusaasta kestel mõnel muul ajal.

(4) Mobilisatsiooni, erakorralise seisukorra või sõjaseisukorra väljakuulutamise katkestab kõik puhkused ja kaitseväelased on kohustatud viivitamatult ilmuma oma teenistuskohhta.

§ 174. Kaitseväelase lähetus Eestis

- (1) Kaitseväelase teenistusalaseks lähetuseks loetakse tema lähetamist kindlaksmääratud ajavahemikuks teenistuskohustuste täitmisele väljaspool väeosa teises paikkonnas.
- (2) Lähetamise õigus on väeosa ülemal, temaga võrdsustatud ülemal või kõrgemal ülemal.
- (3) Lähetada võib kuni 30 järjestikuseks kalendripäevaks ja seda tähtaega võib pikendada kõrgem ülem.
- (4) Lähetamise õigust omaval ülemal on õigus lähetatud kaitseväelane tagasi kutsuda enne lähetamistähtaja lõppu.
- (5) Kaadrikaitseväelasel on õigus teenistusalase lähetuse kulude hüvitamisele käesoleva seaduse ja Vabariigi Valitsuse määrusega kehtestatud tingimustel ja korras .

§ 175. Kaitseväelase välislähetus

- (1) Välislähetuseks loetakse kaitseväelase teenistusalast lähetamist välisriiki.
- (2) Kaitseväelase lähetab välisriiki kaitseväge juhataja (kaitseväge ülemjuhataja).
- (3) Kaitseväge juhataja (kaitseväge ülemjuhataja) lähetab välisriiki Vabariigi President.
- (4) Kaitseväelase välisriiki lähetamise korra, välislähetuse tasu ning hüvitiste suuruse ja maksmise korra kehtestab Vabariigi Valitsus .

10. peatükk TEENISTUSKOHUSTUSED JA TEENISTUSALASED PIIRANGUD, VARALINE VASTUTUS

1. jagu Teenistuskohustused

§ 176. Teenistuskohustuste täitmine

- (1) Kaitseväelase teenistuskohustuste täitmine algab tegevteenistusse võtmise käskkirjas märgitud päeval ja lõpeb tegevteenistusest vabastamise käskkirjas märgitud päeval.
- (2) Tegevteenistussuhte peatamine peatab kaitseväelase teenistuskohustuste täitmise.

§ 177. Ametikohast mittetuleneva teenistusülesande täitmine

Kaitseväelane on kohustatud täitma vahetu ülema või kõrgema ülema käsuga temale pandud teenistusülesande, mis ei ole seotud tema ametikohast tulenevate teenistuskohustustega.

§ 178. Teenistuskohustustevälise käsu andmine ja selle täitmine

- (1) Kaitseväelane on kohustatud täitma käsu, mille täitmise kohustus ei tulene tema teenistuskohustustest, kui niisuguse käsu täitmine on vajalik loodusõnnetuse tagajärgede kiireks kõrvaldamiseks või õnnetusjuhtumi korral inimelu päästmiseks või tervise kaitsmiseks, vara hävimise või rikkumise kiireks ärahoidmiseks.
- (2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud juhtudel annab käsu ülem või kõrgema auastmega kaitseväelane.

§ 179. Käsud, mida on keelatud anda

- (1) Keelatud on anda käsku, mis:
  - 1) on vastuolus seadusega;
  - 2) ületab käsu andja ametikohale vastavat võimupiiri;
  - 3) nõuab tegusid, mille sooritamiseks käsu saajal ei ole õigust;
  - 4) toob endaga kaasa põhjendamatut moraalset või materiaalselt kahju;
  - 5) on põhjendamatult ohtlik isiku elule ja tervisele.
- (2) Kui käsu saaja peab käsu täitmiseks selgelt rikkuma seadust või oma teenistuskohustusi, peab ta sellest viivitamatult teatama käsu andjale. Kui käsu andja seejärel kordab käsku, peab käsu saaja keelduma selle

täitmisest. Sellest peab ta viivitamatult ette kandma oma vahetule ülemale. Kui käsu andis tema vahetu ülem, peab ta sellest viivitamatult ette kandma käsu andnud ülema ülemale.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud käsu andnud ülem võetakse sellise käsu andmise eest distsiplinaar- või kriminaalvastutusele ja ta vastutab käsu täitmise tagajärgede eest.

§ 180. Riigisaladuse või avaldamisele mittekuuluva teabe hoidmine

(1) Kaitseväelased, reservväelased ja eruväelased ei tohi avaldada neile teenistuse tõttu teatavaks saanud avaldamisele mittekuuluvaid andmeid.

(2) Riigisaladuse hoidmise tingimused ja korra sätestab riigisaladuse seadus (RT I 1999, 16, 271; 82, 752).

2. jagu

Teenistuslased piirangud

§ 181. Erakonda kuulumise ja kandideerimise piirang

(1) Kaitseväes on erakondlik tegevus keelatud. Kaadrikaitseväelane ei tohi kuuluda erakonda.

(2) Kaitseväelane ei tohi käsu- ja distsiplinaarvõimu kasutada erakondlikes huvides.

(3) Kohaliku omavalitsuse volikogu, Riigikogu, Euroopa Parlamendi või Vabariigi Presidendi valimistel ei tohi kandideerida kaitseväelasena. Oma nõusoleku andmisest kandideerida kohaliku omavalitsuse volikogu, Riigikogu, Euroopa Parlamendi või Vabariigi Presidendi valimistel on kaitseväelane kohustatud viivitamatult kirjalikult teatama väeosa ülemale või lepingut sõlmivale ülemale.

(4) Õppekogunemisel osalev reservväelane ei tohi tegevteenistuse ajal osa võtta erakonna tööst.
[RT I 2003, 4, 22- jõust. 23.01.2003]

§ 182. Kuulumine relvi valdavasse ühingusse või liitu

Kaitseväelane ei tohi kuuluda relvi valdavasse ühingusse või liitu. Keeld ei laiene kuulumisele Kaitseliitu ja Eestis registreeritud jahimeeste või spordiseltsi.

§ 183. Ettevõtluses osalemise ja äriühingutesse kuulumise piirang

(1) Kaadrikaitseväelane ja ajateenija ei tohi:
1) tegutseda ettevõtjana täisühingus või usaldusühingus;
2) kuuluda äriühingu juhtorganisse, kontroll- ega revisjoniorganisse;
3) isiklikult vastutada äriühingu kohustuste eest.

(2) Kaadrikaitseväelane ja ajateenija tohivad omada osaühingu osa, aktsiaseltsi aktsiaid või teisi väärtpabereid.

(3) Käesolevas paragrahvis sätestatud piirangud ei laiene reservväelastele ja valmisoleku reservi lepingu sõlminud reservväelastele nende lepingulises tegevteenistuses oleku ajal.
[RT I 2002, 110, 656- jõust. 01.03.2003]

§ 184. Kaitseväelase ja reservväelase töötamine väljaspool teenistuskohustuste täitmist

(1) Kaadrikaitseväelasel on keelatud töötada palgalisel tööil väljaspool teenistuskohustuste täitmist, välja arvatud pedagoogilisel või teaduslikul tööil vahetu ülema poolt lubatud koormusega, kui töötamine ei takista teenistuskohustuste täitmist.

(2) Reservväelane ja ajateenija ei tohi tegevteenistuses olles töötada väljaspool teenistuskohustuste täitmist.

§ 185. Majanduslike huvide deklareerimise kohustus

Kaadrikaitseväelane on kohustatud esitama lepingut sõlmivale ülemale majanduslike huvide deklaratsiooni korruptsioonivastases seaduses (RT I 1999, 16, 276; 87, 791; 2000, 25, 145) sätestatud korras ja tingimustel.

§ 186. Piirangud tehingute tegemisel

(1) Kaitseväelasel on keelatud:
1) omandada temale seoses teenistuskohustuste täitmisega tehingu tegemiseks usaldatud vara;
2) teha tehinguid käesoleva seaduse §-s 14 nimetatud teenistuskohaga, kuhu ta on ametikohale määratud, välja arvatud seaduse või Vabariigi Valitsuse määruse alusel tehtavad tehingud, millega hüvitatakse isikliku vara kasutamine teenistuse huvides.

(2) Kaitseväelasel on teenistuskohustuste täitmisega seoses keelatud teha ja volitada oma alluvaid tegema tema asemel tehinguid:

- 1) isikuga, kelle suhtes ta on töövõtja väljaspool teenistuskohustuste täitmist;
- 2) äriühinguga, mille aktsiad või osad kuuluvad kas täielikult või osaliselt talle või tema lähisugulastele ja -hõimlastele või mille juhtkonna või otsuseid tegeva organi liige on tema või tema lähisugulane või -hõimlane;
- 3) mittetulundusühingu või sihtasutusega, mille juhtkonna või otsuseid tegeva organi liige on tema või tema lähisugulane või -hõimlane;
- 4) üksuse või asutusega, mille üle ta teostab teenistuslikku järelevalvet;
- 5) oma lähisugulaste, -hõimlaste või iseendaga.

(3) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 sätestatud keeldu rikkudes tehtud tehing on tühine.
[RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

3. jagu

Varaline vastutus

§ 187. Kaitseväelase varaline vastutus

(1) Kaitseväelane on kohustatud hüvitama riigile süüliselt teenistuskohustuste rikkumisega tekitatud kahju.

(2) Riigile kaitseväelase poolt tekitatud kahju on ka riigi poolt makstud hüvitis kaitseväelase teenistuskohustuste rikkumisega kolmandale isikule tekitatud kahju eest.

(3) Kaitseväelase poolt riigile tekitatud kahju eest väljamõistetava hüvitise suuruse kindlaksmääramisel ning kahju hüvitamise korra osas kohaldatakse avaliku teenistuse seaduses ametniku varalist vastutust reguleerivaid sätteid.

(4) Kahju hüvitamiseks teeb kaitseväelasele ettepaneku ja pöördub halduskohtu poole hüvitise väljamõistmiseks kaitseväelase teenistust korraldav ülem. Tähtaegade osas kohaldatakse avaliku teenistuse seadust.
[RT I 2001, 47, 260- jõust. 01.01.2002]

§-d 188--189.

[Kehtetud - RT I 2001, 47, 260- jõust. 01.01.2002]

11. peatükk

KAITSEVÄETEENISTUSE STAAŽ, KAITSEVÄELASE, TEMA PEREKONNALIHKMETE JA ÜLALPEETAVATE PENSIONIKINDLUSTUS

1. jagu

Kaitseväeteenistuse staaž

§ 190. Kaitseväeteenistuse staaži arvestamine

(1) Kaitseväeteenistuse staaži hulka arvatakse alates 1991. aasta 21. augustist tegevteenistuses:

- 1) ajateenistus- või asendusteenistuskohustuste täitmise aeg;
- 2) lepingulise teenistuse aeg;
- 3) reservväelaseks õppekogunemistest osavõtu aeg kestusega üle ühe ööpäeva järjest.

(2) Kaitseväeteenistuse staaži hulka arvatakse samuti:

- 1) ajateenistuse ja asendusteenistuse aeg vastavalt seadusele «Tööteenistusest Eesti Vabariigis» (ÜVT 1990, 9, 152; 12, 214; RT 1991, 15, 208; RT I 1994, 23, 384), kaitseteenistuse seadusele (RT 1992, 4/5, 60; RT I 1994, 23, 384) ja kaitseväeteenistuse seadusele (RT I 1994, 23, 384; 1995, 18, 240; 62, 1056; 1996, 25, 519; 49, 953; 1997, 95/96, 1575; 1998, 57, 865; 1999, 10, 150; 25, 365);
- 2) Teise maailmasõja ajal Eesti Vabariigi iseseisvuse ja põhiseadusliku korra kaitsmisel osalemise aeg;
- 3) sõjaväeteenistuse aeg mõne teise riigi sõjaväes;
- 4) teenistuse aeg töölepingu või muul õiguslikul alusel enne tegevteenistuse lepingu sõlmimist kaitseväes alates 1991. aasta 21. augustist, Kaitseliidus alates 1990. aasta 17. veebruarist, piirikaitstes (piirivalves) alates 1990. aasta 15. oktoobrist, sõjaväestatud päästeüksustes alates 1992. aasta 1. jaanuarist ning linna- või maakonnavalitsuste riigi- ja piirikaitse osakondades alates 1990. aasta 31. oktoobrist kuni 1994. aasta 1. septembrini.

- (3) Kaitseväeteenistuse staaži hulka arvatakse sooduskorras kolmekordselt:
- 1) rehabiliteeritud isiku õigusvastaselt vahi all, kinnipidamiskohas või asumisel oleku aeg, mille tingis isiku teenistus kaitseväes;
  - 2) Teise maailmasõja ajal või pärast seda sõjavangis, koonduslaagris või getos viibimise aeg;
  - 3) aastatel 1941-1942 töö- ja ehituspataljonis või töö- ja ehituskolonnis viibimise aeg;
  - 4) Teises maailmasõjas rindel viibimise aeg;
  - 5) Eesti Vabariigi territooriumil võõrriikide okupatsiooni vastases relvastatud vabadusvõitluses osalenud või ennast õigusvastaste repressioonide eest varjanud isiku vabadusvõitluses osalemise või enese varjamise aeg;
  - 5¹) aastatel 1986–1989 sõjaväeüksuste koosseisus eriõppekogunemistele kutsutuna Tšernobõli aatomielektrijaama avariid tagajärgede likvideerimisel viibitud aeg;
  - 6) teenistuse aeg töölepingu või muul õiguslikul alusel enne tegevteenistuse lepingu sõlmimist, samuti tegevteenistuse lepingu alusel kaitseväes alates 1991. aasta 21. augustist, Kaitseliidus alates 1990. aasta 17. veebruarist, piirikaitse (piirivalves) alates 1990. aasta 15. oktoobrist, sõjaväestatud päästeüksustes alates 1992. aasta 1. jaanuarist ning linna- või maakonnavalitsuste riigi- ja piirikaitse osakondades alates 1990. aasta 31. oktoobrist kuni 1994. aasta 1. septembrini.

(4) Kaitseväeteenistuse staaži hulka ei arvata aega, millal kaitseväelase tegevteenistussuhe oli käesolevas seaduses sätestatud alustel ja korras peatatud või katkestatud.

(5) Kaitseväeteenistuse staaži arvamisel avaliku teenistuse staaži hulka ja vastupidi võrdsustatakse üks päev kaitseväeteenistuse staaži ühe päeva avaliku teenistuse staažiga.
[RT I 2004, 88, 599- jõust. 01.04.2005]

§ 191. Kaitseväeteenistuse staaži tõendamine

- (1) Kaitseväeteenistuse staaži tõendatakse kandega teenistuslehel.
- (2) Kaitseväeteenistuse hulka arvatavat staaži tõendatakse tööraamatuga, samuti riigi- või kohaliku omavalitsuse või arhiiviasutuse poolt väljaantavate dokumentidega või kohtu korras.

§ 192. Teenistusleht

- (1) Kaadrikaitseväelase kohta peetakse teenistuslehte.
- (2) Kaadrisõdurite ja kaadriallohitseride teenistuslehte peetakse teenistuskohas või, kaadriohvitseridel - teenistuskohas ja Kaitsejõudude Peastaabis. Väeosatülemate ja kõrgemate ülemate teenistuslehte peab kõrgem staap.
- (3) Teenistuslehe vormi ja pidamise korra kehtestab kaitseminister määrusega kooskõlastatult kaitseväe juhatajaga (kaitseväe ülemjuhatajaga).
[RT I 2002, 110, 656- jõust. 01.03.2003]

§ 193. Teenistusleht kaadrikaitseväelase teisele teenistuskohale asumisel või teenistusest vabastamisel

- (1) Kaadrikaitseväelase määramisel ametikohale teise teenistuskohale saadetakse tema teenistusleht sinna.
- (2) Kaadrikaitseväelasele antakse lepingulisest teenistusest vabastamisel tema soovil väljavõtte teenistuslehest ja teenistusleht saadetakse Kaitsejõudude Peastaapi.
[RT I 2002, 110, 656- jõust. 01.03.2003]

§ 194. Tööraamat

Tegevteenistusest vabastamisel tehakse kaadrikaitseväelase tööraamatusse tegevteenistuse alguse ja lõpu kuupäevadega kanne viitega käskkirjadele ning tema soovil viide seadusesättele.

2. jagu

Kaitseväelase, tema perekonnaliikmete ja ülalpeetavate pensionikindlustus

§ 195. Pensioni liigid

- (1) Käesolev seadus sätestab kaitseväelase, reservväelase või eruväelase (edaspidi *pensionioiguslik isik*) ja tema perekonnaliikmete järgmised riikliku pensioni liigid:
  - 1) väljateenitud aastate pension;
  - 2) töövõimetuspension;
  - 3) toitjakaotuspension.
- (2) Pensionioigusliku isiku ja tema perekonnaliikmete pensionikindlustuses kohaldatakse riikliku pensionikindlustuse seaduse (RT I 1998, 64/65, 1009; 1999, 10, 150; 97, 857) sätteid, kui käesolev seadus ei sätesta teisiti.

§ 196. Õigus pensionile

(1) Kaadrikaitseväelasel, kellel on vähemalt 20-aastane kaitseväeteenistuse staaž või vähemalt 25-aastane üldine pensionistaaž, millest kaitseväeteenistuse staaži on 13 aastat, tekib 50-aastaselt õigus väljateenitud aastate pensionile.

(2) Kaitseväelasel, kes on kaotanud täielikult või osaliselt töövõime teenistuskohustuste täitmise tõttu, tekib õigus töövõimetuspensionile.

(3) Isikul, kes on kaotanud täielikult või osaliselt töövõime seoses haigestumisega kolme kuu jooksul pärast tegevteenistusest vabastamist, kui haigestumise põhjustas teenistuskohustuste täitmine, tekib õigus töövõimetuspensionile.

(4) Kui kaitseväelane teenistusülesannete täitmisel hukkub, tekib tema ülalpidamisel olnud töövõimetutel perekonnaliikmetel ja nendega võrdsustatud isikutel õigus toitjakaotuspensionile.

(5) Isikule, kellel on samaaegselt õigus mitmele käesolevas seaduses või teistes seadustes sätestatud pensionile, määratakse tema valikul üks pensioniliik.
[RT I 2004, 88, 599- jõust. 24.12.2004]

§ 196¹. Kaitseväe juhataja ja ülemjuhataja ning Kaitsejõudude Peastaabi ülema õigus pensionile

(1) Seadusega sätestatud korras ametisse nimetatud kaitseväe juhatajal ja kaitseväe ülemjuhatajal ning Kaitsejõudude Peastaabi ülemal on õigus ametist vabastamise korral väljateenitud aastate pensionile, sõltumata tema kaitseväe juhatajana ja ülemjuhatajana või Kaitsejõudude Peastaabi ülemana ametis oleku ajast, välja arvatud juhul, kui ta on ametist vabastatud süüdimõistva kohtuotsuse jõustumisel.

(2) Kaitseväe juhataja ja ülemjuhataja väljateenitud aastate pensioni suuruseks on 75% tema valikul kas ametipalgast vastavalt Riigikogu ja Vabariigi Presidendi poolt nimetatavate riigiametnike ametipalkade seadusele (RT I 1996, 81, 1448; 1999, 29, 406; 2000, 55, 359; 2002, 21, 117; 64, 390) või tema pensioni suuruse arvestamise aluseks olevast teenistustasust vastavalt käesoleva seaduse §-le 197.

(3) Kaitsejõudude Peastaabi ülema väljateenitud aastate pensioni suuruseks on 75% tema pensioni suuruse arvestamise aluseks olevast teenistustasust vastavalt käesoleva seaduse §-le 197.

(4) Kaitseväe juhataja ja ülemjuhataja ning Kaitsejõudude Peastaabi ülema väljateenitud aastate pensioni saamise ajal ei ole isikul õigust saada teisi riiklikke pensione ega kaitseväeteenistuse seaduses sätestatud teenistustasu.

[RT I 2004, 88, 599- jõust. 24.12.2004]

§ 197. Pensioni suuruse arvestamise alus

(1) Pensioni suuruse arvestamise aluseks on:

1) kaadrikaitseväelasele, reservväelasele ja eruväelasele – tema viimase 12 kuu teenistustasu üldsumma, mille hulka ei arvata korteri- ja toiduraha, mis on jagatud 12-ga, või kui isik on teeninud vähem kui 12 kuud, siis teenitud kuude teenistustasu üldsumma, mis on jagatud kuude arvuga (edaspidi *pension arvestamise teenistustasu*);

2) ajateenijale ja õppekogunemisel viibivale reservväelasele – viimane Statistikaameti poolt avaldatud kuukeskmise brutopalk kalendriaastas.

(2) Kaadrikaitseväelane võib valida pensioni taotlemiseks väljateenitud aastate pensioni või töövõimetuspension suuruse arvestamise aluseks:

1) oma lepingulise teenistuse ajast temale soodsaima 12 kuu teenistustasu üldsumma, mis on jagatud 12-ga, ametikoha järgi, millel ta teenis vähemalt 12 kuud järjest või

2) oma viimase teenistuses oleku kuu teenistustasu, mille hulka ei arvata puhkusetootust ja puhkusetasu.

(3) Välisriigis või rahvusvahelises organisatsioonis teeniva kaadrikaitseväelase pensioni suuruse arvestamise aluseks on tema auastmele vastavale põhiametikohale Eestis kehtestatud pensioni arvestamise teenistustasu.

[RT I 2004, 88, 599- jõust. 24.12.2004]

§ 198. Väljateenitud aastate pensioni arvutamine

(1) Kaadrikaitseväelasel, kellel on vähemalt 20-aastane kaitseväeteenistuse staaž, tekib õigus väljateenitud aastate pensionile 50% suuruses osas tema ametikohajärgsest pensioni arvestamise teenistustasust.

(2) Õiguse tekkimise korral väljateenitud aastate pensionile üldise pensionistaaži alusel, millest kaitseväeteenistuse staaži on 13 aastat, on pensioni suuruseks 30%-line osa kaadrikaitseväelase ametikohajärgsest pensioni arvestamise teenistustasust.

(3) Iga 13-aastasele kaitseväeteenistuse staažile lisanduv kaitseväeteenistuse staaži aasta suurendab pensioni arvestamise teenistustasust pensioniks arvatavat protsenti 3% võrra.

(4) Iga 20-aastasele kaitseväeteenistuse staažile lisanduv kaitseväeteenistuse staaži aasta suurendab pensioni arvestamise teenistustasust pensioniks arvatavat protsenti 2,5% võrra.

(5) Väljateenitud aastate pensioni ülemmäär on 75% suurune osa kaadrikaitseväelase pensioni arvestamise teenistustasust.

(6) Väljateenitud aastate pensioni ei suurendata avaliku teenistuse seaduse § 57 aluse.
[RT I 2002, 110, 656- jõust. 01.03.2003]

§ 199. Töövõime kaotuse tuvastamine

Kaitseväelase töövõime kaotuse astme, selle tekke aja ja põhjused tuvastab kaitseväe arstlik komisjon, kes määrab ka püsiva töövõimetuse astme.

§ 200. Töövõimetuspensionide suuruse arvestamise alus

Töövõimetuspensionide suuruse arvestamise aluseks on kaitseväelasele tema töövõime kaotuse astmele vastavalt määratud püsiva töövõimetuse aste, kaadrikaitseväelasele tema pensioni arvestamise teenistustasu ning ajateenijale ja reservväelasele viimane Statistikaameti poolt avaldatud kuukeskmine brutopalk kalendriaastas.
[RT I 2002, 110, 656- jõust. 01.03.2003]

§ 201. Töövõimetuspensionide arvutamine

(1) Töövõimetuspension arvutatakse pensioni arvestamise teenistustasust või viimasest Statistikaameti poolt avaldatud kuukeskmisest brutopalgast kalendriaastas järgmises ulatuses:

- 1) täielik püsiv töövõimetus - 80%;
- 2) osaline püsiv töövõimetus - 40%.

(2) Kui kaitseväelasel on tema töövõimetuks tunnistamise päevaks väljateenitud aastate pensioni määramiseks nõutav väljateenitud aastate pensioni staaž, määratakse tema soovil talle töövõimetuspension väljateenitud aastate pensioni suuruses.

[RT I 2002, 110, 656- jõust. 01.03.2003]

§ 202. Toitjakaotuspensionile õigust omavad perekonnaliikmed

(1) Kaitseväelase surma korral on õigus toitjakaotuspensionile tema lapsel, vanemal või lehel, sõltumata sellest, kas pensionitaotleja oli toitja ülalpidamisel või mitte.

(2) Toitjakaotuspensionile õigust omavad perekonnaliikmed ja nendega võrdsustatud isikud on:

- 1) laps, vend, õde või lapselaps, kes on alla 18-aastane (alla 24-aastane gümnaasiumi või kutseõppeasutuse päevases õppevormis või täiskõormusega õppiv õpilane või ülikooli või rakenduskõrgkooli täiskõormusega õppiv üliõpilane) või sellest eest vanem, kui ta on tunnistatud töövõimetuks enne 18-aastaseks (päevases õppevormis või täiskõormusega õppija enne 24-aastaseks) saamist. Vennal, õel või lapselapsel on õigus pensionile siis, kui tal ei ole töövõimelisi vanemaid;
- 2) pensionieas või püsivalt töövõimetu vanem või lesk, kelle abielu toitjaga oli kestnud vähemalt viis aastat;
- 3) lahutatud abikaasa, kui ta jõudis pensioniikka või tunnistati püsivalt töövõimetuks enne abielu lahutamist;
- 4) üks vanematest, lesk või eestkostja, kes ei tööta ning kasvatab toitja alla 18-aastaseid lapsi, vendi, õdesid või lapselapsi oma perekonnas.

(3) Võõraslapsel, -vennal või -õel ning kasulapsel, kes ei saa elatist oma vanematelt, samuti võõrasvanemal on õigus saada toitjakaotuspensionile võrdselt toitja oma lapse, venna, õe või vanemaga.

(4) Kaitseväelase lapsendajal on õigus saada pensioni võrdselt kaitseväelase vanemaga ning kaitseväelase poolt lapsendatud lapsel võrdselt kaitseväelase lapsega.

(5) Käesoleva seaduse alusel määratakse toitjakaotuspension ka siis, kui kaitseväelasest toitja on kehtestatud korras tunnistatud teadmata äraolijaks.

(6) Lese või lahutatud isiku uuesti abiellumise korral säilitatakse temale abikaasa surma või teadmata äraolijaks tunnistamise puhul määratud toitjakaotuspension 12 kuuks.

[RT I 2002, 110, 656- jõust. 01.03.2003]

§ 203. Toitjakaotuspensionide suuruse arvestamise alused

Toitjakaotuspensionide arvestamise aluseks on, kui toitja oli:

- 1) kaadrikaitseväelane - tema pensioni arvestamise teenistustasu;
- 2) ajateenija ja õppekõrgkooli viibiv reservväelane – viimane Statistikaameti poolt avaldatud kuukeskmine brutopalk kalendriaastas.

[RT I 2002, 110, 656- jõust. 01.03.2003]

§ 204. Toitjakaotuspensioni arvutamine

Toitjakaotuspension arvutatakse ühe toitjakaotuspensioni õigust omava ülalpeetava kohta 35%, kahe toitjakaotuspensioni õigust omava ülalpeetava kohta 55%, kolme ja enama toitjakaotuspensioni õigust omava ülalpeetava kohta 75% ulatuses toitjakaotuspensioni arvestamise aluseks olevast summast.

§ 205. Pensioni taotlemine

Pensioni taotlemine toimub riikliku pensionikindlustuse seaduses sätestatud korras.
[RT I 2002, 110, 656- jõust. 01.03.2003]

§ 206. Pensioni määramine

Pensioni määramine toimub riikliku pensionikindlustuse seaduses sätestatud korras, kui käesolevas seaduses ei ole sätestatud teisiti.
[RT I 2002, 110, 656- jõust. 01.03.2003]

§ 207. Pensioni määramise algtähtaeg

(1) Pension määratakse sellele pensioniliigile õiguse tekkimise päevast, milleks on:

- 1) väljateenitud aastate pensioni taotlemisel - lepingulisest teenistusest vabastamise või erru või reservi arvamise päev;
- 2) töövõimetuspensioni taotlemisel - püsiva töövõimetus astme määramise või tegevteenistusest vabastamise päev;
- 3) toitjakaotuspensioni taotlemisel - kaitseväelase surma või teadmata äraolijaks tunnistamise päev.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tähtpäevast määratakse pension siis, kui lõike 1 punktides 1 ja 2 sätestatud pensionide määramiseks on avaldus esitatud kolme kuu jooksul, arvates sellele pensionile õiguse tekkimisest, ning lõike 1 punktis 3 sätestatud pensioni määramiseks on avaldus esitatud kuue kuu jooksul, arvates sellele pensionile õiguse tekkimisest.

(3) Kui avaldus pensioni määramiseks on esitatud pärast käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud tähtaega, määratakse pension avalduse ja teiste pensioni määramiseks vajalike dokumentide esitamise päevast.

§ 208. Pensioni määramise tähtaeg

- (1) Väljateenitud aastate pension määratakse eluajaks.
- (2) Töövõimetuspension määratakse ajaks, millal kaitseväge arstlik komisjon on kaitseväelase tunnistanud osaliselt või täielikult töövõimetuks.
- (3) Toitjakaotuspension määratakse ajaks, millal isik vastab käesoleva seaduse §-s 202 sätestatud tingimustele.

§ 209. Pensioni ümberarvutamine

(1) Kaitseväelasele või toitjakaotuspensioni korral kaitseväelase perekonnaliikmele pensioni määramise aluseks olnud pensioni vähendamist või suurendamist tingivate asjaolude tekkimisel arvutatakse pension ümber.

(2) Pensioni ümberarvutamine pensioni suuruse arvestamise aluse muutumisel toimub:

- 1) kaadrikaitseväelase, reservväelase või eruväelase pensioni arvestamisel aluseks olnud teenistustasu koosseisu arvatud ametipalga ja auastmetasu suuruse muutumisel;
- 2) ajateenija ja õppekogunemisele kutsutud reservväelase pensioni arvestamisel aluseks olnud kuukeskmise brutopalga kalendriaastas suuruse muutumisel järgmisel kalendriaastal.

(3) Pensioni vähendamist tingivate asjaolude tekkimisel arvutatakse pension ümber nende asjaolude tekkimise kuule järgneva kuu esimesest päevast.

(4) Pensioni suurendamist tingivate asjaolude tekkimisel arvutatakse pension ümber vastava avalduse ja vajalike dokumentide esitamise päevast, kui avaldus ja vajalikud dokumendid on esitatud ühe kuu jooksul, arvates pensioni suurendamist tingivate asjaolude tekkimisest. Avalduse ja vajalike dokumentide hilisema esitamise korral arvutatakse pension ümber vastava avalduse ja vajalike dokumentide esitamise kuule järgneva kuu esimesest kuupäevast.

(5) Käesoleva seaduse alusel pensioni saav isik on kohustatud 10 tööpäeva jooksul oma elukohajärgsele pensioniametile kirjalikult teatama kõikidest asjaoludest, mis toovad kaasa pensioni ümberarvutamise, kui käesolevast seadusest ei tulene teisiti.

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud juhtudel arvutatakse pension ümber ilma sellekohast avaldust nõudmata.

(7) Pensioni suuruse arvestamise aluseks olnud teenistustasu muutusest teavitab pensioni saava isiku teenistust korraldanud ülem kirjalikult Sotsiaalkindlustusametit.

(8) Kui pensioni suuruse arutamise aluseks olnud kuukeskmise brutopalk kalendriaastas muutub järgmisel kalendriaastal, arvutab pensioni ümber Sotsiaalkindlustusamet.

(9) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud juhtudel arvutatakse pension ümber pensioni suuruse arvestamise aluse muutumise ajast arvates.

[RT I 2004, 88, 599- jõust. 24.12.2004]

§ 210. Pensioni maksmine

(1) Käesolevas seaduses sätestatud pensioni makstakse riigi eelarvelistest vahenditest.

(2) Väljateenitud aastate pensioni või töövõimetuspension saavale isikule makstakse pension välja täies ulatuses, sõltumata saadava sissetuleku suurusest.

(3) Alaealisele makstakse toitjakaotuspension, sõltumata tema sissetuleku suurusest.

(4) Käesoleva seaduse § 202 lõike 2 punktides 2, 3 ja 4 sätestatud isikutele nende töötamise korral toitjakaotuspension ei maksta.

(5) Tegevteenistuses oleku ajal väljateenitud aastate pensioni ei maksta.

[RT I 2002, 110, 656- jõust. 01.03.2003]

§ 211. Enammakstud pensionisummade tagastamine

Pärast pensionäri surma alusetult tema arvele kantud pensionisummad ei kuulu pärandvara koosseisu ning need tagastatakse panga või pärandvara saanud isiku poolt kaitseministri nõudel elukohajärgsest pensioniametist saadud informatsiooni põhjal riigieelarvesse.

[RT I 2002, 110, 656- jõust. 01.03.2003]

12. peatükk VAIDLUSTE LAHENDAMINE

[RT I 2002, 61, 375- jõust. 01.08.2002]

§ 212. Vaide esitamine

(1) Kaitseväelane võib enda nimel esitada vaide kirjalikult käeolevas seaduses ja kaitseväge määrustikes sätestatud alustel ja korras pädevale ülemale või kohtule.

(2) Vaide esitamine ei vabasta vaide esitajat seadusest tulenevate kohustuste või käsu täitmisest.

(3) Käesolevas seaduses sätestamata juhtudel võib isik, kes leiab, et tema seaduslikke huve või õigusi on rikutud, esitada vaide:

- 1) ajateenistusse kutsumise asjades - kaitsevääteenistuse komisjonile;
- 2) lepingulisse teenistusse võtmise asjades - lepingut sõlmivale ülemale;
- 3) tegevteenistusest tulenevates asjades - vahetu ülema kaudu väeosa ülemale või lepingut sõlmivale ülemale;
- 4) tegevteenistusest vabastamise asjades - väeosa ülemale või lepingut sõlmivale ülemale.

(4) Väeosa ülema või väeosaga võrdsustatud üksuse ülema ebaseadusliku tegevuse peale võib esitada vaide kaitseväge juhatajale (kaitseväge ülemjuhatajale) või kaebuse halduskohtule.

[RT I 2002, 61, 375- jõust. 01.08.2002]

§ 213. Vaide lahendamine

(1) Vaiet ei lahenda ega selle lahendamisest ei võta osa ülem, ametnik või valitsusasutuse juht, kelle tegevuse peale vaie on esitatud.

(2) Anonüümne vaie ja käesoleva seaduse või kaitseväge määrustike nõuete vastaselt esitatud vaie jäetakse käiku andmata.

(3) Ülem on kohustatud ekslikult temale laekunud vaide viivitamatult edastama pädevale isikule.

(4) Vaiet lahendav ülem on kohustatud kontrollima vaites esitatud väiteid ja võtma isikult, kelle peale kaevatakse, seletuse.

(5) Otsus vaide lahendamise kohta tehakse kaebajale teatavaks ühe kuu jooksul, arvates vaide esitamisest.
[RT I 2002, 61, 375- jõust. 01.08.2002]

§ 214. Vaidluste kohtuväline lahendamine

Tegevteenistuse lepingu täitmisest või lõpetamisest, tegevteenistusest või ametikohalt vabastamisest tulenevad kaadrikaitsevaelase ja lepingut sõlmiva ülema vahelise vaidluse lahendab kõrgem ülem.
[RT I 2002, 61, 375- jõust. 01.08.2002]

§ 215. Kaebuste ja vaidluste kohtulik lahendamine

(1) Tegevteenistusest vabastamise käskkirja tühistamise korral mõistab halduskohus kaadrikaitsevaelasele välja teenistusest sunnitud puudumise aja eest kompensatsiooni kuni tema kolme kuu teenistustasu ulatuses.

(1¹) Kui kaadrikaitsevaelane ei soovi ennistamist, on kaadrikaitsevaelase viimane teenistuskohast kohustatud maksma talle hüvitisena kolme kuu teenistustasu.

(2) Tegevteenistusest vabastamise käskkirja tühistamise korral ennistab kaadrikaitsevaelase tegevteenistusse lepingut sõlmiv ülem.
[RT I 2004, 88, 599- jõust. 24.12.2004]

12¹. peatükk VASTUTUS

§ 215¹. Ajateenistuse kohustuse eiramine

Kutsealuse poolt ajateenistusse ilmumise kohustuse eiramise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut või arestiga.

§ 215². Õppekogunemise eiramine

Reservväelase poolt õppekogunemisele ilmumise eiramise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut või arestiga.

§ 215³. Kaitseressursside Ametisse ilmumise korra rikkumine ning tõendite esitamata jätmine

Reservväelase või kutsealuse Kaitseressursside Ameti väljakutse peale ilmumata jätmise eest või Kaitseressursside Ametile käesoleva seaduse alusel esitamisele kuuluvate tõendite esitamata jätmise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut või arestiga.
[RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

§ 215⁴. Menetlus

(1) Käesoleva seaduse §-des 215¹–215³ sätestatud väärtegadele kohaldatakse karistusseadustiku (RT I 2001, 61, 364) üldosa ja väärtemenetluse seadustiku (RT I 2002, 50, 313) sätteid.

(2) Käesoleva seaduse §-des 215¹ ja 215³ sätestatud väärtegade kohtuväline menetleja on Kaitseressursside Amet.

(3) Käesoleva seaduse §-s 215² sätestatud väärtegade kohtuväline menetleja on kaitseväge territoriaalne staap.
[RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

13. peatükk RAKENDUSSÄTTED

§ 216. Ajateenistuskohustuse täitmisest vabastamine

(1) Käesoleva seaduse jõustumisel kutseõppeasutuses, riiklikult akrediteeritud õppekava alusel rakenduskõrgkooli või ülikooli statsionaarses õppevormis kõrgharidust omandama asunud, samuti kõrghariduse omandanud kutsealune, kes pole täitnud ajateenistuskohustust, vabastatakse ajateenistuskohustuse täitmisest ning arvatakse reservi.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel reservi arvatud isiku võib reservis olemise kahe esimese aasta jooksul kutsuda õppekogunemisele kuni 90 päevaks aastas.
[RT I 2002, 110, 656- jõust. 01.03.2003]

§ 217. Ajateenistuse kestuse kehtestamine

2000. aasta 1. augustiks kehtestab Vabariigi Valitsus käesoleva seaduse § 61 lõigete 3 ja 4 alusel ajateenistuse kestuse.

§ 218. Lepingulises teenistuses oleva kaitseväelase kaadrikaitseväelasena teenistusse võtmise ümbervormistamine

Kuu kuu jooksul, arvates käesoleva seaduse jõustumisest, viib lepingut sõlmiv ülem lepingulises tegevteenistuses oleva kaitseväelase tegevteenistuse lepingu vastavusse käesoleva seaduse nõuetega. Tegevteenistuse leping sõlmitakse tagasiulatavalt käesoleva seaduse jõustumise päevast, katkestamata kaitseväeteenistuse staaži ja teenistussuhet.

§ 219. Lepingulisest tegevteenistusest vabastatavad kaitseväelased

(1) Käesoleva seaduse jõustumisel lepingulises tegevteenistuses olev kaitseväelane, kes on teatanud lepingulisest tegevteenistusest lahkumisest enne käesoleva seaduse jõustumist, vabastatakse lepingulisest tegevteenistusest, lähtudes temaga sõlmitud tegevteenistuse lepingust.

(2) Käesoleva seaduse jõustumisel lepingulises tegevteenistuses olev kaitseväelane, kellele teatati tegevteenistuse lepingu lõpetamisest enne käesoleva seaduse jõustumist, vabastatakse lepingulisest tegevteenistusest, lähtudes temaga sõlmitud tegevteenistuse lepingust.

§ 220. Haridustaseme- ja kvalifikatsiooninõuete rakendamine

(1) Enne käesoleva seaduse jõustumist lepingulisse tegevteenistusse võetud kaitseväelasele laienevad käesolevas seaduses kaadrikaitseväelase haridustasemele, kvalifikatsioonile ja sõjaväelisele väljaõppele esitatavad nõuded alates 2008. aasta 1. septembrist.

(2) Kaadrikaitseväelane, kes käesoleva seaduse jõustumisel ei vasta oma hariduse ja sõjaväelise väljaõppe poolest temale ametikohal esitatavatele nõuetele, on kohustatud omandama hariduse ja läbima sõjaväelise väljaõppe kursused kaitseväe juhataja kehtestatud korras.

(3) Kaadrikaitseväelane, kes ei ole käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud tähtpäevaks omandanud vastavat haridust ja sõjaväelist väljaõpet, viiakse atesteerimistulemuste põhjal teenistuse huvides tema haridusele ja sõjaväelisele väljaõppele vastavale ametikohale.
[RT I 2002, 110, 656- jõust. 01.03.2003]

§ 220¹. Statsionaarses õppevormis õppimine

Käesoleva seaduse § 202 lõike 2 punktis 1 sätestatud täiskoormusega õppe nõude asemel nõutakse enne 2003/04. õppeaastat õppeasutusse vastuvõetud isikutelt statsionaarses õppevormis õppimist.
[RT I 2003, 20, 116- jõust. 10.03.2003]

§ 221. Teenistusalaste piirangute järgimisele asumine

(1) Kaitseväelane on kohustatud kolme kuu jooksul, arvates käesoleva seaduse jõustumisest, asuma järgima käesoleva seadusega sätestatud teenistusalaseid piiranguid.

(2) Kui kaitseväelane ei asunud käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud tähtaja jooksul järgima teenistusalaseid piiranguid, lõpetab lepingut sõlmiv ülem 10 tööpäeva jooksul tegevteenistuse lepingu ja vabastab kaitseväelase lepingulisest teenistusest käesolevas seaduses sätestatud alustel.

§ 222. Välisriigi relvajõududes või õppeasutuses sõjalise hariduse või väljaõppe või sõjaväelise auastme saanud isikute arvelevõtmine

Välisriigi relvajõududes või õppeasutuses sõjalise hariduse või väljaõppe või sõjaväelise auastme saanud ohvitser ja allohvitser võetakse reservväelasena arvele tema taotluse alusel ning tema rakendamine tegevteenistuses või reservis sõltub atesteerimistulemustest. Isik, kes loobub oma taotlusest või keda ei atesteerita, arvatakse reservi sõdurina.

§ 223. Auastmete vastavusse viimine käesoleva seadusega

(1) Enne Eesti Vabariigi põhiseaduse jõustumist antud sõjaväelist auastet võib käesoleva seadusega vastavusse viimiseks ülendada, kui isikul on vajalik haridus ja väljaõpe.

(2) Enne käesoleva seaduse jõustumist antud auastet tagasiulatavalt ei alandata.

(3) Enne käesoleva seaduse jõustumist toimunud sõjaväelise auastme alandamine viiakse asjast huvitatud isiku taotlusel kooskõlla käesoleva seaduse nõuetega, kui sellega kaasneb allohvitseri või ohvitseri auastme andmine või auastme ülendamine.

§ 224. Kaitseväeametnik

(1) Kuni 2003. aasta 16. aprillini võib allohvitseri või ohvitseri auastmega ametikohal töötada käesoleva seaduse jõustumisel kaitseväeametnikuna teenistuses olev Eesti Vabariigi sõjaväelise auastmeta Eesti kodanik, kelle suhtes ei esine käesoleva seaduse §-s 80 sätestatud lepingulisse tegevteenistusse võtmist välistavaid asjaolusid.

(2) 2003. aasta 16. aprilliks muudetakse kaitseväeametniku ametikohad sõjaväelise auastmega ametikohtadeks või avaliku teenistuja ametikohtadeks vastavalt riigiteenistujate ametinimetuste ja palgaastmestiku seadusele (RT I 1996, 15, 265; 89, 1590; 1998, 36/37, 552; 1999, 95, 843; 97, 858; 2000, 51, 320; 58, 376) ning sellel ametikohal töötanud isik määratakse ametisse vastavalt käesolevale seadusele või nimetatakse ametisse vastavalt avaliku teenistuse seadusele

(3) Ametikoha nimetuse muutmise korral, kui muudatusega kaasneb ametipalga vähenemine või seni tehtud töö laadi või keerukusastme muutumine, on kaitseväeametnikul õigus nõuda teenistusest vabastamist, teatades sellest kirjalikult lepingut sõlmivale ülemale vähemalt 14 päeva ette. Käesoleva lõike alusel teenistusest vabastatud isikule makstakse hüvitisena tema kahe kuu keskmine ametipalk.
[RT I 2001, 34, 190- jõust. 01.04.2001]

§ 225. Lepingulisest teenistusest vabastamise piirvanus

Kuni 2008. aastani võib lepingut sõlmiva ülema käskkirjaga pikendada käesoleva seaduse jõustumisel lepingulises tegevteenistuses oleva käesolevas seaduses kaadrikaitseväelasele esitatud nõuetele vastava kaadrikaitseväelase iga-aastase motiveeritud taotluse alusel tema teenistusaega üle käesoleva seaduse §-s 112 sätestatud piirvanuse.
[RT I 2002, 110, 656- jõust. 01.03.2003]

§ 226. Kaitseväeteenistusest varem reservi või erru arvatud isikute õigus pensionile

(1) Enne käesoleva seaduse jõustumist vanuse, tervise või koondamise tõttu Eesti kaitsejõududest reservi või erru arvatud endisel kaadrikaitseväelasel on õigus käesolevas seaduses sätestatud väljateenitud aastate pensionile ja töövõimetuspensionile.

(2) Käesolevas seaduses sätestatud pensioniliikidele ei ole õigust kaitseväelasel, reservväelasel või eruväelasel, kes saab pensioni Vene Föderatsioonilt.

§ 226¹. Kaitseväe juhataja ja ülemjuhataja ning Kaitsejõudude Peastaabi ülema ametikohalt vabastatud, reservi või erru arvatud isiku õigus pensionile

(1) Enne käesoleva seaduse jõustumist seadusega sätestatud korras kaitseväe juhataja või ülemjuhataja ametikohalt vabastatud, reservi või erru arvatud kaadrikaitseväelasel või eruväelasel on õigus käesolevas seaduses sätestatud kaitseväe juhataja ja ülemjuhataja väljateenitud aastate pensionile.

(2) Enne käesoleva seaduse jõustumist seadusega sätestatud korras Kaitsejõudude Peastaabi ülema ametikohalt vabastatud, reservi või erru arvatud kaadrikaitseväelasel või eruväelasel on õigus käesolevas seaduses sätestatud Kaitsejõudude Peastaabi ülema väljateenitud aastate pensionile.
[RT I 2004, 88, 599- jõust. 24.12.2004]

§ 227. Väljateenitud aastate pensioni arvutamise erand

Käesoleva seaduse jõustumisel lepingulises tegevteenistuses oleval kaadrikaitseväelasel, kelle teenistusaega pikendatakse käesoleva seaduse § 225 alusel, on 13-aastase kaitseväeteenistuse staaži korral pensioni suuruseks 50%-line osa kaadrikaitseväelase pensioni arvestamise teenistustasust.

§ 227¹. Määratud ühekordse toetuse ümberarvutamine

(1) Kaadrikaitseväelasele, kes kaitseväeüksuse koosseisus rahvusvahelise sõjalise koostöö seaduse tähenduses osales rahvusvahelises sõjalises operatsioonis välisriigis, või tema pärijatele kuni käesoleva seaduse jõustumiseni asjaomase ministri poolt käesoleva seaduse § 164 alusel määratud ühekordne toetus arvutatakse ümber käesoleva seaduse § 164 lõikes 5¹ sätestatud korras.

(2) Asjaomane minister määrab ja maksab täiendava ühekordse toetuse määratud toetuse taotlejale välja kahe kuu jooksul, arvates käesoleva seaduse jõustumisest.

[RT I 2004, 88, 599- jõust. 24.12.2004]

§ 227². Riigikaitseosakondade ümberkorraldamisega seotud toimingute läbiviimine

Riigikaitseosakondade ümberkorraldamisega seotud toimingud viib läbi kaitseminister.
[RT I 2005, 33, 243- jõust. 17.06.2005]

§ 227³. Riigikaitseosakondade ümberkorraldamine

(1) Kaitseväeteenistuse seaduse alusel moodustatud riigikaitseosakonnad korraldatakse 2005. aasta 1. augustiks ümber Kaitseressursside Ametiks, kusjuures riigikaitseosakonnad lõpetavad tegevuse.

(2) Kõikides õigussuhetes, milles Eesti Vabariik on esindatud riigikaitseosakondade kaudu, loetakse alates 2005. aasta 1. augustist Eesti Vabariigi esindajaks Kaitseressursside Amet.

(3) Alates 2005. aasta 1. augustist on riigikaitseosakondade juhatajate poolt kaitseväeteenistuse seaduse alusel tehtud otsustele esitatud vaiete ja kaebuste menetlemisel haldusorganiks Kaitseressursside Amet.

(4) Alates 2005. aasta 1. augustist on riigikaitseosakondade arstlike komisjonide poolt kaitseväeteenistuse seaduse alusel tehtud otsustele esitatud vaiete ja kaebuste menetlemisel haldusorganiks tegevust jätkav vastav Kaitseressursside Ameti arstlik komisjon.
[RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

§ 227⁴. Kutsealuste ajateenistusse kutsumise tähtajad ja kutsealuste arvuline jagunemine kaitseväe üksuste vahel

(1) Kutsealuste ajateenistusse kutsumise tähtajad ja kutsealuste arvulise jagunemise kaitseväe üksuste vahel 2006. ja 2007. aastaks kehtestab kaitseminister määrusega hiljemalt 2005. aasta 15. oktoobriks .

(2) Kaitseväe juhataja esitab kaitseministrile ettepaneku kutsealuste ajateenistusse kutsumise tähtaegade ja kutsealuste arvulise jagunemise kaitseväe üksuste vahel kohta 2006. ja 2007. aastaks hiljemalt 2005. aasta 15. septembriks.
[RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

§ 227⁵. Õppekogunemise ajad ja neist osavõtivate reservväelaste arv

(1) Õppekogunemise ajad ja neist osavõtivate reservväelaste arvu 2006. aastaks kehtestab kaitseminister määrusega hiljemalt 2005. aasta 15. oktoobriks.

(2) Kaitseväe juhataja esitab kaitseministrile ettepaneku õppekogunemiste aja ja neist osavõtivate reservväelaste arvu kohta 2006. aastaks hiljemalt 2005. aasta 15. septembriks.
[RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

14. peatükk MUUDATUSED KEHTIVATES ÕIGUSAKTIDES

§-d 228--239. [Käesolevast tekstist välja jäetud.]